

ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อ
การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

รายงานการวิจัย
ของ
ชนิสรา วิเชียรวงษ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
มีนาคม 2547

๑
3๗1.39
๗/๕๔๗

ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อ
การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

บทคัดย่อ

ของ

ชนิสรา วิเชียรวงษ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
มีนาคม 2547

๑30๖๖๘๘

12 ส.ค. 2550

ชนิสรา วิเชียรรวงษ์, (2547) ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
รายงานการวิจัย. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ ; มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลัย

รายงานการวิจัยนี้ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใน 5 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชาการ ด้านเทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการประเมินผล โดยจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพสมรส ประสบการณ์การสอน การเข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับชั้นที่สอน และเงินเดือน ตลอดจนรวบรวมข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน จำนวน 155 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า (Z – test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F – test) และวิธีการทดสอบรายคู่ของ เชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ประสบการณ์การสอน การเข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับชั้นที่สอนและเงินเดือน ปรากฏผลดังนี้

2.1 ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

ทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านผู้เรียน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.5 ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีการเข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านผู้เรียน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.6 ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.7 ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีระดับชั้นที่สอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.8 ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีเงินเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 ด้านครูผู้สอน ควรจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนได้เกิดความคิดสร้างสรรค์

3.2 ด้านผู้เรียน ควรได้ฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดทักษะกระบวนการคิด

3.3 ด้านเนื้อหาวิชาการ ควรจัดเนื้อหาวิชาการให้หลากหลาย สามารถบูรณาการให้สอดคล้องกับวิชาอื่นได้

3.4 ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย และทันสมัย เหมาะกับผู้เรียน

3.5 ด้านการประเมินผล ควรมีการวัดผลและประเมินผลผู้เรียน ก่อน และหลังเรียนทุกวิชา

**THE OPINIONS OF TEACHER IN STREE VORANART BANGKHEN
SCHOOL TOWARD LEARNING AND TEACHING EMPHASIZING THE
IMPORTANCE OF THE LEARNERS**

**AN ABSTRACT
BY
CHANISA WICHIENTWONGSA**

๑
371.39
๒154๓

**Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master of
Education Degree in Adult Education
At Srinakharinwirot University
March 2004**

Chanisa Wichienwongsa [2547] the opinions of teachers in Stree Vorrnart Bangkhen School toward learning and teaching emphasizing the importance of the learners. Research report M.ED. [Adult Education] Bangkok ; Srinakharinwirot University.
Advisor : Assoc Prof. Dr. Sauwanee Lewan.

The purposes of this research were to study the opinions of teachers in Stree Vorrnart Bangkhen School toward learning and teaching emphasizing the importance of the learners in five aspects ; teacher, learner, subject, technique of learning and teaching emphasizing the importance of the learners and evaluation. The opinions were variable by sex, age, marital status, teaching experiences, training on learning and teaching emphasizing the importance of the learners, knowing and understanding on learning and teaching emphasizing the importance of the learners, class level of teaching, salary and also to gather the suggestions.

The purposive sampling of this research were one hundred and fifty five teachers of Stree Vorrnart Bangkhen School. The rating – scale questionnaire was used for collecting the data. The statistics used for analyzing data were frequency, percentage, mean, standard deviation, Z-test, F-test and pair matching of Scheffe's Method.

The research results as the follows ;

1. The opinions of the theacher in Stree Vorrnart Bangkhen School on learning and teaching emphasizing the importance of the learners were at high level both as a whole and each aspect

2. The opinions of the theacher in Stree Vorrnart Bangkhen School on learning and teaching emphasizing the importance of the learners ; the research result were

- 2.1 The teacher of Stree Vorrnart Bangkhen School with different sex had opinion on learning and teaching emphasizing the importance of the learners without statistical significant both as a whole and by each aspect.

2.2 The teacher of Stree Vorrarnart Bangkhen School with different age had opinion on learning and teaching emphasizing the importance of the learners without statistical significant both as a whole and by each aspect.

2.3 The teacher of Stree Vorrarnart Bangkhen School with different marital status had opinion on learning and teaching emphasizing the importance of the learners without statistical significant both as a whole aspect and when considered each aspect it was found that the learner aspect had different opinion with statistical significant at the .05 level

2.4 The teacher of Stree Vorrarnart Bangkhen School with different teaching experiences had opinion on learning and teaching emphasizing the importance of the learners without statistical significant both as a whole and by each aspect.

2.5 The teacher of Stree Vorrarnart Bangkhen School with different training on learning and teaching emphasizing the importance of the learners without statistical significant both as a whole aspect and when considered each aspect it was found that the learner aspect had different opinion with statistical significant at the .05 level

2.6 The teacher of Stree Vorrarnart Bangkhen School with different knowing and understanding on learning and teaching emphasizing the importance of the learners without statistical significant both as a whole and by each aspect.

2.7 The teacher of Stree Vorrarnart Bangkhen School with different class level of teaching had opinion on learning and teaching emphasizing the importance of the learners without statistical significant both as a whole and by each aspect.

2.8 The teacher of Stree Vorrarnart Bangkhen School with different salary had opinion on learning and teaching emphasizing the importance of the learners without statistical significant both as a whole and by each aspect.

3. The suggestions of the opinions of the teacher in Stree Vorrarnart Bangkhen School on learning and teaching emphasizing the importance of the learners were as follows ;

3.1 The teacher should manage the method of teaching and learning for the learners in creating their thinking.

3.2 The learner should practice in the real thing in order to have new idea.

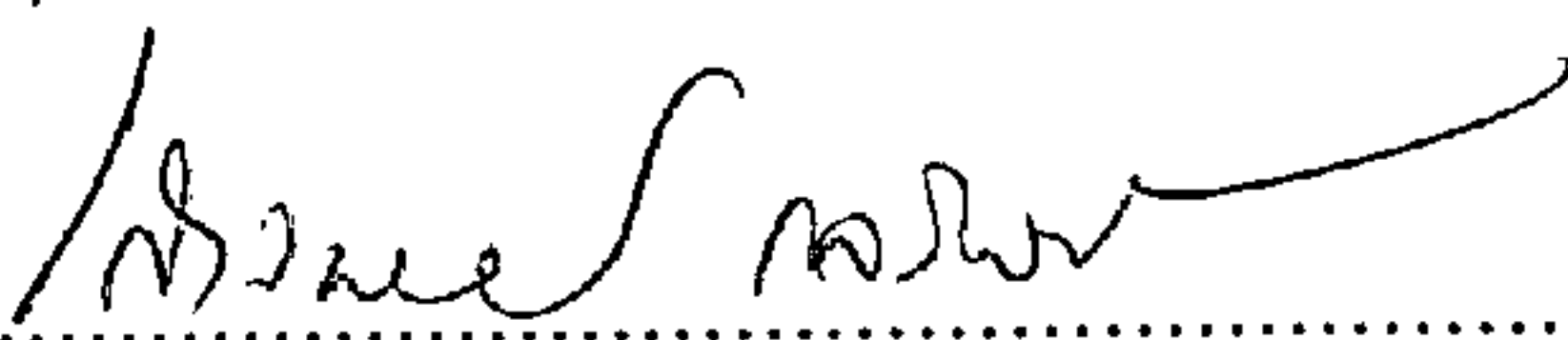
3.3 It should have many subjects and to be able to coordinate with other subject.

3.4 The technique of management on teaching and learning should be varied up to date for the learner.

3.5 There should be evaluate before and after studying.

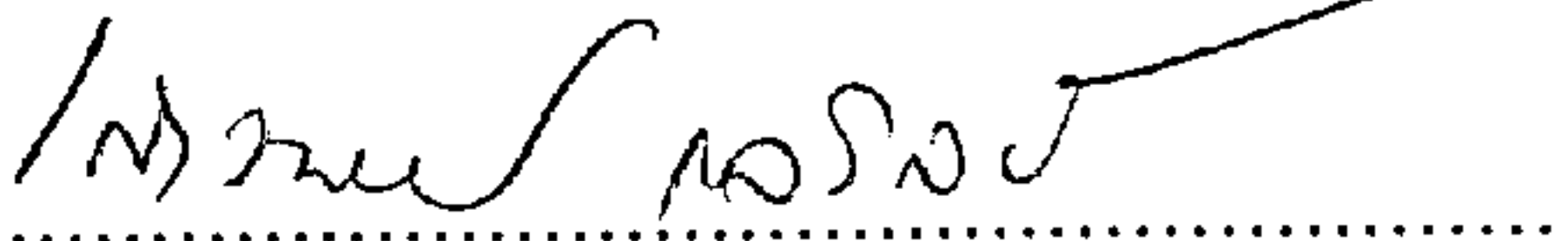
อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการสอบได้พิจารณารายงานการวิจัยฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....

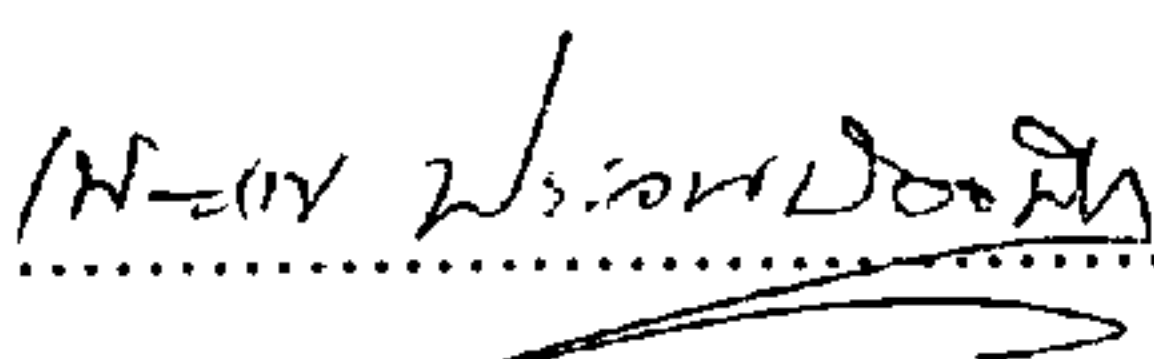
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลัย)

คณะกรรมการสอบ

.....

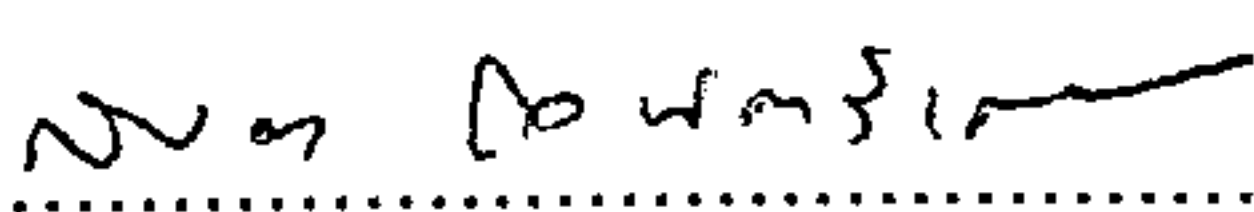
ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลัย)

.....

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญแข ประจันปัจฉินก)

.....

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนอง โลหิตวิเศษ)

อนุมัติให้รับรายงานการวิจัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลัย)

วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ.2547

ประกาศคุณูปการ

รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ อาจารย์ที่ปรึกษารายงานการวิจัยที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ พันเอกหญิง ดร.ณัฐดา มงคลศิริ อาจารย์มนัส อารีย์พงษ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้คำแนะนำต่างๆ ในการตรวจสอบแก้ไข เครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญแข ประจันปัจฉินก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนอง โลหิตวิเศษ ดร.ราณี รัชนพงษ์ อาจารย์กัมปนาท บริบูรณ์ ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่า และให้คำแนะนำ ทำให้ทำงานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สุรภี ตุลยาณ ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่ให้ความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย อาจารย์สุพิทยา มนตรี อาจารย์ใหญ่ โรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน เพื่อนร่วมงานและคณะครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนทุกท่านที่ได้ แสดงความห่วงใย ให้กำลังใจ และให้การสนับสนุนในทุกๆ ด้าน แก่ผู้วิจัย ตลอดจนเพื่อนนิสิต เอกการศึกษาผู้ใหญ่ ภาคพิเศษ รุ่นที่ 14 ที่ให้ความช่วยเหลือจนรายงานการวิจัยสำเร็จลุล่วง ได้ เป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์ ของรายงานการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมระลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา บุรพคณาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ชี้แนะแนวทางที่ดีและมีคุณค่า ทำให้ผู้วิจัยมีความเจริญก้าวหน้า มีความรู้ในด้านการศึกษาและชีวิตการทำงานแก่ผู้วิจัยตลอดมา จนกระทั่ง ทำให้ประสบความสำเร็จได้ด้วยดี

ชนิสรา วิเชียรวงษ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	6
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	7
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	7
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ตัวแปรที่ศึกษา.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
หลักการ แนวคิดและความหมายการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ.....	11
แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	25
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	34
บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	35
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) กรุงเทพมหานคร.....	41
ธรรมนูญโรงเรียน.....	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
งานวิจัยในประเทศ.....	43
งานวิจัยต่างประเทศ.....	44
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	46
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	47
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	47
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ) การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
การนำเสนอข้อมูลผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน.....	52
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	52
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อ	
การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	55
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียน	
สตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน	
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	66
ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน	
ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	75
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	81
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	81
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	81
ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า.....	82
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	82
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	83
เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล.....	83
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	84
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	85

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ) อภิปรายผล.....	88
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	95
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	95
บรรณานุกรม.....	96
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม.....	100
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ	110
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพของเครื่องมือ.....	115
ภาคผนวก ง ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ.....	117
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัย.....	124
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	125

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	53
2 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถ บางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	55
3 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถ บางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านครูผู้สอน	56
4 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถ บางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านผู้เรียน.....	58
5 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถ บางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านเนื้อหา วิชาการ.....	60
6 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถ บางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านเทคนิค วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	62
7 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถ บางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการ ประเมินผล.....	64
8 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการ เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจำแนกตามเพศ โดยรวม และรายด้าน.....	66
9 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการ เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจำแนกตามอายุ โดยรวม และรายด้าน.....	67
10 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการ เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจำแนกตามสถานภาพสมรส โดยรวม และรายด้าน.....	68
11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการ เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจำแนกตามประสบการณ์สอน โดยรวม และรายด้าน.....	69

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

12. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจำแนกตามการเข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้าน.....	70
13. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจำแนกตามความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้าน.....	71
14. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจำแนกตามระดับชั้นที่สอน โดยรวมและรายด้าน.....	73
15. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจำแนกตามเงินเดือนโดยรวมและรายด้าน	74
16. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านครูผู้สอน.....	76
17. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านผู้เรียน.....	77
18. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านเนื้อหาวิชาการ.....	78
19. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	79
20. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านการประเมินผล.....	80

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาของไทยในปัจจุบัน ได้มีการปฏิรูปการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ครูจึงเป็นส่วนสำคัญในการจัดการศึกษาให้คุณภาพในการจัดการเรียนการสอน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รู้จัก การคิดเป็น คิดอย่างวิเคราะห์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ลงมือปฏิบัติจริง และสามารถแก้ปัญหาได้ ซึ่งเป็นหลักหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นการเปลี่ยนจากการเรียนการสอนแบบ ดั่งเดิมที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง มาเป็นการยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและใช้การประเมินตามสภาพจริง เพื่อให้การเรียนมีความหมายสำหรับผู้เรียนมากที่สุด โดยคำนึงถึงความต้องการ และความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญและเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้มีส่วนร่วมในการเรียนมากที่สุดเน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง พึ่งพาตนเอง รู้จักวิธีคิดของตนเองเน้นการประเมินตามสภาพจริงเน้นความร่วมมือและรูปแบบการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนมีบทบาทร่วมในการพัฒนาตนเองให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐาน มีรูปแบบการให้การศึกษาที่ให้โอกาสทางเลือกที่ดีเหมาะสม เพื่อสนองความต้องการ ความสามารถและความถนัด

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มี 9 หมวด หมวดที่ 3 ได้กล่าวถึงระบบการศึกษาในมาตราที่ 15 การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

(1) การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

(2) การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

(3) การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อมและโอกาสโดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อหรือแหล่งความรู้อื่นๆ

สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกัน หรือต่างรูปแบบได้ ไม่ว่าจะเป็ผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจากการเรียนรู้นอกระบบตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพหรือจากประสบการณ์การทำงาน

มาตรา 16 การศึกษาในระบบมีสองระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา

การศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย การศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่าสิบสองปีก่อนระดับอุดมศึกษา การแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง การศึกษาระดับอุดมศึกษาแบ่งเป็นสองระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญาและระดับปริญญา การแบ่งระดับ หรือการเทียบระดับการศึกษานอกระบบ หรือการศึกษาตามอัธยาศัย ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 17 ให้มีการศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปี โดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ด เข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการนับอายุให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 18 การจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้จัดในสถานศึกษาดังต่อไปนี้

(1) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น

(2) โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนที่สังกัดสถาบันพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น

(3) ศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ สถานที่เรียนที่หน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ และสถาบันสังคมอื่นเป็นผู้จัด

และหมวดที่เป็นหัวใจของพระราชบัญญัติฉบับนี้ คือหมวดที่ 4 มาตราที่ 22 ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษา ซึ่งได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญ ทั้งความรู้ คุณธรรม และกระบวนการเรียนรู้ จะต้องบูรณาการตามความเหมาะสม ของแต่ละระดับการศึกษา เพื่อต้องการให้เด็กไทยทุกคน ได้เป็นคนดี คนเก่ง และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขตามความเหมาะสม กับสถานการณ์ปัจจุบันของสังคมไทย ตามกระแสการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งสังคม ไม่สามารถปรับตัวได้ทันเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จนเกิดปัญหาต่างๆ มากมาย หลายฝ่ายพยายามหาทางแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น และสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการแก้ปัญหาดังๆ ก็คือการให้การศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียมและมีประสิทธิภาพ (วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2541 : 1)

สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน (สช.) มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ ในการ ส่งเสริมดูแลโรงเรียนเอกชน การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน ซึ่งมีคุณภาพที่แตกต่างกันมาก โรงเรียนเอกชนจำเป็นต้องพัฒนา การเรียนการสอนของครู และผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง เพราะต้องแข่งขันกับโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนเอกชนจะหยุดอยู่กับที่ หรืออยู่นิ่งเฉย โดยไม่พัฒนาดตนเองไม่ได้ ควรจะนำจุดเด่นของโรงเรียนเอกชนที่มีความคล่องตัว มีอำนาจการตัดสินใจด้วยตนเอง โดยไม่ต้องรอกการสั่งการมาใช้ให้เกิดประโยชน์ เพื่อจะได้เป็นผู้นำในด้านการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีวิธีการสอนที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข

ประเทศไทยได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2540 มีสาระที่เกี่ยวข้องกับเรื่องคุณธรรม และเอกชน ดัง มาตรา 43 “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และมาตราที่ 81 ที่ระบุว่า รัฐต้องจัดการศึกษาอบรม และสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคมสร้างเสริมความรู้และปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2540 : 14, 20)

รุ่ง แก้วแดง (อ้างถึง ในคณะอนุกรรมการ การปฏิรูปการเรียนรู้, 2543 : 8) ให้ข้อคิดว่าอนาคตของประเทศไทย ขึ้นอยู่กับเด็ก และเยาวชนในวันนี้ เพราะในโลกยุคใหม่ การแข่งขัน ขึ้นอยู่กับความรู้ และความสามารถของคนในชาติ โดยเฉพาะเศรษฐกิจที่ใช้ความรู้เป็นฐาน ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องปฏิรูปการเรียนรู้โดยเร็วที่สุด เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของเยาวชน ให้สามารถคิดเป็น ทำเป็น มีทักษะในการจัดการ มีคุณธรรม และค่านิยม ที่ดีงาม และรักการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังกล่าวว่า แม้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ จะมีผลบังคับใช้แล้ว การปฏิรูปการเรียนรู้ ตามแนวการจัดการศึกษาในหมวด 4 สามารถดำเนินการได้ทันที โดยไม่ต้องรอกกฎหมายลูกรับรอง เหมือนหมวดอื่น แต่ก็ยังมี ครู ผู้บริหาร หรือผู้ปกครองจำนวนมากที่ยังไม่เข้าใจ หรือเข้าใจผิดจนเกิดความสับสนในเรื่อง “การเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด”

โรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนเป็นโรงเรียนเอกชนที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) กรุงเทพมหานคร เปิดดำเนินการสอนมาแล้วเป็นเวลา 50 ปี ในปีการศึกษา 2546 มีนักเรียนจำนวน 2,557 คน ครูผู้สอน 155 คน สอนตั้งแต่ระดับอนุบาล ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ครูบางส่วน เป็นครูเก่าที่สอนมาเป็นระยะเวลานาน ยังไม่เข้าใจเทคนิควิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนไม่กล้าแสดงออก ยังขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่กล้าคิด และตัดสินใจด้วยตัวเอง ครูยังขาดความรู้ความสามารถและทักษะในการจัดการเรียนการสอน การถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ ขาดความมีจิตสำนึกและจิตวิญญาณของความเป็นครู

ไม่กระตือรือร้นในการพัฒนาศักยภาพของตัวเอง เนื่องจากขาดแรงจูงใจในการทำงานในลักษณะของผู้มีวิชาชีพครู เนื่องจากมีเหตุปัจจัยหลายประการ โดยเฉพาะคำตอบแทนที่ได้รับค่อนข้างน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับวิชาชีพอื่นในสังคม ในปี พ.ศ. 2550 คนไทยทุกคนมีโอกาสและมีความเสมอภาคในการได้รับการการศึกษาอย่างทั่วถึง โดยทุกคนทุกส่วนในสังคมมีส่วนรับผิดชอบจัดการศึกษากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเรียนรู้อย่างมีความสุข มีคุณภาพมาตรฐานสูง เป็นที่พึงพอใจของสังคม โดยมีครูเก่งครูดี มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพครู มีกระบวนการบริหารการศึกษา และในการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมา มุ่งเน้นครูเป็นสำคัญ ครูจะต้องเป็นผู้ให้ความรู้ ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้เรียน ผู้เรียนมุ่งเน้นแต่การท่องจำ เพื่อนำความรู้ไปสอบ ผู้เรียนไม่มีโอกาสได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นหรือฝึกปฏิบัติจริง เมื่อเผชิญกับปัญหาที่ไม่สามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อันจะเป็นวิธีการสำคัญที่จะสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะต่างๆ ที่สังคมพึงประสงค์ และจะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนในสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการ และความสามารถของตนเอง สามารถสร้างหลักสูตรร่วมกับครู และบางเนื้อหาผู้เรียนและผู้สอนอาจจะเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการต่างๆ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542 : 14) โดยครูจะต้องเปลี่ยนบทบาทใหม่ จากผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้เป็นการพัฒนามนุษย์ให้มีชีวิตที่สมบูรณ์ แสดงออกในลักษณะของการเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ทั้งทางกาย และทางจิตใจ ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ย่อมจะทำให้การดำเนินชีวิตมีคุณภาพและคุณค่า ทั้งต่อตนเองและต่อโลก โดยส่วนรวม

ในการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปีพุทธศักราช 2542 ได้เห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคน โดยกล่าวไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตามมาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 5) ซึ่งได้กำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ไว้ในมาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 15)

1. การจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ เพื่อป้องกัน และแก้ปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ในด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียน อาจเรียนรู้ไปพร้อมๆ กัน จากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับ บิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาที่กล่าวมา สถานศึกษาต่างๆ ได้นำมาเป็นแนวทางในการวางแผน และกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น และสอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนด โรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ก็เช่นเดียวกัน ได้กำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ที่มุ่งจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับการดำรงชีวิต เหมาะสมกับความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริง ทุกขั้นตอน จนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณภาพชีวิต ของตนเองได้ดียิ่งขึ้นและสามารถดำรงตนอยู่ในสภาพสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับหลักการปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ ที่มุ่งเน้นการจัดการศึกษาให้คนมีคุณภาพสูงสุด ทำให้เกิดการพัฒนาให้เป็นที่พึงปรารถนา คือเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พ.ศ. 2543 : 1) จากหลักการ และนโยบายที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าผู้ที่จะต้องนำแนวทางต่างๆ ต่อไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลตามหลักการ ที่สำคัญที่สุดคือ “ครู” เพราะครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ในการพัฒนาการศึกษา อันนำไปสู่การพัฒนากำลังคน และพัฒนาประเทศ ให้มีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องอาศัยครูที่ดีมีคุณภาพ (สมใจ นิธินันท์. 2540 : 6) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของสิปปนนท์ เกตุทัต และคณะ. (2538 : 33) กล่าวว่า “ครู เป็นปัจจัยหลักของความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพ ทุกด้านของการศึกษา เพราะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเรียนและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน” ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ว่า “ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องจัดบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียน ผู้สอน และผู้เรียน อาจต้องเรียนรู้ไปพร้อมๆ กัน จากทรัพยากรการเรียนรู้ต่างๆ ครูจึงถูกคาดหวังให้เปลี่ยนบทบาท จากครูผู้สอนหนังสือ มาเป็นครูผู้สอนวิธีการเรียนรู้ และทักษะ ในการแสวงหาความรู้ การที่จะกระทำตามบทบาทใหม่นี้ ครูจำเป็นต้องปฏิรูปมโนทัศน์ในเรื่องวิธีการเรียนรู้ของตนเองก่อน ครู คือศูนย์กลางของการปฏิรูปการศึกษา และพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมานี้ จึงมีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาครู เพราะครูเป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ซึ่งบทบาทของครูแต่เดิม ครู เป็นผู้บอกความรู้ ยังไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ อย่างแท้จริง ทำให้ผู้เรียนไม่กล้าคิด ไม่กล้าทำ เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทางความคิด

จากปัญหาดังกล่าว ทำให้เห็นว่าจะต้องมีการพัฒนาครูอย่างจริงจัง เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่ได้กำหนดไว้ และครูเอง ก็ต้องมีการพัฒนาให้มีมาตรฐาน ตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ครูต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูต้องมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ และพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้สามารถสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และศึกษาการปฏิบัติงานของครูอย่างแท้จริง

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพให้กับผู้เรียนเป็นสำคัญ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชาการ ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ประสบการณ์ในการสอน การเข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับชั้นที่สอนและเงินเดือน
3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ และมีความสุข ในการเรียนรู้
2. ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการพัฒนาครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ให้มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีคุณธรรมและสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้
3. ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางด้านการวิจัย ในการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้า เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูสายผู้สอน โรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน จำนวน 155 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ใช้ครูผู้สอนในโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ทั้งหมด จำนวน 155 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน จำแนกเป็น

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 อายุ

3.1.2.1 ต่ำกว่า 30 ปี

3.1.2.2 31 - 39 ปี

3.1.2.3 40 – 49 ปี

3.1.2.4 50 ปีขึ้นไป

3.1.3 สถานภาพสมรส

3.1.3.1 โสด

3.1.3.2 สมรส

3.1.4 ประสบการณ์การสอน

3.1.4.1 ต่ำกว่า 10 ปี

3.1.4.2 10 - 20 ปี

3.1.4.3 ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป

3.1.5 การเข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.1.5.1 เคยเข้าร่วม

3.1.5.2 ไม่เคยเข้าร่วม

3.1.6 ความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.1.6.1 มีความรู้ความเข้าใจน้อย

3.1.6.2 มีความรู้ความเข้าใจมาก

3.1.7 ระดับชั้นที่สอน

3.1.7.1 ระดับอนุบาล

3.1.7.2 ระดับประถมศึกษาตอนต้น

3.1.7.3 ระดับประถมศึกษาตอนปลาย

3.1.7.4 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

3.1.7.5 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

3.1.8 เงินเดือน

3.1.8.1 6,800 – 10,000 บาท

3.1.8.2 10,001 – 15,000 บาท

3.1.8.3 15,001 บาทขึ้นไป

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครู โรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน

2.1 ด้านครูผู้สอน

2.2 ด้านผู้เรียน

2.3 ด้านเนื้อหาวิชาการ

2.4 ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.4 ด้านการประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ครู หมายถึง ครูผู้สอนที่สอน อยู่ในโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) กรุงเทพมหานคร ในตำแหน่งครูและอาจารย์ผู้สอน

2. โรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ซึ่งจัดการเรียนการสอน 5 ระดับ คือ ระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษาตอนต้น ระดับประถมศึกษาตอนปลาย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

3. ความคิดเห็น หมายถึง แนวความคิดต่าง ๆ ซึ่งแสดงออกมาตามธรรมชาติของบุคคลที่มีต่อวัสดุ สิ่งของ ตลอดจนบุคคลและสถานการณ์ ซึ่งความคิดเห็นเกิดจากพื้นฐานของข้อเท็จจริงและประสบการณ์ของบุคคลเกี่ยวกับสิ่งนั้นๆ ในที่นี้ความคิดเห็นเป็นแนวคิดเฉพาะของครูที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใน 5 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล

4. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการเรียน การสอนที่ให้ความสำคัญต่อบทบาทในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมใน กิจกรรมการเรียนการสอน (อ้างอิงจาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542) กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่า ครูต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความสามารถทางวิชาการ โดยเน้นความสำคัญทั้งกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ความรู้ คุณธรรม และบูรณาการในเรื่องต่างๆ ให้สอดคล้องเหมาะสมกับระดับการศึกษาและความสามารถ ความเข้าใจของผู้เรียน อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนใน 5 ด้าน คือ

4.1 ด้านครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอน และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อหน้าที่สามารถถ่ายทอดความรู้ ชี้แนะแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าตามความต้องการ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน อยู่ในโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ในตำแหน่งครูและอาจารย์ ผู้สอน

4.2. ด้านผู้เรียน หมายถึง ผู้ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ทำให้เกิดการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ ก่อให้เกิดการคิดการแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้ ศึกษาตามความต้องการของตนเอง สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

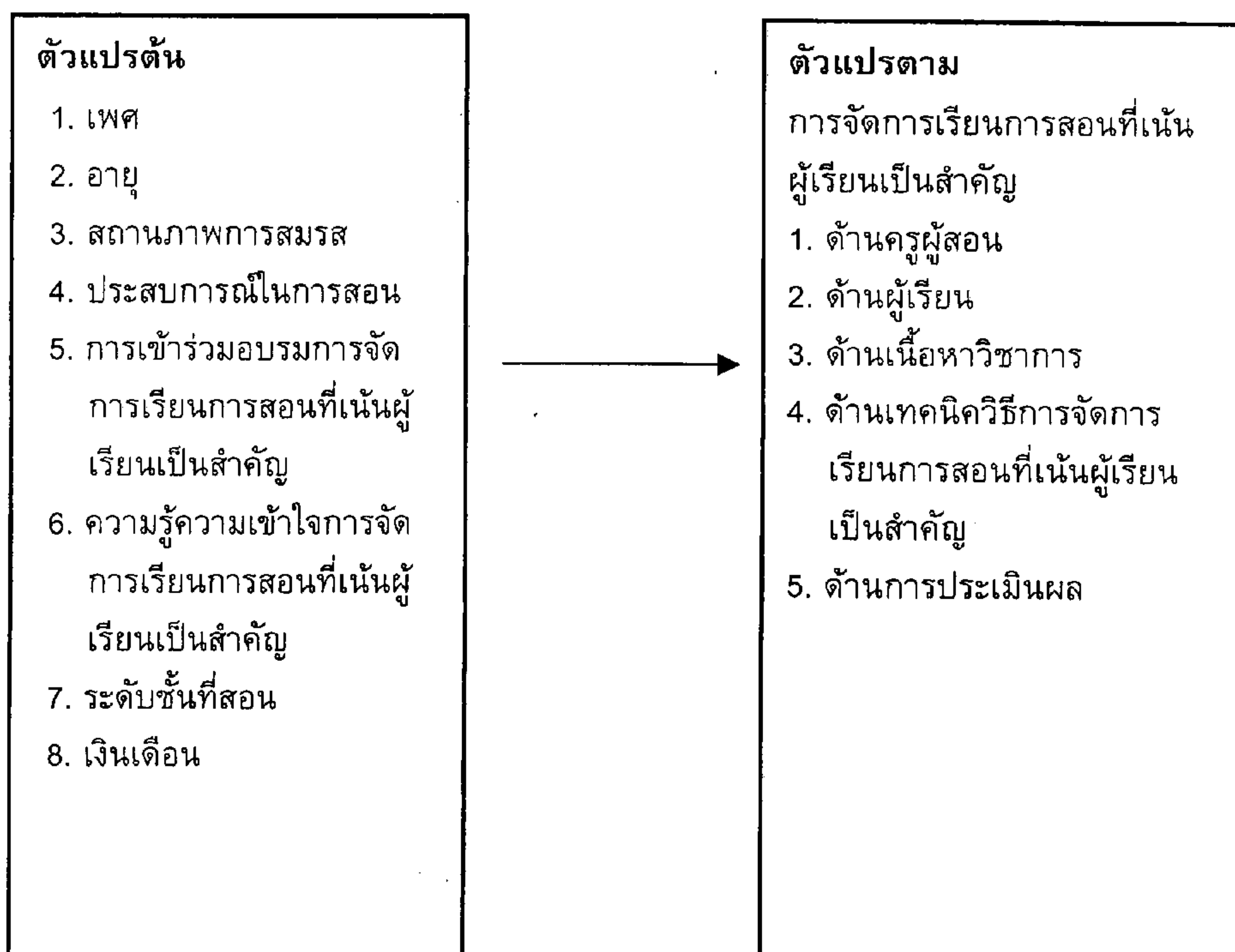
4.3 ด้านเนื้อหาวิชาการ หมายถึง มวลประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เนื้อหาวิชาความรู้ ประสบการณ์ที่ทันสมัยต่อเทคโนโลยี ที่ทำให้ผู้เรียน/เกิดการเรียนรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม เจตคติ คุณธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคม และสามารถพัฒนาประยุกต์เนื้อหาให้ใช้ในชีวิตประจำวัน

4.4 ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง ครูสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียน ทั้งบรรยากาศทางกาย ทางจิตใจ เพื่อให้ผู้เรียน เรียนอย่างมีความสุข โดยใช้เทคนิควิธีการเรียนรู้ต่างๆ ที่ให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ และศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ครู เป็นผู้อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษา แนะนำ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการสอน ซึ่งครูสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน จุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาหรือสาระการเรียนรู้ต่างๆ โดยแยกกลุ่มเทคนิคตามแนวคิดการจัดกิจกรรม การจัดกลุ่ม และวิธีการเรียนรู้

4.5 ด้านการประเมินผล หมายถึง ระดับความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและพฤติกรรม อันพึงประสงค์ ที่เกิดขึ้นภายหลังจากการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ โดยการสังเกต การทดสอบต่างๆ พร้อมทั้งดูจากแฟ้มสะสมงาน (Portfolio) และให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของผู้เรียนเอง โดยจะต้องเป็นการจัดอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมทุกด้าน วัดและประเมินตามสภาพจริง

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีกรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางนำมาเรียบเรียงในการทำวิจัย ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักการ แนวคิด และความหมาย การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. แนวทาง การจัด การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. บทบาทของครู ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
5. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) กรุงเทพมหานคร
6. ธรรมนูญโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. หลักการ แนวคิด และความหมาย การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ปัจจุบันการศึกษามุ่งเน้นผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เพื่อจะได้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองเพราะในสถานการณ์ปัจจุบันสังคมไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดวิกฤตการณ์หลายรูปแบบ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม จากสภาพการณ์ดังกล่าวได้ส่งผลให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาขึ้นเพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมืองของประเทศ ในการจัดการศึกษาต้องสร้างสรรค์สังคม ให้มีลักษณะมุ่งสร้างผู้เรียน มีคุณลักษณะที่มีศักยภาพ และมีความสามารถที่จะพัฒนา ตนเองและสังคม ไปสู่ความสำเร็จได้

1.1 หลักการในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีดังนี้

วัฒนาพร ระบับทุกษ์ (2542 : 3 – 4) ได้เสนอหลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

1. ผู้เรียนมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้ ครูมีบทบาทเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ และให้บริการด้านความรู้แก่ผู้เรียน ผู้เรียนจะรับผิดชอบตั้งแต่การเลือกและการวางแผนสิ่งที่ตนจะเรียน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือก และจะเริ่มต้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการศึกษาค้นคว้า รับผิดชอบการเรียนตลอดจนประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. เนื้อหาวิชา มีความสำคัญ และมีความหมายต่อการเรียนรู้ ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ปัจจัยสำคัญที่จะต้องนำมาพิจารณาประกอบด้วยเนื้อหาวิชา ประสบการณ์เดิม และความ ต้องการของผู้เรียน การเรียนรู้ที่สำคัญและมีความหมาย จึ้นขึ้นอยู่กับสิ่งที่สอน (เนื้อหา) และวิธี ที่ใช้สอน (เทคนิคการสอน)

3. การเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จ หากผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียน จะได้รับความสนุกสนานจากการเรียน หากได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ได้ทำงานร่วมกับ เพื่อน ๆ ได้ค้นพบข้อคำถามและคำตอบใหม่ ๆ สิ่งใหม่ ๆ ประเด็นที่ท้าทายและความสามารถ ในเรื่องใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น รวมทั้งการบรรลุผลสำเร็จของงานที่พวกเขาเริ่มด้วยตนเอง

4. สัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้เรียน การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่มจะช่วยส่งเสริมความ เจริญอกงาม การพัฒนาความเป็นผู้ใหญ่ การปรับปรุงการทำงาน และการจัดการกับชีวิต ของแต่ละบุคคล สัมพันธภาพที่เท่าเทียมกัน ระหว่างสมาชิกในกลุ่มจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่ง เสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันของผู้เรียน

5. ผู้เรียนได้เห็นความสามารถของตนในหลาย ๆ ด้าน การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญมุ่งให้ผู้เรียนมองเห็นความสามารถของตนในแง่มุมที่แตกต่างออกไป ผู้เรียนจะมี ความมั่นใจในตนเองและควบคุมตนเองได้มากขึ้น สามารถเป็นในสิ่งที่อยากเป็น มีวุฒิภาวะสูง มากขึ้นปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมและมีส่วนร่วมับเหตุการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น

6. ผู้เรียนได้พัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้หลาย ๆ ด้านพร้อมกันไป การเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาผู้เรียนหลาย ๆ ด้าน คุณลักษณะด้านความรู้ ความคิด ด้านการปฏิบัติและด้านอารมณ์ ความรู้สึกจะได้รับการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน

7. ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกและเป็นผู้ให้บริการความรู้ ในการจัดการเรียนรู้ ใน การจัดการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูจะต้องมีความสามารถที่จะค้นพบความต้องการ ที่แท้จริงของผู้เรียน เป็นแหล่งความรู้ที่ทรงคุณค่าของผู้เรียน และสามารถค้นคว้าจัดหาสื่อวัสดุ อุปกรณ์ที่เหมาะสมกับผู้เรียน สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ครูจะต้องเต็มใจที่จะช่วยเหลือผู้เรียน เป็น กัลยาณมิตรของผู้เรียน

จากหลักการดังกล่าว สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ผู้เรียนต้องรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง การเรียนรู้ที่สำคัญขึ้นกับสิ่งที่สอน (เนื้อหา) และ วิธีที่ใช้สอน (เทคนิคการสอน) การเรียนรู้จะประสบความสำเร็จผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในกิจ กรรมการเรียนรู้และสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิกแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และผู้เรียน ได้เห็นความสามารถของตนเอง พร้อมกับได้พัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ในหลาย ๆ ด้านไป พร้อม ๆ กัน ซึ่งครูจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกเป็นผู้ให้บริการความรู้แก่ผู้เรียน

1.2 หลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (วัฒนาพร ระบุว่า ทุภช. 2540: 21) เพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างได้ผล การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ควรยึดหลักต่อไปนี้

1. ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง และมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การที่ผู้เรียนมีบทบาทเป็นผู้กระทำจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมและกระตือรือร้นที่จะเรียนอย่างมีชีวิตชีวา และรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน

2. ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ โดยให้ผู้เรียนมีโอกาสนำไปปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่มได้ พุดคุย ประชุมหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น และการเรียนรู้จะปรับตัวให้สามารถอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้ดี

3. ยึดการค้นพบด้วยตนเอง เป็นวิธีการสำคัญ การเรียนรู้โดยผู้สอนพยายามจัดการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ทั้งนี้เพราะการค้นพบความจริงใด ๆ ด้วยตนเองนั้นผู้เรียนมักจะจดจำได้ดี และมีความหมายโดยตรงต่อผู้เรียน และเกิดความคงทนของความรู้

4. เน้นกระบวนการ (Process) ควบคู่ไปกับผลงาน (Product) โดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลงานมิใช่มุ่งจะพิจารณาถึงผลงานแต่เพียงอย่างเดียวเพราะประสิทธิภาพของผลงานขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของกระบวนการ

5. เน้นการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสคิดหาแนวทางที่จะนำความรู้ ความเข้าใจในชีวิตประจำวัน พยายามส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติจริงและพยายามติดตามผลการปฏิบัติของผู้เรียน

จากหลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สรุปได้ว่า ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวายึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญเกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ยึดการค้นพบด้วยตนเอง เป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเองและจดจำได้ดี เน้นกระบวนการควบคู่ไปพร้อมกับผลงานและเน้นการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

1.3 ตัวบ่งชี้การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ศูนย์พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน (พ.ค.ร.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้พัฒนาตัวบ่งชี้การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญขึ้นโดยกำหนดตัวบ่งชี้การเรียนของผู้เรียน 9 ข้อ และตัวบ่งชี้การสอนของครู 10 ข้อ การสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. 2542 : 23 – 24)

ตัวบ่งชี้การเรียนของผู้เรียน

1. ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเอง
3. ผู้เรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม

4. ผู้เรียนฝึกคิดอย่างหลากหลายและสร้างสรรค์จินตนาการ ตลอดจนได้แสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล
5. ผู้เรียนได้รับการเสริมแรงให้ค้นหาคำตอบ แก้ปัญหาทั้งด้วยตนเอง และร่วมด้วยช่วยกัน
6. ผู้เรียนได้ฝึกค้นคว้า รวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
7. ผู้เรียนได้เลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจและตนเองอย่างมีความสุข
8. ผู้เรียนฝึกตนเองให้มีวินัยและมีความรับผิดชอบในการทำงาน
9. ผู้เรียนฝึกประเมิน ปรับปรุงตนเองและยอมรับผู้อื่น ตลอดจนสนใจใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้การสอนของครู

1. ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ
2. ครูจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลูกเร้า จูงใจ และเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
3. ครูเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล และแสดงความเมตตาผู้เรียนอย่างทั่วถึง
4. ครูจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์
5. ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกคิด ฝึกทำและฝึกปรับปรุงตนเอง
6. ครูส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ สังเกตส่วนดี และปรับปรุงส่วนด้อยของผู้เรียน
7. ครูใช้สื่อการสอนเพื่อฝึกการคิด การแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้
8. ครูใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง
9. ครูฝึกฝนกิริยามารยาทและวินัยตามวิถีวัฒนธรรมไทย
10. ครูสังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

1.4 แนวคิดในการจัดการเรียนการสอน

ได้มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้หลายท่าน คือ

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2541 : 88) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จะประสบความสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ การนำแนวคิดสู่การปฏิบัติในห้องเรียน และในโรงเรียน จึงต้องกระทำอย่างเป็นขั้นตอน เป็นระบบ ชัดเจน รอบคอบ และเชื่อมั่น เพื่อให้เกิดผลในการปฏิบัติอย่างจริงจัง การยอมรับในแนวคิด และมีเจตคติที่ดีต่อแนวทางนี้ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน คือปัจจัยสำคัญที่จะเป็นพื้นฐานหลัก สนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอน ประสบผลสำเร็จชัดเจนในหลักการ วิธีการ เทคนิค และทักษะต่างๆ ในการจัดการ ทั้งในและนอกชั้นเรียน คือ ข้อมูลสำคัญที่ทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูผู้สอน

ต้องเรียนรู้ ผักผ่อน และปฏิบัติจน เชี่ยวชาญ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ ทางเลือกใหม่ของการจัดการศึกษา ซึ่งจะนำพาสังคมสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

สงบ ลักษณะ กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอน ควรเป็นการจัดการเรียน การสอนที่นักเรียน ได้รับการยอมรับนับถือในการเป็นเอกัตบุคคล ได้เรียนด้วยวิธีที่เหมาะสมกับความสามารถได้เรียนในสิ่งที่สนใจ ต้องการ หรือมีประโยชน์ ได้ปฏิบัติตามกระบวนการ เพื่อการเรียนรู้ ได้รับการเอาใจใส่ ประเมินและช่วยเหลือเด็กเป็นรายบุคคล และได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ และสำเร็จตามอัตตภาพ

โกวิท วรพิพัฒน์ กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ ควรเป็นไปเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

ธนาทิพ จันทรฤติ (อ้างถึงในสานปฏิรูป ฉบับที่ 39, 2544 : 25) กล่าวถึงการนำแนวคิด การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่ใช่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้แนวทางที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในการจัดการศึกษาเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ครูจะต้องเข้าใจบทบาทที่ถูกต้องของตน และพร้อมกันนั้น ต้องมีหลักการ ซึ่งเป็นที่เข้าใจตรงกันด้วย ครูยังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ในการจัดการเรียนรู้ โดยจะมีบทบาทเป็น ผู้ช่วยเหลือแนะนำเด็ก ได้แบ่งหน้าที่เป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้คือ

1. เตรียมผู้เรียนให้พร้อม ครูต้องสังเกตและยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน เพื่อทำความเข้าใจว่านักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานอะไร จากนั้น ครูต้องพยายามทำให้ นักเรียนเกิดความรู้สึกใหม่ คืออยากค้นหาความรู้ด้วยตนเอง ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนศึกษาหาความรู้เอง วิธีการนี้จะทำให้เด็กรู้จักตนเอง ว่าเขาต้องการอะไร และรู้จักคิดว่าทำอย่างไรจึงจะได้เรียนรู้ ในสิ่งที่เขาต้องการ

2. แนะนำองค์ความรู้ และทักษะใหม่ๆ ครูต้องช่วยให้นักเรียนพบทางที่จะศึกษาหาความรู้ และทักษะที่ต่างไปจากเดิม ซึ่งจำเป็นต่อการแก้ปัญหา ช่วยให้สามารถทำงานสำเร็จลุล่วงไปได้ และสามารถหาเหตุผลมาอธิบายความคิดของตนเองได้

3. การประยุกต์และบูรณาการ ครูช่วยให้นักเรียนเข้าใจความคิด และความรู้ใหม่ๆ อย่างถูกต้อง สามารถนำความรู้ใหม่ๆ ไปบูรณาการเข้ากับความรู้ที่มีอยู่เดิมได้ และทำให้นักเรียนรู้ว่าองค์ความรู้ใหม่ที่ได้นั้นมีประโยชน์กว่าความรู้ที่มีอยู่เดิม อย่างไร

4. ส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติ ครูจะต้องหาโอกาสให้นักเรียนนำความรู้ใหม่ที่ได้ไปประยุกต์ใช้อย่างอิสระ โดยครูจะเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำ ไม่ใช่ผู้ชี้นำ

โกวิท ประวาลพฤกษ์ อธิบายไว้ว่า กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตร หมายถึง กระบวนการใดๆ ที่ให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้กระบวนการ เช่น กระบวนการกลุ่ม ทักษะกระบวนการ 9 ชั้น กระบวนการสร้างความตระหนัก กระบวนการสร้างเจตคติ

อรรดา วงศ์โสธร กล่าวว่า “การเรียนที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนการสอนนั้น ครูผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยการเรียนรู้ ช่วยเอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้นโดยการ

เตรียมเนื้อหา วัสดุ อุปกรณ์สื่อการเรียนต่างๆ ให้เหมาะสมกับผู้เรียนตลอดจนเป็นผู้คอยสอดส่อง สำนวณ เก็บรวบรวมข้อมูลในขณะที่ผู้เรียนฝึก และให้ข้อมูล ป้อนกลับ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถแก้ไขปรับปรุงตนเอง และเกิดพัฒนาขึ้น"

สุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรรย์ (2523 : 72) ได้กล่าวถึงการเรียนการสอน ตามแนวทางใหม่ ว่า "ไม่ว่าจะเป็นวิชาใดก็ตาม ครู มุ่งตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ และการเรียนการสอน จะประสบผลดีก็ต่อเมื่อ ผู้เรียนได้ลงมือกระทำการกิจกรรมด้วยตนเอง และยังสามารถทำกิจกรรมมากเท่าไรก็จะเกิดการเรียนรู้ มากยิ่งขึ้นเท่านั้น และได้เสนอแนะครูภาษาไทยให้จัดกิจกรรมต่างๆ ให้นักเรียนได้ทำในห้องเรียน เช่น การอภิปราย การโต้วาที การแสดงละคร การค้นคว้า ทำรายงาน เป็นต้น"

ปราโมทย์ จิตบรรจง (2541 : 27) ได้ให้แนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญว่า "คนเราสามารถให้รู้ทุกเรื่องได้แต่ต้องจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับผู้เรียน คำนึงถึง เทคนิค วิธีการ การเอาใจใส่ ช่วยเหลือให้เด็กทุกคน (รายบุคคล) ให้เขาสำเร็จตามศักยภาพ ครูต้องมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย"

บังอร อนุเมธางกูร (2541 : 34) กล่าวว่า การสอนในลักษณะที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการสอนที่นักเรียน มีโอกาสได้สร้างความรู้ด้วยตัวเอง และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ในลักษณะให้นักเรียนสร้างความรู้ โดยให้โอกาสนักเรียนได้คิด มีส่วนร่วมในการแสดงออก การปฏิบัติในกิจกรรมกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมภาคปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งจะมีครูเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการคิดอยากรู้ คำตอบ เพื่อจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ นักเรียนศึกษาทดลองหาคำตอบด้วยตนเอง

นวลจิตต์ ชาวเกียรติพงศ์ (2542 : 15) ให้ข้อคิดว่าการสอนโดยให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางทำได้หลายลักษณะ แต่ละลักษณะ มีลักษณะร่วมที่ชัดเจนอยู่ประการหนึ่ง คือ ต้องเป็นการสอนมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนการสอนแบบ CIPPA

คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543 : 27) กล่าวถึงการนำแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ว่า "เป็นการตกผลึกของการเรียนรู้ ผู้เรียนแต่ละคนจะเกิดการมองสิ่งต่างๆ อย่างเป็นองค์รวม มองอย่างเชื่อมโยง หยั่งรู้ เกิดการค้นพบตัวเองว่ามีความสามารถ จุดเด่น จุดด้อย ทางด้านใดซึ่งสื่อต่างๆ เหล่านี้ จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน หลังจากที่เขาได้ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ไปแล้ว นักเรียนจะเกิดการปรับปรุงตนเอง เช่น การปรับปรุงบุคลิกภาพ การเข้ากับผู้อื่นได้ การเข้าใจผู้อื่น การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ในสถานการณ์ต่างๆ การเคารพสิทธิผู้อื่น ตลอดจนการสร้างสรรค์ใหม่ๆ ที่เกิดประโยชน์ต่อชุมชน สังคม และการดำรงชีวิตปัจจุบัน"

นอกจากนี้ ศักดิ์ชัย หิรัญทวี (2543 : 7) ได้นำเสนอแนวคิดของบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามายาวนาน ว่า ความคิดเรื่องผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นแนวคิดที่ได้รับอิทธิพลมาจากแนวคิดทางปรัชญาการศึกษา กลุ่มพิพัฒนาการนิยม (progressivism) หรือที่ศาสตราจารย์ ดร.สาโรจน์ บัวศรี ใช้คำว่า การศึกษาแผนใหม่ และเป็นแนวปรัชญาการศึกษา

ที่ท่านนำมาเผยแพร่ร่วมกับนักวิชาการที่เรียนจบมาจากสหรัฐอเมริกา เมื่อเกือบ 50 ปีมาแล้ว ได้อธิบายถึงหลักการการศึกษาที่เป็นพื้นฐานของผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เช่น

1. เราจำเป็นต้องรู้เสียก่อนว่า ผู้ที่จะมาเรียนมีลักษณะอย่างไร (Nature of learning)
2. เราจำเป็นต้องรู้ด้วยว่าผู้เรียนนั้นอาจเรียนรู้ได้อย่างไร (Individual Differences)
3. ในการให้การศึกษา นั้น ต้องดูแลเนื้อหา และวิธีการที่จะใช้สอนให้เหมาะสมกับลักษณะของสังคมที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ด้วย (Nature of Society)

แนวคิดในการจัดการเรียนการสอน ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง แบบ โมเดล ชิปปา (CIPPA MODEL) ทิศนา ขัมมณี (2542 : 14-15) ได้เสนอรูปแบบไว้ดังนี้

1. Construct หมายถึง การสร้างความรู้ตามแนวคิดของ Constructivism กล่าวคือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้างความรู้ด้วย ตนเองซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ และเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเอง การที่ผู้เรียนมีโอกาสได้สร้างความรู้ด้วยตนเอง เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทาง สติปัญญา

2. Iteration หมายถึง การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัวกิจกรรม การเรียนรู้ที่ดีจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียน มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคล และแหล่งความรู้ที่หลากหลาย ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคม

3. Physical Participation หมายถึง การให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เคลื่อนไหวร่างกาย โดยการทำกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางกาย

4. Process Learning หมายถึง การเรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ ซึ่งเป็นกิจกรรม การเรียนรู้ที่ดี และควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ ซึ่งเป็นทักษะต่อการดำรงชีวิต เช่น กระบวนการแสวงหาความรู้กระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม กระบวนการพัฒนาตนเอง เป็นต้น การเรียนรู้กระบวนการเป็นสิ่งสำคัญ เช่นเดียวกับการเรียนรู้ เนื้อหาสาระต่าง ๆ การเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทาง สติปัญญาอีกทางหนึ่ง

5. Application หมายถึง การนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียน และช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมขึ้นเรื่อย ๆ กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีแต่เพียงการสอนเนื้อหาสาระให้ผู้เรียนเข้าใจ โดยขาดกิจกรรม การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ จะทำให้ผู้เรียนขาดการเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้ไม่เกิดประโยชน์เท่าที่ควร การจัดกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้นี้ เท่ากับเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนรู้ในด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลาย ๆ ด้าน แล้วแต่ลักษณะของสาระ และกิจกรรม ที่จัด CIPPA MODEL จึงเป็นรูปแบบการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นกิจกรรมการเรียนการสอน ที่มี ส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ โดยเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง ค้นพบ ความรู้ด้วยตนเองมาปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดและประสบ

การณ้แก่กันและกัน ผู้เรียนมีบทบาท มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ควบคู่ไปกับผลงาน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

เมื่อประมวลแนวคิดของนักการศึกษาที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น จะเห็นว่าแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ แนวทางที่มุ่งพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียน โดยเน้นให้ความสำคัญกับผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความต้องการมีส่วนร่วมและรับผิดชอบการเรียนรู้ของตน ซึ่งแนวคิดนี้นำไปสู่หลักในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.5 ความหมายการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึง การสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้ง โดยครูมีบทบาททำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะ และเป็นแหล่งความรู้ให้แก่นักเรียน มุ่งให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาดตนเองได้ ผู้เรียนมีความสำคัญมากที่สุด

ได้มีการให้ความหมายของคำว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางไว้ดังนี้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2539 : 1) ได้ให้ความหมายของคำว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางว่า เป็นการสอนที่มุ่งจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต เหมาะกับความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และลงมือปฏิบัติจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540 : 75) ได้ให้ความหมายของคำว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ว่า เป็นกิจกรรมที่ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอย่างแท้จริง คือ เป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ส่วนครูจะเป็นผู้ประสานงาน ให้คำแนะนำ ช่วยแก้ปัญหาเมื่อผู้เรียนต้องการ กระตุ้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรม และเป็นผู้สรุปประเด็นสำคัญ การเรียนการสอนดำเนินไปโดยการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน

ธนู ฤทธิกุล (2542 : 42) ได้ให้ความหมายว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้คิดค้น สร้างและสรุปข้อความรู้ด้วยตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 ระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด หมายถึง การกำหนดจุดมุ่งหมาย สาระกิจกรรม แหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียน และการวัดผลประเมิน ผลที่มุ่งพัฒนา “คน” และ “ชีวิต” ให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้เต็มตามความสามารถ สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมาย กิจกรรมและวิธีการเรียน

ได้คิดเอง ทำเอง ปฏิบัติเองและสร้างความรู้ด้วยตนเองในเรื่องที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ครูมีบทบาทเป็น ผู้วางแผนขั้นต้น ทั้งเนื้อหาและวิธีการแก่ ผู้เรียน จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้และช่วยชี้แนะแนวทางการแสวงหาความรู้ที่ถูกต้อง ให้แก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

จากความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการจัดการศึกษาที่ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ที่มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังกล่าวข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่าเป็นการให้ความหมายของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เน้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่

- มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน
- ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- ผู้เรียนได้มีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเอง
- ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
- ผู้เรียนสามารถนำวิธีการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตรจริงได้
- ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน
- ผู้สอนเป็นเพียงผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยการให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ลงมือปฏิบัติจริง และมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของตนเองและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ข้อบ่งชี้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

1. ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้เอง (Construct)
2. ผู้สอนใช้ทักษะกระบวนการ (Process) คือกระบวนการคิด (Thinking Process) และกระบวนการกลุ่ม (Group Process) เพื่อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง
3. ผู้สอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างแท้จริง (Participatory Learning) ลงมือคิดปฏิบัติ สรุปความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ทั้งสมาชิกภายในกลุ่ม และสมาชิกระหว่างกลุ่ม
4. ผู้สอนสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งบรรยากาศทางกายและจิตใจ เพื่อให้ผู้เรียน เรียนอย่างมีความสุข (Happy Learning)
5. ผู้สอน มีการวัดและประเมินผลทั้งทักษะกระบวนการ และเนื้อหาสาระซึ่งเป็นการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment)
6. ผู้สอนพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ (Application)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner Centered) ผู้สอนจำเป็นต้องมีการวางแผนกิจกรรมโดยจัดบรรยากาศการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้แสดงออกในการกำหนดความต้องการในการเรียนรู้ รวมทั้งจัดกระบวนการและกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และเป็นการเรียนรายบุคคล การจัดการเรียนการสอนในลักษณะนี้

ผู้สอนจะเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก และร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพและบรรลุตาม จุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้สอนสามารถใช้บันทึกผลการเรียนหรือแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) เป็นเครื่องมือในการติดตามความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียน ตั้งแต่เริ่มเรียนจนจบการเรียนในหัวข้อเนื้อหาวิชานั้น ๆ และผู้เรียนก็สามารถมีส่วนร่วมในการดูความก้าวหน้าทางการเรียนของตนเองได้ด้วย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีหลักการบทบาทของผู้สอน และข้อบ่งชี้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

เทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2541 : 16-38) ได้กล่าวถึงเทคนิควิธีการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสามารถจำแนกได้ 6 วิธี

1. การจัดการเรียนการสอนทางอ้อม (indirect instruction) เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญวิธีหนึ่งซึ่งมีแนวคิดพื้นฐานว่า “ยิ่งเรียนมีวุฒิภาวะสูงขึ้น ยิ่งต้องมีความรับผิดชอบที่จะต้องค้นหา ค้นพบข้อความรู้ และสรุปข้อความรู้จากประสบการณ์การเรียนรู้ของตนมากขึ้น” ตัวอย่างเช่น

1.1 การจัดการเรียนการสอนแบบสืบค้น (indirect instruction) เป็นการสอนโดยใช้คำถามที่มีความหมายเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสืบค้นในประเด็นที่กำหนดเน้นการให้ผู้เรียนรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง บทบาทของครูคือ ผู้ให้ความกระจ่างและอำนวยความสะดวก ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียน “ค้นพบ” ข้อมูลและจัดระบบความหมายข้อมูลของตนเอง ครูต้องฝึกทักษะและกระบวนการสืบค้น (inquiry process) ให้กับผู้เรียนก่อนให้เขาสืบค้นข้อความรู้ ประเด็นปัญหาที่ครูเลือกให้ผู้เรียนศึกษาความสัมพันธ์กับ หลักสูตรและสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน ครูจะต้องตระหนักเสมอว่าต้องเน้นที่ “กระบวนการ” มากกว่าผลที่ได้จากกระบวนการและครูต้องตรวจสอบว่าได้จัดสิ่งอำนวยความสะดวก แก่ผู้เรียนอย่างเพียงพอ รวมทั้งมีสื่อและแหล่งวิทยาการที่เหมาะสมในการส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน

1.2 การเรียนแบบค้นพบ (discovery learning) การจัดการเรียนการสอนทางอ้อมจะส่งเสริม “การเรียนแบบค้นพบ” ด้วยการฝึกทักษะการสังเกต การสืบค้น การให้เหตุผล การอ้างอิง หรือการสร้างสมมติฐาน ซึ่งพัฒนาไปจากข้อมูลที่มีอยู่เดิม การค้นพบแบบมีการชี้นำ (guided discovery) ครูจะเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนกำหนด หลักการและกระบวนการในการฝึกทักษะด้วยการให้ “ค้นหา” ขั้นตอนที่ประสบความสำเร็จด้วยตนเอง วิธีการนี้เป็นประโยชน์ในการเพิ่มความเร็วของการเรียนรู้ และส่งเสริมการถ่ายโอนความรู้ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นพบกระบวนการและสรุปขั้นตอนหรือ หลักการที่เกี่ยวข้องกับทักษะก่อนที่จะแสดงหรือสาธิต ขณะที่ผู้เรียนฝึกทักษะครูจะช่วยโดยถามสิ่งที่คุณเรียนคิดว่าจะทำในขั้นต่อไป พร้อมด้วยเหตุผล เมื่อผู้เรียนได้ฝึกอย่างเป็นอิสระแล้วครูทักษะ โดยการถามทั้ง “วิธีการ” และ “เหตุผล” ของการปฏิบัติ

1.3 การจัดการเรียนการสอนแบบแก้ปัญหา (problem-solving) เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้คิดแก้ปัญหาอย่างเป็นกระบวนการโดยอาศัยแนวคิดแก้

ปัญหาด้วยการนำเอาวิธีการสอนแบบนิรนัย(deductive) ซึ่งเป็นการสอนจากกฎเกณฑ์ไปหาความจริงย่อยมาผสมผสานกับวิธีการสอนแบบอุปมัย (inductive) ซึ่งเป็นการสอนจากตัวอย่างส่วนย่อยมาหากฎเกณฑ์ การรวมกระบวนการคิดทั้ง 2 แบบเข้าด้วยกัน ทำให้เกิดรูปแบบวิธีการสอนแบบแก้ปัญหา

2. การศึกษาเป็นรายบุคคล (individual study) หรือที่รู้จักกันในชื่อ การเรียนรู้อย่างอิสระ (independent learning) การเรียนรู้แบบกำกับตนเอง (self – directed learning) และการสอนตนเอง (self – teaching) เป็นแนวทางหนึ่งของการศึกษาที่ผู้เรียนแต่ละคนปฏิบัติเพื่อพัฒนาตนเอง จุดมุ่งหมายของการศึกษารายบุคคล คือ การพัฒนาตนเองและฝึกทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้เรียนจะเป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพและความรับผิดชอบได้จะต้องได้รับการสอนและการฝึกให้เรียนรู้และทำงานอย่างเป็นอิสระ นั่นคือ ต้องเรียนรู้วิธีการสอนตนเอง และนำการสอนนั้นไปสู่การปฏิบัติจริง เด็กจึงควรเรียนรู้และฝึกทักษะนี้ตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงในช่วงเรียนในสถาบันการศึกษาและตลอดชีวิต วิธีการนี้อาจเริ่มต้นโดยครูหรือผู้เรียนเองเป็นผู้กำหนดหัวข้อปัญหา หรือโครงการซึ่งเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับรายวิชาหรือหลักสูตร ผู้เรียนต้องศึกษาวิเคราะห์ สรุปอ้างอิงและสรุปข้อความรู้บนพื้นฐานของการวิเคราะห์และประเมินผลกระบวนการเทคนิคการประเมินในด้านการให้ข้อมูลป้อนกลับและการตรวจแก้งาน จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ครูอาจจัดให้โดยใส่ไว้ในสื่อพัฒนาทักษะและนิสัยการเรียนรู้อย่างอิสระโดยจัดสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียนให้ส่งเสริมความเป็นอิสระให้ผู้เรียนมั่นใจในตนเอง อยากรู้ อยากเห็นและปรารถนาที่จะเรียนรู้ โดยครูอาจจัดชั้นเรียนเป็นศูนย์การเรียนรู้จัดชุดกิจกรรมการเรียนรู้...(learning activity packages) หรือใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

3. การจัดการเรียนการสอนที่สัมพันธ์กับเทคโนโลยี (technology – related instruction) เทคโนโลยี คือสิ่งที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน บางคนอาจเชื่อว่า เทคโนโลยีเป็นสิ่งที่ทดแทนครูได้ หรือ ครูกับเทคโนโลยีควรแข่งขันเพื่อทำให้ระบบ โรงเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หรืออาจมีข้อแนะนำว่า การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถทำให้ความต้องการครูหมดไป และการศึกษาทางไกลสามารถลดเวลาที่ครูกับ ผู้เรียนต้องใช้ในการติดต่อกัน แต่ในความเป็นจริงแล้ว นักการศึกษาเมื่ออาชีพทราบดีว่าเทคโนโลยีไม่เหมาะที่จะใช้ในบางสถานการณ์ ตัวเทคโนโลยีเองไม่สามารถเพิ่มระดับการเรียนรู้ได้ สิ่งที่เทคโนโลยีทำได้คือ การให้ทางเลือกแก่ครูในการนำเสนอข้อมูล และให้ทางเลือกแก่นักเรียนในการอ่าน “มันคือ สิ่งที่ครูทำ – การสอน – ที่มีอิทธิพลต่อการเรียน” (Clark, 1989) ครูมืออาชีพที่แท้จริงจึงใช้เทคโนโลยีในฐานะเครื่องมือช่วยสอน ไม่ได้ใช้แทนการสอน คุณค่าของเทคโนโลยีจึงอยู่ที่การใช้ ซึ่งครูจะเป็นผู้เลือกว่าจะใช้จูงใจผู้เรียน ใช้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนอ่อนหรือใช้ปรับแต่งสื่อการเรียนให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนซึ่งมีวิธีการเรียนที่แตกต่างกัน เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าสามารถเพิ่มขนาดและความซับซ้อนของการสอน เทคโนโลยีหลายอย่างมีคุณภาพสูงและง่ายต่อการใช้ครูอาจใช้เทคโนโลยีช่วยสอนสิ่งที่ซับซ้อน ช่วยสนับสนุนการนำเสนอของครู ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความชำนาญ และ

ชำนาญ และช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนกลุ่มขนาดใหญ่ได้ ซึ่งจะช่วยลดปัญหาการขาดแคลนครูได้ด้วย

4. การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นการปฏิสัมพันธ์ (interactive instruction) การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นการปฏิสัมพันธ์ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญวิธีหนึ่ง ซึ่งเน้นการอภิปราย การแบ่งปันความรู้ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การถาม – ตอบ และการทำงานกลุ่มย่อยแบบร่วมมือกันการจัดการเรียนการสอนลักษณะนี้เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีปฏิกิริยา และตอบสนองต่อความรู้ ประสบการณ์ การหยั่งรู้ และความคิดเห็นของครูและเพื่อนๆ ผู้เรียนจะได้ฝึกการจัดระบบความคิด และได้โต้แย้งอย่างมีเหตุผล และพัฒนาทางทักษะทางสังคม

5. การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นประสบการณ์ (experiential instruction) การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นประสบการณ์ เป็นวิธีการส่งเสริมการรับรู้จากประสบการณ์ และการสะท้อนกลับ (reflection) ความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งต่างๆ เป็นเทคนิควิธีการปฏิบัติของผู้เรียนแต่ละบุคคล เน้นที่กระบวนการเรียนรู้มากกว่าผลการปฏิบัติ ผู้เรียนจะได้ทำกับการเรียนรู้ของตนและได้รับประสบการณ์ด้านอารมณ์ความรู้สึกที่จะนำมาปรับความรู้สึก เจตคติ และค่านิยมของคน ประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนอาจอยู่ในรูปของโครงการ เกม สถานการณ์การทำงาน การทัศนศึกษา การสัมภาษณ์ สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติ เรื่องตลกเสียดสี ละคร และการสร้างหุ่นจำลอง การจัดการศึกษาแบบเน้นประสบการณ์มีลักษณะคล้ายกับการจัดการเรียนการสอนทางอ้อมหลายประการนั่นคือ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการบูรณาการทักษะ มีโครงสร้างการเรียน การสอบซับซ้อนน้อยกว่าการจัดการเรียนการสอนทางตรง และเป็นการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมการใช้เหตุผลเชิงนิรนัยและอุปนัย คำนึงถึงความต้องการและวิธีการเรียนแต่ละคนรวมทั้งสามารถปรับใช้กับกลุ่มที่มีหลากหลายทางด้านความสนใจ ค่านิยมทาง วัฒนธรรมและความสามารถ ด้วยวิธีการที่ผู้เรียนจะทำงานอย่างร่วมมือและแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้เกิดความหมายส่วนตัวและการนำในประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

6. การเรียนแบบร่วมมือ (cooperative learning) การเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่ผู้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกันโดยที่แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้และในความสำเร็จของกลุ่ม ทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งการเป็นกำลังใจแก่กันและกัน คนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่เรียนอ่อนกว่า สมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อการเรียนของตนเองเท่านั้น หากแต่จะต้องร่วมรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จของแต่ละบุคคลคือความสำเร็จของกลุ่ม

วรภัทร์ ภูเจริญ (2543 : 124 – 157) ได้กล่าวถึงเทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนการสอนที่หลากหลายไว้หลายวิธีดังต่อไปนี้

1. การใช้เกม คือ การสอนที่ใช้สื่อที่เป็นของเล่น เน้นการแข่งขัน สนุกสนานเฮฮา ได้เหวี่ยงบ้างกล้ำเนื้อได้ทำงาน ใช้วิทยาการตลก ๆ เพื่อให้ผู้เรียนไม่เบื่อ
2. สถานการณ์จำลอง / เผลยสถานการณ์ คือการให้ผู้เรียนได้เจอเหตุการณ์ที่ใกล้เคียงความเป็นจริงที่สุด แต่ถ้าทำอะไรผิดพลาด ไม่ตาย ไม่บาดเจ็บ ไม่มีทรัพย์สินเสียหาย มากมาย เป็นต้น
3. กรณีศึกษา หรือ กรณีตัวอย่าง คือการยกตัวอย่างขึ้นมาเป็นกรณีศึกษา ให้ผู้เรียนนำปรัยัติ มาปฏิบัติ ให้เกิดปฏึเวซ ส่วนใหญ่มักจะไมเฉลบ เพราะคำตอบมีมากมายตัวแปรมีมากมายที่จะให้คำตอบเปลี่ยนไปผู้สอนต้องเก่งในการสร้างกรณีศึกษาเอง
4. บทบาทสมมติ คือ การแกัสถานการณ์จำลอง โดยให้เล่นละครและมีการวิเคราะห์ด้วยผู้สอนต้องหมั่นสังเกตผู้เรียนตลอดเวลา
5. โปรแกรมสำเร็จรูป / คอมพิวเตอร์ช่วยสอน / ชุดการสอน คือการใช้วีดีโอ รายการที่วิทางเคเบิลทีวีที่เป็นสารคดี โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ ที่เป็นสื่อที่สามารถเรียนได้ด้วยตนเองไม่ต้องใช้ผู้สอน
6. ศูนย์การเรียนรู้ เป็นห้องเรียนที่บรรจุสื่อเอาไว้หลาย ๆ อย่างหยิบขึ้นมาใช้ ง่าย ๆ เด็กอ่านเองเล่นเองก็ได้ ทดลองเองก็ได้ เรียนตามใจ วันนี้อากเรียนอะไรก็เรียนเรื่องนั้น
7. โครงการ หรือ โครงงาน การเรียนแบบโครงการ หรือ โครงงาน คือ การศึกษาเรื่องใหญ่ ๆ ที่อาจจะทำเป็นกลุ่มหรือเดี่ยวมีหลายรูปแบบเช่นทำการทดลอง การสร้างสิ่งประดิษฐ์ การสำรวจ การวิจัย ศึกษาทฤษฎี พิสูจน์ การทำสารคดี การเขียนตำรา การรวบรวมความรู้ การวิเคราะห์ การแก้ปัญหาท้องถิ่น ฯลฯ อย่างไรก็ตาม ควรทำ PDCA ด้วย
8. ทำการทดลอง เป็นการแบ่งกลุ่มไปทำหรือทำแบบเห็นจริง ครูต้องสอนผู้เรียนให้รู้จักตัวแปรต่าง ๆ ความแปรปรวน การตั้งสมมติฐาน ความปลอดภัยในการทดลอง ความน่าเชื่อถือของผลการทดลอง ฯลฯ ต้องสอนให้เด็กออกแบบการทดลองเอง คิดวิธีทดลองได้เอง ตั้งโจทย์ได้เอง และอยากทดลองเอง
9. ถาม – ตอบ / ปุจฉา – วิสัชนา เป็นการถามเพื่อให้คิดเป็น ถามเพื่อให้เกิดสติ เกิดปัญญา ครูต้องควบคุมอารมณ์ มีสติและรู้จริง
10. กลุ่มย่อย ผู้เรียนบางครั้งก็ชอบแบ่งกลุ่ม บางครั้งก็ชอบแบ่งกลุ่ม บางครั้งก็ไม่ชอบ ดังนั้นครูผู้สอนต้องหมั่นสังเกตให้ดีด้วย จากการวิจัย ว่ากันว่ากลุ่มนั้นอย่าให้ใหญ่เกิน 3 คน ยกเว้นจะแบ่งกลุ่มเพื่อทำการ “ระดมสมอง” ที่อาจจะใช้ 6-12 คนต่อกลุ่ม ก่อนที่จะแบ่งกลุ่ม ผู้สอนควรสอนวิธีการเข้ากลุ่มด้วย กติกาการอยู่ร่วมกันในกลุ่ม ผู้สอนต้องหมั่นดูว่าทุกคนในกลุ่มได้ทำงานจริงหรือไม่
11. แก้ปัญหา หลักของการแก้ปัญหาคือ
 - 11.1 ระบุให้ได้ก่อนว่า ปัญหาคืออะไรกันแน่
 - 11.2 นิยามปัญหากันให้ชัด ๆ
 - 11.3 รวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับปัญหา ศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติม ถามความรู้ ฯลฯ

11.4 ระดมสมองและจัดกลุ่มความคิด

11.5 มองหาทางเลือกต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา

11.6 เลือกตัวเลือกที่เหมาะสม โดยใช้เทคนิค เรื่องการตัดสินใจ

11.7 อาจจะต้องทำประชาพิจารณ์

11.8 ลงมือทำตามวงจร PDCA เพื่อแก้ปัญหานั้น ๆ

12. สืบสอบ ค้นคว้า ผู้สอนต้องช่วยผู้เรียนก่อน ให้เด็กเกิดอยากเรียนรู้ขึ้นมา ผู้สอนก็จะชี้แนะให้ผู้เรียนค้นคว้าเอง ตั้งคำถามเอง

13. ดูกาน คือการได้เห็นของจริง ควรมีระบบ PDCA ในการไปดูกานด้วย

14. สายการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเริ่มเรียนจากเรื่องใดเรื่องหนึ่งก่อนและถ้าเรียนไปเกี่ยวข้องกับเรื่องอะไร ก็ให้ตามไปเรียนเรื่องนั้นต่อ เพราะเรื่องต่าง ๆ มีต้นตอมาจากเรื่องแรกที่เรียน วิชาที่เรียนจะแตกออกไปเหมือนกิ่งไม้รากไม้ ยิ่งเรียนยิ่งแตก และละเอียดเป็นการเรียนที่เกี่ยวพันกัน(บูรณาการ) หลาย ๆ วิชา ตรงกับชีวิตจริงของคนเราในการดำรงชีวิต

15. เรียนเอง รู้เอง การเรียนเองไม่ได้หมายความว่าอ่านเอง แต่หมายถึงเป็นตัวของตัวเองเรียนแบบเอาจริงเอาจัง อาจจะออกไปเลือก ไปหาผู้สอนเอง หาผู้สอนหลายคน ฟังแนวคิดต่าง ๆ ค้นคว้าเอง อ่านเอง เข้าห้องสมุดเอง อาจจะกลับมาปรึกษากับผู้รู้ อาจจะสังเกตเอง พบความจริงเอง อาจจะทดลองเองจนพบทฤษฎีของตนเอง มีทั้ง ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ

สรุปได้ว่าเทคนิควิธีสอน คือปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนประสบความสำเร็จเป็นแนวทางในการสร้างเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ เจตคติ และทักษะที่พึงประสงค์ช่วยให้ครูใช้เทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสม สอดคล้อง กับผู้เรียน จุดประสงค์ การเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและแสดงบทบาทในการเรียนอย่างกระตือรือร้น และมีชีวิตชีวา

กล่าวโดยสรุป คือ การจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น จะประสบผลสำเร็จขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญหลายประการ นอกจากครูผู้สอน ผู้บริหาร ก็มีบทบาทสำคัญยิ่งในการส่งเสริมสนับสนุน อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง การทำแนวคิด และหลักการในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไปใช้ เป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียน ได้คิด ค้นคว้า และสร้างข้อความรู้ด้วยตนเอง ได้มีปฏิสัมพันธ์ที่มีระหว่างกัน มีส่วนร่วมกันสร้างความรู้อย่างมีกระบวนการ ได้มีผลงานที่ดี และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้

2. แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.1 แนวทางการดำเนินการของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ในการนำแนวคิดการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไปสู่ความสำเร็จ ครูผู้สอนต้องได้รับการพัฒนาให้มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นเจตคติ การยอมรับและการตระหนักในความสำคัญ ความรู้ความเข้าใจ และทักษะการปฏิบัติที่ถูกต้องเกี่ยวกับเทคนิควิธีการจัดกิจกรรม สื่อและนวัตกรรมรวมทั้งวิธีการวัด และประเมินผลตามยุทธศาสตร์การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. 2542 : 16) ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ ประกอบด้วย

1.1 เตรียมตนเอง จะต้องเตรียมตนเองให้พร้อม ให้คำอธิบาย คำแนะนำ คำปรึกษา ให้ข้อมูลชัดเจน รวมทั้งแนะนำแหล่งความรู้ให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้า

1.2 เตรียมแหล่งข้อมูล เช่น ศูนย์วิทยบริการ ศูนย์สื่อห้องสมุด ห้องโสตทัศนศึกษา ห้องสมุดวิชา ห้องปฏิบัติการวิชาต่าง ๆ และห้องพิพิธภัณฑ์ในโรงเรียน รวมไปถึงแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน

1.3 จัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูต้องมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ที่กำหนด และต้องวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้ได้สาระสำคัญและเนื้อหา อันจะนำไปสู่การออกแบบการเรียนรู้ที่จะสร้างเสริมให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามที่กำหนด ซึ่งจะประกอบไปด้วย การเตรียมกิจกรรม การเรียน เตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ เตรียมวัดและประเมินผลเพื่อครอบคลุมทั้งกระบวนการ (Process) และผลงาน (Product) ที่เกิดขึ้นทั้งด้านพุทธิพิสัย (Cognitive) จิตพิสัย (Affective) และทักษะ (Skill)

2. ขั้นดำเนินการ ครูผู้สอนต้องดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนการสอน ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะต่อไปนี้

2.1 ช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นพบคำตอบด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนพยายามจัดการเรียนการสอนที่ยืดการค้นพบด้วยตนเองเป็นวิธีการสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนจะจดจำได้ดี และจดจำได้นาน

2.2 ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและกลุ่ม โดยยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากกลุ่ม ได้พูดคุย ปรึกษาหารือ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

2.3 ช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเป็นระยะ ๆ เหมาะกับวัยและความสนใจของผู้เรียน มีประเด็นท้าทายให้ผู้เรียนได้คิด เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดหรือลงมือทำเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว และส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียนเกี่ยวข้องกับชีวิต ประสบการณ์และความจริงของผู้เรียน

2.4 เน้นกระบวนการ (Process) ควบคู่กับผลงาน (Product) โดยการส่งเสริมให้ ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลงาน มิใช่มุ่งจะพิจารณาถึง ผลงาน แต่เพียงอย่างเดียว ทั้งนี้เพราะประสิทธิภาพของผลงานขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของกระบวนการ

2.5 เน้นการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสค้นหาแนวทางที่จะนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน พยายามส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติจริงและพยายามติดตามผลการปฏิบัติของผู้เรียน

3. ชั้นประเมินผล ครูผู้สอนต้องดำเนินการวัดและประเมินผลเพื่อตรวจสอบว่าสามารถจัดการเรียนการสอนบรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งนี้ ครูควรเตรียมเครื่องมือและวิธีการให้พร้อม การวัดควรให้ครอบคลุมทุกด้าน วัดและประเมินตามสภาพจริง (Authentic Measurement) โดยการเน้นการวัดจากการปฏิบัติ (Performance Measurement) และจากแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) ซึ่งในการวัดและประเมินผล ซึ่งในการวัดและประเมินผล ครูจะเป็นผู้วัดและประเมินผลแล้ว ผู้เรียนและสมาชิกของแต่ละกลุ่มจะมีบทบาทร่วมวัดและประเมินตนเองและกลุ่มด้วย

ทิศนา ขัมมณี (2542 : 23 –25) กล่าวว่า การเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่ว่าจะใช้แนวคิดใดจะประสบผลสำเร็จไปไม่ได้ หากครูและผู้เรียนไม่เปลี่ยนบทบาทของตน ครูจำนวนมากยังคงเคยชินอยู่กับบทบาทเดิม คือ การเป็นผู้บอกเล่า ถ่ายทอด อธิบายเนื้อหาความรู้ให้ผู้เรียน และผู้เรียนจำนวนมากก็เคยชินกับการเป็นผู้ฟัง - รับความรู้ และจำความรู้ การเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อครูและผู้เรียนทั้ง 2 ฝ่าย ต่างก็เปลี่ยนพฤติกรรมครูพฤติกรรมการเรียนการสอน และผู้เรียนก็เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียน ผู้ที่ จำเป็นต้องเริ่มต้นก่อน คือ ครู เพราะครูเป็นผู้ดำเนินการและรับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนอยู่แล้ว ผู้เรียนก็จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามสภาพที่จัดให้ได้เสนอบทบาทในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ ดังนี้

1. เตรียมการสอน

1.1 ศึกษาและวิเคราะห์แหล่งความรู้ที่หลากหลาย

1.2 ศึกษาแหล่งความรู้ที่หลากหลาย

1.3 วางแผนการสอน

1.3.1 กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน

1.3.2 วิเคราะห์เนื้อหาและความคิดรวบยอดและกำหนดรายละเอียดให้ชัดเจน

1.3.3 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางตามหลัก CIPPA หรืออื่น ๆ

1.3.4 กำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้

1.4 จัดเตรียม

- 1.4.1 สื่อ วัสดุการเรียนการสอนให้เพียงพอสำหรับผู้เรียน
- 1.4.2 เอกสาร หนังสือ หรือข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน
- 1.4.3 ติดต่อแหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเป็นบุคคล สถานที่ หรือ
โสตทัศน วัสดุต่าง ๆ และศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม
- 1.4.4 เครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้
- 1.4.5 ห้องเรียน หรือสถานที่เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. การสอน

- 2.1 สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี
- 2.2 กระตุ้นผู้เรียนให้สนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
- 2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่ได้เตรียมไว้ โดยอาจมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสถานการณ์ที่เป็นจริง
 - 2.3.1 ดูแลให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ แก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น
 - 2.3.2 อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้
 - 2.3.3 กระตุ้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเต็มที่
 - 2.3.4 สังเกตและบันทึกพฤติกรรมและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
รวมทั้งเหตุการณ์ที่จะส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นขณะทำกิจกรรม
 - 2.3.5 ให้คำแนะนำ และข้อมูลต่าง ๆ แก่ผู้เรียนตามความจำเป็น
 - 2.3.6 บันทึกปัญหาและข้อขัดข้องต่าง ๆ ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อ
การปรับปรุงกิจกรรม
 - 2.3.7 ให้การเสริมแรงผู้เรียนตามความเหมาะสม
 - 2.3.8 ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานการเรียนรู้ของผู้เรียนและอาจให้
ข้อมูลเนื้อหาความรู้เพิ่มเติมแก่ผู้เรียนตามความเหมาะสม

สุเทพ บุญซ้อน (2540 : 34 – 42) ได้เสนอแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมในห้องเรียน หรือนอกห้องเรียน ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ

1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบทดลอง (Laboratory Method) เป็นวิธีการสอนที่ให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจนเกิดความรู้ ความเข้าใจ เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริง หรือค้นพบข้อมูลต่าง ๆ

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงการ (Project Method) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้วางโครงการและดำเนินงานให้สำเร็จตามโครงการ โดยอาจจะได้รับผิดชอบเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลก็ได้ ซึ่งเป็นวิธีการจัด กิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริง นักเรียนจะทำงานนี้ด้วยการตั้งปัญหาและดำเนินการแก้ปัญหาด้วยการลงมือทำจริง

1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center) เป็นวิธีสอนที่จัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นแหล่งการศึกษา นักเรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยการเรียนจากโปรแกรมการสอนซึ่งจัดในรูปของชุดการสอน นักเรียนจะหาประสบการณ์การเรียนรู้ โดยการทำกิจกรรมให้ครบทุกศูนย์ภายใต้การดูแลของครู ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน

1.4 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบอุปนัย (Inductive Method) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากรายละเอียดปลีกย่อยไปหากฎเกณฑ์ คือ เป็นการสอนจากส่วนย่อย ไปหาส่วนรวม หรือสอนจากตัวอย่างไปหากฎเกณฑ์ หลักการ ข้อเท็จจริง หรือข้อสรุป โดยการให้นักเรียนทำการศึกษา สังเกตทดลอง เปรียบเทียบ แล้วพิจารณาค้นหาองค์ประกอบที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน จากตัวอย่างต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นข้อสรุป

1.5 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบนิรนัย (Deductive Method) เป็นการสอนที่เริ่มต้นจากกฎ หรือหลักการต่าง ๆ แล้วให้นักเรียนหาหลักฐาน เหตุผลมาพิสูจน์ยืนยัน เพื่อฝึกหัดให้นักเรียนเป็นคนมีเหตุผลไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ จนกว่าจะได้มีการพิสูจน์ให้เห็นจริงเสียก่อน

1.6 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการ (Process) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะกระบวนการนั้นสามารถใช้กระบวนการต่าง ๆ ได้หลายขบวนการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ และคุณลักษณะที่ต้องการตามเป้าหมายของหลักสูตร

1.7 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบอภิปราย (The Classroom Discuss Method) วิธีการนี้ครูจะเป็นผู้ใช้คำถามยั่วยุให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและเกิดการหยั่งเห็น (Insight) ด้วยตนเอง

1.8 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบสำรวจความรู้สึกและการแก้ปัญหาความขัดแย้ง (Exploration of Feeling and Resolution of Conflict) การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนแบบนี้ เหมาะสำหรับการสอนในเนื้อหาที่มีความขัดแย้งทางความคิด หรือสภาพที่ต้องการความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ยุทธวิธีในการจัดกิจกรรมแบ่งออกเป็น 2 ยุทธวิธี คือ การสำรวจความรู้สึก และการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

1.9 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือ (Cooperation Learning) เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนที่เป็นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วย สมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ในการเรียนรู้ และในความสำเร็จของกลุ่ม ทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งการเป็นกำลังใจแก่กันและกัน คนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่อ่อนกว่า สมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อการเรียนของตนเองเท่านั้น จะต้องร่วมรับผิดชอบต่อการเรียนของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จของแต่ละบุคคลคือ ความสำเร็จของกลุ่ม

3. การประเมินผล

3.1 เก็บรวบรวมผลงานและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

3.2 ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน

อรรถัย มูลคำ (อ้างอิงจากสุพล วังสินธ์.2542 : 30 – 31) กล่าวว่า รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ครูผู้สอนควรเน้นให้ผู้เรียนคิดค้นความรู้ และ ลงมือปฏิบัติหรือกระทำจริงทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้น เทคนิควิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจึงมีหลายวิธี เช่น เกมการศึกษา (Educational Game) สถานการณ์จำลอง (Simulation) กรณีตัวอย่าง (Case Study) บทบาทสมมติ (Role Play) แก๊สสถานการณ์ (Situation) โปรแกรมสำเร็จรูป (Programme Instruction) ศูนย์การเรียนการสอน (Learning center) ชุดการสอน (Instructional Package) คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction) โครงการ (Project) การทดลอง (Experimentation) การถามตอบ (Question Answer) การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion) การแก้ปัญหา (Problem Solving) สืบสวนสอบสวน (Inquiry) กลุ่มสืบค้นความรู้ (Group Investigation) กลุ่มสัมพันธ์ (Group Process) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Co-operative Learning) ความคิดรวบยอด (Concept Attainment) ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (Self-Directed Learning) อริยสัจ 4 (4 Noble Truth Method) ทักษะศึกษานอกสถานศึกษา (Field Trip) การเรียนรู้จากห้องสมุด (Library Study) พัฒนาการกระบวนการคิด (Inductive Thinking) ปทัสฐานของกลุ่ม (Group Norm) งานวิเคราะห์ภาคสนาม (Force Field Analysis) ศิลปสร้างสรรค์ (Creative Arts) พิจารณ์แหล่งข้อมูล (Resources Identification) การนำเสนอโดยวีดีโอ (VDO Presentation) การเสนอแบบให้เรียนโดยอิสระ (Freedom Learning)

การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีเทคนิคหลายวิธีการที่ครูผู้สอนจะต้องศึกษาค้นคว้า เพราะผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก ซึ่งมีบทบาทเป็นผู้นำเสนอ สังเกต ถามคำถาม เสริมแรง แนะนำ ให้ข้อมูลย้อนกลับ จัดบรรยากาศ จัดระบบ แนะนำ และเป็นผู้ประเมิน เพื่อให้ผู้เรียนนำไปสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน สอดคล้องกับยุคปัจจุบัน

เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนมีอยู่มากมายหลายวิธีที่ส่งเสริมและให้ความสำคัญกับผู้เรียนในฐานะศูนย์กลางของการเรียนการสอนโดยแยกกลุ่มเทคนิคตามแนวคิดการจัดกิจกรรม การจัดกลุ่ม และวิธีการเรียนรู้ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. 2542 : 25 – 27) ไว้ดังนี้

1. เทคนิคการจัดการเรียนการสอนทางอ้อม (Indirect Instructional Techniques) ประกอบด้วยเทคนิคการเรียนแบบต่าง ๆ ดังนี้ แบบสืบค้น (Inquiry) แบบค้นพบ (Discovery) แบบแก้ปัญหา (Problem Solving) แบบสร้างแผนผังความคิด (Concept Mapping) แบบใช้กรณีศึกษา (Case Study) แบบตั้งคำถาม (Questioning) และแบบใช้การตัดสินใจ (Decision Making)
2. เทคนิคการศึกษาเป็นรายบุคคล (Individual Study) ประกอบด้วย เทคนิควิธีการเรียนแบบต่าง ๆ ดังนี้ ศูนย์การเรียนรู้ (Learnint Center) ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self Access Center) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning Activity Packages) คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) การทำรายงานการค้นคว้าอย่างอิสระ การเขียนเรียงความ การเรียนเสริม การทำโครงการกลุ่มสัญญา การทำนิตยสารและการมอบหมายงานเป็นรายบุคคล
3. เทคนิคการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี (Technology Related Instruction) ประกอบด้วยการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ประกอบการเรียน ดังนี้ การใช้สิ่งพิมพ์ ตำราเรียนและแบบฝึกหัด การใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center) ชุดการสอน (Instruction Package) คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction : CAI) และบทเรียนสำเร็จรูป (Programmed Text)
4. เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นการปฏิสัมพันธ์ (Interactive Instruction) ประกอบด้วยเทคนิคการเรียนแบบต่าง ๆ ดังนี้ การโต้วาทิ กลุ่ม Buzz การอภิปราย การระดมพลังสมอง การแก้ปัญหา กลุ่มตัว การประชุมแบบต่าง ๆ บทบาทสมมติ กลุ่มสืบค้น คู่คิด (Think – Pair – Share) การฝึกปฏิบัติการ และกลุ่ม เอกฉันท์ 1 – 3 - 6
5. เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นประสบการณ์ (Experiential Instruction) ประกอบด้วยเทคนิคการเรียนแบบต่าง ๆ ดังนี้ การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Earning) เกม (Games) กรณีตัวอย่าง (Case Study) สถานการณ์จำลอง (Simulation) ละคร (Acting or Dramatization) และบทบาทสมมติ (Role – Play)
6. เทคนิคการเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ประกอบด้วย เทคนิคการเรียนแบบต่าง ๆ ดังนี้ ปริศนาความคิด (Jigsaw) ร่วมมือแข่งขัน (Teams – Games – Tournaments หรือ TGI) กลุ่มสืบค้น (Group Investigating หรือ GI) กลุ่มเรียนรู้ร่วม (Learning Together หรือ LT) ร่วมกันคิด (Numbered Head Together หรือ NHT) และกลุ่มร่วมมือ (Co-op Co-op)
7. เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ประกอบด้วยเทคนิคการเรียนแบบต่าง ๆ ดังนี้ การเรียนการสอนแบบ Storyline Method การเรียนการสอนแบบแก้ปัญหา

(Problem – solving) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีเทคนิควิธีอยู่มากมาย ซึ่งเทคนิคดังกล่าวเน้นการให้ความสำคัญกับผู้เรียน สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของผู้เรียน รวมทั้งสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

การวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับแนวคิดผู้เรียนเป็นสำคัญ

วิธีการวัดและประเมินผลที่ยอมรับกันว่าสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เพราะเป็นวิธีการที่สามารถค้นหาความสามารถและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ที่แท้จริงของผู้เรียน และยังเป็นข้อมูลที่สำคัญสามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนได้อย่างดีด้วย

แนวการประเมินที่สำคัญ มี 3 แนวทาง คือ การประเมินตามสภาพจริง การประเมินภาคปฏิบัติ และการประเมินจากแฟ้มสะสมงาน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2539 : 39 – 78) ดังมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นการประเมินเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่องในด้านความรู้ ความคิด พฤติกรรม วิธีการปฏิบัติและผลการปฏิบัติของผู้เรียน การประเมินลักษณะนี้จะมีประสิทธิภาพเมื่อประเมินการปฏิบัติของผู้เรียนในสภาพที่เป็นจริง วิธีการที่ใช้ประเมิน ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ บันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง แบบทดสอบวัดความสามารถจริง การรายงานตนเอง และแฟ้มสะสมงาน (Portfolio)

ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ตามสภาพที่ส่งเสริมสอดคล้องกับการประเมินตามสภาพจริง การประเมินจึงมุ่งเน้นที่การประเมินภาคปฏิบัติ (Performance Assessment) โดยมีแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) เป็นนวัตกรรมการประเมินที่สำคัญ

2. การประเมินภาคปฏิบัติ (Performance Assessment) เป็นการทดสอบความสามารถในการทำงานของผู้เรียน ภายใต้สถานการณ์และเงื่อนไขที่สอดคล้องกับสภาพจริงมากที่สุด ประเมินได้ 3 ลักษณะ คือ ประเมินกระบวนการ ประเมินผลผลิต ประเมินทั้งกระบวนการและผลผลิต

ลักษณะที่สำคัญของการประเมินภาคปฏิบัติ จะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการวัดอย่างชัดเจน มีการกำหนดวิธีทำงาน มีการกำหนดความสำเร็จของงาน มีคำสั่งควบคุมสถานการณ์ในการปฏิบัติงานมีเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน มีการประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้ายของการปฏิบัติงานและกระบวนการประเมินภาคปฏิบัติ

ในการประเมิน ครูผู้สอนอาจใช้วิธีการต่อไปนี้ในการประเมิน

1. การสืบค้น (Inquiry) โดยการถามผู้เรียนตรง ๆ เกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อตนเอง ต่อการปฏิบัติงานต่อสิ่งต่าง ๆ รวมถึงการประเมินความสำเร็จของตน โดยอาจให้ผู้เรียน

รายงานผลด้วยการพูดหรือเขียนหรือตอบแบบสอบถามรายการหรือบันทึกข้อดีด้อยของตนในการทำงาน

2. การสังเกต (Observation) โดยการสังเกตผู้เรียนขณะที่เรียนและในกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการตอบคำถามและการทำงานที่ได้รับมอบหมายทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่ม ครูควรใช้การสังเกตอย่างสม่ำเสมอ โดยผู้เรียนไม่รู้ตัวเพื่อให้ได้ข้อมูลที่แสดงภาพการปฏิบัติที่แท้จริงของผู้เรียน

3. การวิเคราะห์ (Analysis) โดยการวิเคราะห์การปฏิบัติของผู้เรียนแต่ละคนขณะที่ปฏิบัติงานหรือเมื่อทำงานเสร็จแล้วเพื่อค้นหาวางานส่วนใดที่ผู้เรียนทำได้ดีและส่วนใดที่ควรปรับปรุง

4. การทดสอบ (Testing) โดยการวัดการปฏิบัติของผู้เรียนอย่างเป็นระบบเพื่อตัดสินระดับความสำเร็จในการเรียนรู้ตามผลงานหรือกระบวนการที่กำหนด แบบทดสอบอาจใช้วัดความสามารถในการเรียนรู้ ระดับทักษะที่ได้จากการปฏิบัติ การบรรลุเป้าหมายการจัดการเรียนการสอน หรือเจตคติที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ

3. การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน (Portfolio Assessment) แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) เป็นแนวทางหนึ่งของการประเมินผลตามสภาพจริงที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนสามารถสะท้อนให้เห็นผลที่เกิดจากกระบวนการเรียนการสอนและการเรียนของนักเรียนอย่างชัดเจน

หลักการสำคัญในการประเมินจากแฟ้มสะสมงาน

1. ด้านเนื้อหาวิชาจะต้องสะท้อนความรู้ความเข้าใจเนื้อหาวิชา ทักษะความสามารถและคุณลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. ด้านการเรียนการสอน จะต้องเน้นกระบวนการเรียนรู้และผลงานของ ผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้หรืองานและตรวจสอบ ปรับปรุงด้วยตนเอง รวมทั้งมีการประเมินตนเอง เน้นบรรยากาศการเรียนรู้อย่างอิสระ โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาให้คำชี้แนะ กระตุ้นสร้างขวัญและกำลังใจ

3. ด้านความเสมอภาค คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งด้านความสามารถ วิธีการเรียนและความหลากหลายทางสติปัญญา โดยมุ่งพัฒนาศักยภาพของบุคคลไปสู่เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดให้สูงสุดตามความสามารถของแต่ละบุคคล

สรุปได้ว่า ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น วิธีการประเมินผลที่สอดคล้องและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด คือ การประเมินตามสภาพจริง วัดจากการปฏิบัติ และผลงานของนักเรียนอย่างแท้จริง ซึ่งจะทำให้สามารถประเมินผลออกมาได้อย่างถูกต้อง ตลอดจนผู้เรียนมีโอกาสดำเนินประเมินตนเองและประเมินเพื่อนด้วย

4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ มีดังนี้ (นวลน้อย เจริญผล. 2540 : 50 – 51)

4.1 การประเมินการจัดกิจกรรมการสอนในแต่ละคาบ เครื่องมือที่สามารถนำไปใช้ในการประเมินประกอบด้วย

4.1.1 แบบสำรวจ/สังเกตพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4.1.2 แบบสำรวจตนเอง

4.1.3 แบบสำรวจกลุ่ม

4.2 การประเมินพฤติกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นรายวิชามีเครื่องมือที่สามารถนำไปใช้ในการประเมิน ดังนี้

4.2.1 แบบสำรวจการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4.2.2 แบบประเมินพฤติกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4.3 การประเมินภาพรวมของโรงเรียนในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีเครื่องมือที่สามารถนำไปใช้ในการประเมิน ดังนี้

4.3.1 แบบสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4.3.2 แบบสำรวจความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4.3.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สรุปได้ว่า แนวดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนเตรียมการ ซึ่งในขั้นนี้จะประกอบด้วย ผู้สอน เนื้อหาวิชา ขั้นตอนดำเนินการ ประกอบด้วย ผู้เรียน สื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน และขั้นประเมินผล ทุกขั้นตอนเป็นหัวใจสำคัญ อันจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่ประสบผลสำเร็จ โดยครูจะต้องเป็นผู้เข้าใจในขั้นตอนต่าง ๆ อย่างทั่วถึงก่อนจะนำไปสู่การเรียนการสอนในห้องเรียน

3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.1 ทฤษฎีพัฒนาการ เป็นการศึกษาแบบเด็กเป็นศูนย์กลาง (Child - Centered) ของ รุสโซเปสตาลอสซี และโพลเบล ซึ่งเน้นในเรื่องการพัฒนาศักยภาพของเด็ก ซึ่ง ผู้เรียนควรเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้รับ (Passive) มาเป็นผู้ที่กระตือรือร้น (Active) และมีบทบาทในการเรียน วิธีการเรียนรู้เน้นการลงมือทำ (Learning by Doing) มีการปฏิรูปหลักสูตรให้ตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนและเน้นการสอนอยู่บนพื้นฐานความต้องการและความสนใจของผู้เรียน “ให้ผู้เรียนเป็นจุดเริ่มต้น ครูจะสามารถอำนวยความสะดวกและส่งเสริมความเจริญของผู้เรียนแต่ละคน” (Elias &)Merrian 1995 : 49 อ้างอิงจาก Dewey – 1900/1956 : 70

3.2 ทฤษฎีมนุษยนิยม ให้ความสำคัญกับผู้เรียน โดยใช้วิธีสอนเนื้อหาสาระที่เน้นความเป็นมนุษย์ ให้ความสำคัญในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ให้การศึกษาที่ผู้เรียนมีการพัฒนาตนเอง ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ (Learner-Centered) ผู้สอนไม่จำเป็นต้องรู้ทุกอย่าง หลักสูตรและวิธีการสอน ช่วยให้ผู้เรียนสามารถกำหนดความต้องการในการเรียนรู้ ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Teacher as Facilitator) ต้องมีความไว้วางใจ ผู้เรียน และเชื่อในความรับผิดชอบใน

การเรียนรู้ของผู้เรียน ครูต้องยอมรับประสบการณ์ของผู้เรียน ใช้ประโยชน์จากประสบการณ์และศักยภาพของผู้เรียนอย่างเต็มที่

3.3 ทฤษฎีกลุ่มพุทธินิยม เชื่อว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นต้องอาศัยทั้งสิ่งแวดล้อมและตัวผู้เรียนประสานสัมพันธ์กัน คือ ส่วนหนึ่งต้องมาจากความต้องการ และเป้าหมายของ ผู้เรียนมิใช่ความสำคัญขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าภายนอกอย่างเดียว นักจิตวิทยาากลุ่มนี้จะเน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทและส่วนร่วมมากขึ้น โดยที่ผู้เรียนจะต้องมีความมุ่งหมายและกำหนดวัตถุประสงค์เป็นเป้าหมายของตนเองได้

4. บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากบทบาท หน้าที่ และคุณสมบัติครู พอสรุปได้ว่า ครูต้องทำหน้าที่ในการเป็นผู้อำนวยความสะดวก ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นผู้จัดประสบการณ์ การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้คำปรึกษา แนะนำในการศึกษาหาความรู้จากสื่อต่างๆ ในลักษณะสื่อประสม ให้ความรู้ ความเข้าใจ ช่วยแก้ปัญหาทางการเรียน ให้ความสะดวกเกี่ยวกับอุปกรณ์ เครื่องมือ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน โดยมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ตามหลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นเทคนิค เป็นการจัดการตามลำดับขั้นตอน

1. ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาและแสวงหาความรู้อย่างอิสระตามความสามารถและควรเป็นสิ่งที่เป็นไปได้

2. ให้ข้อมูลและประสบการณ์ต่างๆ ต่อผู้เรียน เพื่อการประยุกต์ใช้ในรูปแบบที่หลากหลาย

3. เป็นผู้คอยชี้แนะช่วยเหลือ เมื่อผู้เรียนมีปัญหาในการเรียนและรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน รวมทั้งคอยให้กำลังใจผู้เรียนตลอดเวลา

4. จัดสภาพแวดล้อมให้เกิดการเรียนรู้กับผู้เรียนให้มากที่สุด

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนต้องเปลี่ยนจากการเรียนความรู้อย่างเดียวมาเป็นความคิดด้วย วิธีสอนที่ครูเคยเป็นศูนย์กลางต้องเปลี่ยนให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูต้องหาทางให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้เอง รู้วิธีการเรียนรู้ และรักที่จะเรียนรู้ บทบาทใหม่ที่ครูได้รับการเรียกว่า ผู้อำนวยความสะดวก จึงมีหน้าที่เป็นผู้จัดระบบการเรียนการสอน เป็นผู้จัดบรรยากาศหรือสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ ทางด้านกายภาพเป็นผู้ชี้แนะหรือแนะแนวทางให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ เป็นผู้สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นผู้เสริมแรง เพื่อให้ผู้เรียนแสดง พฤติกรรมกระตุ้น ให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และจัดการเป็น และที่สำคัญในการพัฒนาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตั้งแต่เล็กๆ ซึ่งเป็นประชากรที่สำคัญของโลก ครูต้องเป็นตัวทวิคูณในการนำเด็กเข้าสู่ระบบของการเรียนรู้ บทบาทของครูจึงเปลี่ยนไปจากผู้ให้ความรู้ ผู้บอกความรู้มาเป็นผู้ให้ ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดค้นหาความรู้ด้วย

ตนเอง ตลอดจนแก้ปัญหาด้วยตนเอง ครูจึงเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก คือเป็นผู้เตรียมประสบการณ์ สื่อการเรียนการสอนให้ผู้เรียนใช้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้มีสมรรถภาพ คือเก่ง มีคุณภาพดี และเป็นผู้มีสุขภาพกายและจิตดี คือสุข คือเป็นประชาชนที่เป็นคนเก่ง ดี สุข เป็นประชาชนที่มองกว้าง คิดไกล ใฝ่รู้ เชิดชูคุณธรรมนั้น ต้องเป็นการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ

การเรียนการสอนแบบที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ จะเน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทในการทำกิจกรรม และถือว่าการเรียนที่มีประสิทธิภาพ คือ การเรียนที่ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรง และสามารถแสวงหาวิธีเรียนที่เหมาะสมกับตนเองได้ แนวคิดส่วนใหญ่ของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นบทบาทของผู้เรียนหรือถือว่าศูนย์กลางการเรียนการสอนอยู่ที่ผู้เรียนนี้มาจากแนวคิดของนักจิตวิทยากลุ่มมนุษยนิยม การจัดการเรียนการสอนมี 2 ลักษณะ คือ ในบางบทเรียนให้จัดการเรียนการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง และในบางบทเรียนก็ให้จัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงเนื้อหาสาระ วัยและประสบการณ์เดิมของผู้เรียนกับผลการเรียนรู้ของนักเรียนจะได้รับเป็นสำคัญ

ในการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญมี 4 ขั้นตอน เช่นเดียวกับที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง คือ

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูมีได้นำเพื่อจะดำเนินการสอน แต่เป็นการนำเข้าสู่บทเรียนเพื่อชี้แนะทางให้ผู้เรียนรู้ทิศทางและเป้าหมายของการทำกิจกรรมมากกว่า
2. ขั้นดำเนินการเรียนการสอน กิจกรรมส่วนใหญ่เป็นของผู้เรียน และมีกิจกรรมหลายรูปแบบ ได้แก่ การวิเคราะห์ การอภิปราย การทดลอง การแสดง การทำกิจกรรมในเกมจำลองสถานการณ์ การทำกิจกรรมเกี่ยวกับการอ่าน การฟัง และการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย
3. ขั้นสรุปบทเรียน ครูและผู้เรียนช่วยกันสรุปหรือให้ผู้เรียนสรุปมากกว่า จะเป็นการสรุปจากครูเพียงฝ่ายเดียว
4. ขั้นประเมินผล เป็นการประเมินร่วมกัน โดยครูเป็นผู้ประเมินจากการถาม คำถามปากเปล่าหรือการใช้แบบทดสอบ กับให้ผู้เรียนด้วยกันประเมินกันเองจากการสังเกตพฤติกรรมของเพื่อนๆ ในการเข้าร่วมกิจกรรม

บทบาทสำคัญของครูในการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญนี้ ได้แก่ บทบาทของการนำเข้าสู่บทเรียน บทบาทในการมอบหมายหรือสั่งงาน บทบาทในการจัดให้มีกิจกรรมรูปแบบต่างๆ บทบาทในการช่วยสรุปบทเรียน และบทบาทในการร่วมประเมินผลการเรียน ดังนั้น ครูควรมีทักษะการสอนอย่างน้อยที่สุด 4 ทักษะ คือ

1. ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน การนำเข้าสู่บทเรียนเมื่อผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนการสอน มีจุดมุ่งหมายหลัก คือ เพื่อชี้แนะหรือร่วมเสนอแนวทางให้ผู้เรียนรู้ทิศทางของการทำกิจกรรม ที่จะนำไปสู่เป้าหมายของการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูต้องสามารถจุดความ

สนใจ หรือสร้างความสงสัยใคร่รู้ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนให้ได้ โดยครูต้องมีความรู้เกี่ยวกับแรงจูงใจผู้เรียน ให้เกิดแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกของผู้เรียน ความรู้เกี่ยวกับทัศนคติที่มีอิทธิพลต่อความคิด และพฤติกรรมของบุคคล

2. ทักษะการสั่งงานหรือมอบหมายงาน การสั่งงานหรือมอบหมายงาน หมายถึง การที่ครูสั่งงานหรือมอบหมายงาน เพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติตามที่สั่งหรือปฏิบัติตามกิจกรรมตามข้อตกลงของกลุ่ม ครูต้องศึกษาหลักการและเทคนิคในการนำเข้าสู่บทเรียนและนำมาใช้ในการสอนจริง

3. ทักษะการสร้างสถานการณ์จำลอง การสร้างสถานการณ์จำลอง เป็นวิธีการที่ครูพยายามจะสร้างสภาพการณ์หรือบรรยากาศของเหตุการณ์ อย่างใดอย่างหนึ่งให้เหมือนของจริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกว่าได้อยู่ในสถานการณ์จริง ซึ่งเป็นการช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการตื่นตัวต่อการทำกิจกรรมได้มากขึ้น

4. ทักษะการสรุปบทเรียน การสรุปบทเรียนเป็นการสรุปสาระสำคัญของบทเรียน เพื่อให้รู้ว่าผู้เรียนกำลังเรียนอะไร และจะนำความรู้ใหม่นี้ไปสัมพันธ์กับความรู้เดิมได้ต่อเนื่อง และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างบทเรียนใหม่กับบทเรียนเก่าได้รวดเร็วขึ้น ครูอาจเป็นผู้สรุปเอง หรือให้ผู้เรียนช่วยกันสรุปภายใต้การชี้แนะหรือแนะแนวทางของครูก็ได้

การสรุปบทเรียน อาจทำได้หลายวิธี เช่น

1. สรุปบทเรียนจากการตั้งคำถาม
2. สรุปบทเรียนจากการใช้อุปกรณ์
3. สรุปบทเรียนจากประสบการณ์ของผู้เรียนเอง ที่ได้รับการสังเกตและจากการทดลอง

4. สรุปบทเรียนจากความคิดเห็นร่วมกันของผู้เรียน

5. สรุปบทเรียนจากผลของสถานการณ์จำลอง

เบนเนต (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. 2542 : 22 : อ้างอิงจาก Brendes and Ginnis. 1986 ; Citing Bennet. 1969 , A Guide to Student – Centred Learning) ได้เปรียบเทียบบทบาทครูรุ่นใหม่กับครูรุ่นเก่า ดังนี้

ครูรุ่นใหม่ (Progressive)	ครูรุ่นเก่า (Traditional)
1. สอนบูรณาการเนื้อหา 2. ครูมีบทบาทชี้แนะประสบการณ์ 3. กระตือรือร้นในบทบาทผู้เรียน 4. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมวางแผนหลักสูตร 5. กิจกรรมหลักเน้นให้ผู้เรียนค้นพบด้วยตนเอง 6. ใช้การเสริมแรงมากกว่าลงโทษ 7. ไม่เคร่งครัดมาตรฐานวิชาการเกินไป 8. มีการทดสอบบ้าง 9. มุ่งเน้นการทำงานเป็นกลุ่มแบบร่วมมือ 10. ไม่ยึดติดกับการเรียนในห้องเรียน 11. มุ่งสร้างประสบการณ์ใหม่ให้ผู้เรียน 12. มุ่งเน้นความรู้วิชาการและทักษะด้านจิตพิสัยเท่าเทียมกัน 13. มุ่งเน้นการประเมินกระบวนการเป็นสำคัญ	1. สอนแยกเนื้อหา 2. ครูมีบทบาทตัวแทนเนื้อหาวิชา 3. ครูเน้นเจตต่อผู้เรียน 4. ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมเกี่ยวกับหลักสูตร 5. การเรียนเน้นท่องจำเป็นหลัก 6. มุ่งเน้นการให้รางวัลภายนอก 7. เคร่งครัดกับมาตรฐานวิชาการมาก 8. มีการทดสอบสม่ำเสมอเป็นระยะ ๆ 9. มุ่งเน้นการแข่งขันในการเรียน 10. สอนในเฉพาะขอบเขตห้องเรียน 11. เน้นย้ำประสบการณ์ใหม่เล็กน้อย 12. มุ่งเน้นความรู้วิชาการแต่ละเลยความรู้สึกรู้สึกหรือทักษะจิตพิสัย 13. ประเมินกระบวนการเล็กน้อย

สรุป แนวโน้มการจัดการเรียนการสอนที่เปลี่ยนไป บทบาทของผู้เรียนมีความสำคัญและเด่นชัดมากขึ้น บทบาทของครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับผู้เรียนจึงต้องปรับเปลี่ยนไปจากเดิมจากบทบาทที่มีความสำคัญในฐานะผู้ให้ความรู้ทั้งหมด เปลี่ยนเป็นผู้ให้การสนับสนุน เสริมสร้างประสบการณ์แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด และเน้นกระบวนการเป็นสิ่งสำคัญควบคู่ผลงาน

นอกจากนี้ โนลส์ (Knowles" 1978, อ้างอิงมาจากสุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2544 : 219 – 221) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการสอนไว้ในหนังสือชื่อ " The Adult Learner" ซึ่งเป็นการสรุปแนวคิดในการสอน (Concepts of Teaching) โดยได้ให้หลักการสอนไว้ 16 ข้อ และเงื่อนไขในการเรียนรู้ 7 ประการตามตาราง ดังนี้

การเปรียบเทียบระหว่างเงื่อนไขการเรียนรู้กับหลักการในการสอน เงื่อนไขการเรียนรู้

1. ผู้เรียนมีความรู้สึกว่าการที่จะเรียนรู้ (Need to Learn)
2. สภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ (Learning Environment) พิจารณาได้จากความ
สุขสบายทางกายภาพ ความเชื่อถือและให้เกียรติเสรีภาพ และการยอมรับความแตกต่าง
3. ผู้เรียนถือว่าเป้าหมายของประสบการณ์การเรียนรู้คือวัตถุประสงค์ของผู้เรียน
4. ผู้เรียนควรมีส่วนในความรับผิดชอบการวางแผนกำหนดประสบการณ์ เพื่อเรียนรู้
5. ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา
6. กระบวนการเรียนรู้จะมีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับการใช้ประสบการณ์ของผู้เรียน
7. ผู้เรียนจะรู้สึกถึงความก้าวหน้าของตนเอง เมื่อเปรียบเทียบ กับเป้าหมายของตนเอง
ที่ได้ตั้งไว้

หลักการในการสอน

1. ครูช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่
2. ครูช่วยเหลือผู้เรียนขยายความแจ่มชัดในความมุ่งหวังของตนเอง เพื่อพัฒนา
การเรียนรู้
3. ครูช่วยให้ผู้เรียนวินิจฉัยช่องว่าง ระหว่างความคาดหวังกับระดับความ
สามารถ
4. ครูช่วยให้ผู้เรียนระบุถึงสภาพปัญหาในชีวิตที่ประสบอยู่ อันจะนำไปสู่การ
แก้ไข
5. ผู้สอนจัดสภาพแวดล้อมในการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสบาย ได้แก่ ที่นั่ง อุณหภูมิ
ภายในห้อง แสงสว่าง การตกแต่งสถานที่อย่างเหมาะสม
6. ผู้สอนต้องให้การยอมรับผู้เรียนแต่ละคนเฉพาะในด้านของคุณค่าและศักดิ์ศรี ยอม
รับนับถือความคิดเห็นและความรู้สึกของ ผู้เรียน
7. ผู้สอนพยายามสร้างสัมพันธภาพ ความเชื่อถือร่วมกัน ก่อให้เกิดความร่วมมือในกิจ
กรรมพยายามขจัดการแข่งขันให้ลดน้อยลงไป
8. ผู้สอนเปิดเผยความรู้สึกของตนเอง และช่วยสนับสนุนในฐานะเป็นแหล่งความรู้
ในฐานะแนะนำ (Colearner)
9. ผู้สอนจะต้องเกี่ยวข้องกับผู้เรียนในกระบวนการร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ของการ
เรียนตามความต้องการของผู้เรียน
10. ผู้สอนช่วยให้ข้อคิดเห็นในการกำหนดกิจ กรรมการเรียนรู้ การเลือกใช้วัสดุ
อุปกรณ์ รวมทั้งวิธีการสอนต่าง ๆ

11. ผู้สอนช่วยเหลือให้ผู้เรียนสามารถแบ่งแยก กลุ่มร่วมกันทำกิจกรรมได้ในหลาย ๆ ลักษณะด้วยกัน

12. ผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ประสบการณ์ของเขาเป็นแหล่งความรู้ โดยการใช้เทคนิคหลาย ๆ อย่าง เช่น การอภิปรายกลุ่ม บทบาทสมมติ ฯลฯ

13. ผู้สอนนำเสนอบทเรียนและความรู้ให้เข้ากับระดับประสบการณ์เดิมของผู้เรียนแต่ละคน

14. ผู้สอนช่วยเหลือให้ผู้เรียนประยุกต์ความรู้ใหม่ ให้สัมพันธ์กับประสบการณ์เดิม ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้มีความหมายยิ่งขึ้น

15. ผู้สอนต้องช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดเป้าหมาย

16. ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนพัฒนากระบวนการ เพื่อนำไปสู่การประเมินผลด้วยตนเองตามเกณฑ์ที่กำหนดเอาไว้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 29) ได้ชี้แนะบทบาทของครูในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

1. ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง (Construct)

1.1 หาข้อมูล

1.2 ศึกษาทำความเข้าใจ

1.3 คิดวิเคราะห์

1.4 ตีความ

1.5 แปลความ

1.6 สร้างความหมายแก่ตนเอง

1.7 สังเคราะห์ข้อมูล

1.8 สรุปข้อความรู้

2. ให้ผู้เรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ให้มากที่สุด (Participation)

3. ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน และได้เรียนรู้จากกันและกัน ได้แลกเปลี่ยนข้อมูลความคิด และประสบการณ์แก่กันและกันมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ (Interaction)

4. ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ “กระบวนการ” ควบคู่ไปกับ “ผลงาน/ข้อความรู้ที่สรุปได้” (Process/Product)

5. ให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Application) (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541 : 33)

ต่อมา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดหลักการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหรือผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตราต่างๆ พอสรุปได้ว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา

ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา การจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.)

เป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาให้กับโรงเรียนเอกชน ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ที่ได้รับการยอมรับในการส่งเสริม สนับสนุนและร่วมพัฒนาสถานศึกษาเอกชน ให้มีมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและได้รับสิทธิประโยชน์ เช่นเดียวกับการจัดการศึกษารัฐ ดูแลโรงเรียนเอกชน ให้จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และจัดการศึกษาเอกชนดำเนินการควบคุมกำกับภาครัฐ โดยอยู่ภายใต้การควบคุมช่วยเหลือและส่งเสริมของกองโรงเรียนราษฎร์ ซึ่งต่อมา มีการปรับปรุงโรงเรียนราษฎร์ให้เป็น “สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน” เรียกชื่อย่อว่า “สช.” มีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแล ส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียนเอกชนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ โรงเรียนเอกชน พ.ศ.2525 โดนมียุทธวิธีรับใบอนุญาตจัดตั้งโรงเรียนเอกชนเป็นผู้ดูแลโรงเรียนเอกชน

นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

1. จะดำเนินนโยบายในการปฏิรูปการศึกษาเอกชนให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ- พ.ศ.2542 โดยเน้นการบริหารและการจัดการศึกษาเอกชน ให้มีความเป็นอิสระ เป็นนิติบุคคลและมีคุณภาพ สถานศึกษาเอกชนจัดการศึกษาได้ทุกระดับ และทุกประเภท โดยรัฐต้องให้การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุน สิทธิประโยชน์และด้านวิชาการให้สถานศึกษาเอกชนมีมาตรฐานและสามารถพึ่งตนเองได้

2. จะดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในเรื่อง

2.1 สร้างความเข้าใจให้บุคลากรการศึกษาเอกชน เข้าใจสาระและแนวปฏิบัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยเฉพาะมาตรา 43 ถึง 46

2.2 การจัดระบบการวัดและประเมินผลตามวิธีการของ GPA-PR ในการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยของโรงเรียนเอกชนทั้งโรงเรียนนานาชาติ โรงเรียนมัธยมจากทั่วประเทศ โรงเรียนอาชีวศึกษาและนักเรียนที่จบการศึกษาก่อนปี 2541 เพื่อให้นักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับสิทธิประโยชน์ในการวัดและประเมินผล และการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เช่นเดียวกับโรงเรียนของรัฐ

2.3 ตรวจสอบคุณภาพการบริหารกองทุนกั๊ยมทางการศึกษาเพื่อให้โรงเรียนเอกชนจัดสรรเงินทุนตามความจำเป็นของผู้เรียนโดยไม่ใช้เงินกั๊ยมเป็นเครื่องมือโฆษณาชักชวนให้เข้าเรียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกองทุน

2.4 การดูแลความปลอดภัยของโรงเรียนที่จัดการศึกษานอกระบบ โดยเฉพาะโรงเรียนกวดวิชา เพื่อให้มีจำนวนนักเรียนต่อห้องไม่แออัดแน่น และมีมาตรการ ป้องกันอุบัติเหตุ และจัดได้อย่างมีคุณภาพ

3. จะพัฒนาการศึกษาเอกชนให้มีมาตรฐานคุณภาพและได้รับสิทธิประโยชน์เช่นเดียวกับการศึกษาที่จัดโดยรัฐ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จะร่วมกับสถานศึกษาเอกชนในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการในการประเมินตนเองของสถานศึกษาและให้การสนับสนุนการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ จนได้รับการประกันคุณภาพจากการประเมินภายนอก

4. เน้นการพัฒนาครูและผู้บริหารการศึกษาเอกชน ให้มีใบประกอบวิชาชีพครู ใบประกอบวิชาชีพผู้บริหาร และความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม โดยสนับสนุนให้ ครูและผู้บริหารมีทัศนคติในการทำงานเพื่อบูชาคุณภาพของผู้เรียน และคำนึงถึงการให้บริการที่ดีที่สุดแก่ผู้เรียน

6. ธรรมนูญโรงเรียน

โรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน เป็นโรงเรียนเอกชนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) เปิดทำการสอนมาเป็นเวลา 50 ปี เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2545 มีนักเรียนจำนวน 2,557 คน ครูผู้สอน 164 คน มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในด้านหลักสูตร แผนการสอน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้นักเรียนประสบความสำเร็จและมีความสุขในการเรียนรู้ และดำเนินงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชน และสังคม ให้เกิดความพึงพอใจและเป็นไปตามข้อบังคับของกฎหมายและระบบการประเมินคุณภาพตาม พ.ร.บ.การศึกษา 2542 รวมไปถึงการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากร เพื่อให้เข้าสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ทางโรงเรียนจึงนำระบบคุณภาพมาตรฐาน ISO 9002 และ ISO 14001 รวมทั้งระบบการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ (HRDC) มาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพ และศักยภาพของบุคลากร รวมทั้งรักษาสีงแวดล้อมพร้อมรับผิดชอบต่อสังคม

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

อัญชลี มัตถนุ และคณะ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในเขตการศึกษา 10 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการดำเนินการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล พบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูผู้สอนมีพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยภาพรวมและรายตัวอยู่ในระดับปานกลาง

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ ร่วมกับสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร 2539 : 196) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษามาตรฐานของกระบวนการเรียนการสอน ของโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพฯ พบว่า ด้านตัวครูและพฤติกรรมการสอนในรอบ 5 ปีย้อนหลัง ครูไม่เคยเข้ารับการอบรมเรื่องหลักสูตรและการวัดผลประเมินผลจำนวนนักเรียนในชั้นเรียนมีมาก การฝึกทักษะในระหว่างเรียนไม่สามารถฝึกทีละคนได้ ข้อเสนอแนะคือควรฝึกทั้งชั้นเป็นกลุ่มและเน้นรายบุคคลเฉพาะนักเรียนที่มีปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ยึดตัวครูเป็นศูนย์กลางควรปรับเปลี่ยน พฤติกรรมการสอน ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

นิวัฒน์ วดีศิริ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามแนวทางการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยรวมและด้วยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ "มาก" โรงเรียนอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการ ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบนิรนัย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบอุปนัย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบอภิปราย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงการและด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบทดลองส่วนในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบสำรวจความรู้สึกและแก้ปัญหาความขัดแย้งมีการปฏิบัติอยู่ระดับปานกลาง

สำเริง ประเสริฐสุข (2542 : บทคัดย่อ) ได้เปิดเผยผลการสำรวจของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.) เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครู อาจารย์ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วประเทศ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา สำนักบริหารศึกษาท้องถิ่น สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร และโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางว่า ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 407 คน (จาก 407 โรงเรียน) ร้อยละ 66.6 ตอบว่าได้บริหารการเรียนการสอนตามแนวทางดังกล่าวอยู่แล้ว และร้อยละ 33.4 ตอบตรงๆ ว่าบริหารโรงเรียนโดยจัดการเรียนการสอนแบบที่มีครูเป็นศูนย์กลาง และครูจำนวน 2,622 คนจากโรงเรียนดังกล่าว ซึ่งเป็นครูรัฐบาลร้อยละ 82.7 และครูเอกชนร้อยละ 17.3 ซึ่งครู ร้อยละ 50.8 ตอบว่ารู้และเข้าใจวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นอย่างดี ร้อยละ 44.9 ตอบว่าเข้าใจปานกลาง มีร้อยละ 4.3 ที่ยอมรับว่าเข้าใจน้อยและน้อยมาก

อุนศรี อยู่อ่อน (2542 : 72) ได้ศึกษาความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานการสอนของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ด้านความต้องการสื่อการสอน ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความต้องการมีความรู้ในการปฏิบัติงาน สอนด้านสื่อการสอน เพราะสื่อการเรียนการสอนเป็นปัจจัยที่จะช่วยเสริมประสิทธิภาพในการเรียนการสอนให้ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น และการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางนั้น จำเป็นต้องใช้สื่อเข้ามามีบทบาทในการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ

งานวิจัยในต่างประเทศ

ชูดท์ (ขจิตพรณ ทองคำ. 2536 : 40 อ้างอิงจาก Shoudt. 1976 : 2754-A) ได้ศึกษาการใช้บทบาทสมมุติในการฝึกทักษะปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เพื่อเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของเด็กอนุบาลจำนวน 75 คน โดยวิธีสอบการเรียนและสอบหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่ได้รับการฝึกและไม่ได้รับการฝึกโดยใช้บทบาทสมมุติ พฤติกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่านักเรียนได้รับการฝึกทักษะ ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม มีนิสัยเอื้อเฟื้อมากขึ้น

โคโนเลย์ (ขจิตพรณ ทองคำ. 2536 : 40 อ้างอิงจาก Conolay. 1977. Dissertation Abstracts International) ได้ศึกษาผลการใช้แสดงบทบาทสมมุติในการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา 3,4 และ 5 จำนวน 142 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ใช้เวลาทดลอง 2 สัปดาห์ วันละ 30 นาที ทุกวัน มีการทดสอบก่อนเรียน และภายหลังการเรียนกับกลุ่ม ตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า การนำบทบาทสมมุติมาเป็นองค์ประกอบในการเรียนการสอนที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนมากกว่ากลุ่มควบคุมทำให้นักเรียนมีสังคมมีดีดีขึ้น และเปลี่ยนแปลงจากการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมากขึ้น

ดูโก และอีชเมล อดู เมซา (1995 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณภาพของการเรียนรู้วัฒนธรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผลการวิจัยพบว่าคุณภาพของการเรียนรู้วัฒนธรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดคือ ความสามารถในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดการเรียนรู้วัฒนธรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่วนปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างในการแสดงความคิดเห็นของผู้เรียนคือสิ่งแวดล้อมและการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นปัจจัยทางตรงที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงและความแตกต่างในการเรียนรู้วัฒนธรรม

แอนเดอร์สัน (Anderson. 1997 : 181) ได้ศึกษาสถานการณ์จำลองโดยใช้บทบาทสมมุติสอนเรื่องการทำความสะอาดบ้าน ผลการวิจัยพบว่าการสอนโดยใช้บทบาทสมมุติได้ผลดีกว่าการสอนแบบบรรยาย

ชีซาง และ เฟียงยู (1998 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความเข้าใจในการเรียนรู้ภาษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของชาวจีน ในเขตเมืองบอสตัน ผลการวิจัยพบว่า ความแตกต่างระหว่างผู้เรียนภาษาที่เป็นชาวจีนนั้นมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนความยากที่มีต่อการเรียนรู้ทักษะพื้นฐานทั้ง 4 นั้น พบว่า

ทักษะการพูดภาษาอังกฤษ เป็นสิ่งที่ยากที่สุดสำหรับชาวจีน รองลงมาคือการฟัง การเขียน ส่วนทักษะที่มีความยากน้อยที่สุดสำหรับชาวจีนก็คือทักษะการอ่าน

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในปัจจุบันที่ต้องการพัฒนาดน เพื่อให้คนสามารถใช้แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองได้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกัน
2. ครูผู้สอนที่มีอายุต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกัน
3. ครูผู้สอนที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียน เป็นสำคัญแตกต่างกัน
4. ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญแตกต่างกัน
5. ครูผู้สอนที่มีการเข้าร่วมอบรมความรู้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. ครูผู้สอนที่มีความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกัน
7. ครูผู้สอนที่มีระดับชั้นที่สอนต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แตกต่างกัน
8. ครูผู้สอนที่มีเงินเดือนต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตก ต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ซึ่งมีรายละเอียดในการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้แก่ ผู้สอนโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน จำนวน 155 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มประชากรข้างต้นทั้งหมดโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 155 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของครูผู้สอน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ประสบการณ์ในการสอน การเข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับชั้นที่สอน และเงินเดือน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใน 5 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชาการ ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการประเมินผล โดยใช้ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นมาก
3	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นน้อย
1	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open – ended Form) เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยมีลำดับขั้นดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจากตำรา เอกสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา
2. นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถาม โดยให้ได้เนื้อหาครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชาการ ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการประเมินผล
3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา แล้วปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และความสมบูรณ์ของเครื่องมือ
5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อหาข้อบกพร่องทั้งในเรื่องภาษา และเนื้อหาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ได้แบบสอบถามที่ถูกต้องสมบูรณ์
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาต และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนด้วยตนเอง กำหนดวันเวลาในการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ในระหว่างวันที่ 17 - 28 พฤศจิกายน 2546 ได้รับมาจำนวน 155 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. เมื่อผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามได้แล้ว จึงนำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความเรียบร้อยสมบูรณ์ พบว่า สามารถนำไปวิเคราะห์ได้ 155 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วจึงดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อคำนวณหาค่าสถิติดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้ง 5 ด้าน วิเคราะห์เป็นรายด้าน และเฉลี่ยรวมทุกด้านเป็นมาตราส่วน ประเมินค่า (Rating Scale) หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เป็นรายข้อ และรายด้าน นำค่าเฉลี่ยที่ได้มาตัดสินใจตามเกณฑ์การประเมินค่า ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

3. การทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 2 กลุ่ม โดยใช้การทดสอบค่า Z (Z – test)

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป ใช้การทดสอบ F (F – test) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้นำไปทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

4. แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 หาค่าร้อยละ

1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.1 ทดสอบความแตกต่างของตัวแปรระหว่างของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกันโดยใช้ Z – test

2.2 ทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรระหว่างของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มโดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) โดยใช้ F - test

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและได้แปลความหมายจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสื่อความหมายให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	=	จำนวนครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน
$\bar{X}$	=	คะแนนเฉลี่ย
S.D	=	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Z	=	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบค่า Z – test
F	=	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา f - distribution
df	=	ระดับขั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	=	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	=	ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean Square)
*	=	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	=	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ระดับความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยได้แปลความหมายของค่าเฉลี่ยแต่ละด้าน โดยใช้เกณฑ์การประเมินแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับน้อยสุด
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใน 5 ด้าน ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชาการ ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการประเมินผล

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชาการ ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการประเมินผล จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ประสบการณ์การสอน การเข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับชั้นที่สอน และเงินเดือน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ประสบการณ์การสอน การเข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับชั้นที่สอน และเงินเดือน วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	8	5.20
1.2 หญิง	147	94.80
รวม	155	100.00
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 30 ปี	26	16.80
2.2 31 – 39 ปี	20	12.90
2.3 40 – 49 ปี	87	56.10
2.4 50 ปีขึ้นไป	22	14.20
รวม	155	100.00
3. สถานภาพสมรส		
3.1 โสด	71	45.80
3.2 สมรส	84	54.20
รวม	155	100.00
4. ประสบการณ์การสอน		
4.1 ต่ำกว่า 10 ปี	37	23.80
4.2 10 – 20 ปี	57	36.80
4.3 21 ปีขึ้นไป	61	39.40
รวม	155	100.00
5. การเข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		
5.1 เคย	148	95.50
5.2 ไม่เคย	7	4.50
รวม	155	100.00

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
6. ความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		
6.1 มีความรู้ความเข้าใจน้อย	3	1.90
6.2 มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง	100	64.50
6.3 มีความรู้ความเข้าใจมาก	52	33.60
รวม	155	100.00
7. ระดับชั้นที่สอน		
7.1 อนุบาล	26	16.80
7.2 ประถมศึกษาตอนต้น	58	37.40
7.3 ประถมศึกษาตอนปลาย	28	18.00
7.4 มัธยมศึกษาตอนต้น	24	15.50
7.5 มัธยมศึกษาตอนปลาย	19	12.30
รวม	155	100.00
8. เงินเดือน		
8.1 6,800 – 10,000 บาท	99	63.90
8.2 10,001 – 15,000 บาท	51	32.90
8.3 15,001 บาทขึ้นไป	5	3.20
รวม	155	100.00

จากตาราง 1 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน จำนวน 155 คน ส่วนมากเป็นเพศหญิง มีจำนวน 147 คน (94.8 %) อายุ ส่วนมากมีอายุ 40 – 49 ปี มีจำนวน 87 คน (56.1%) สถานภาพสมรส ส่วนมากสมรส มีจำนวน 84 คน (54.2%) ประสบการณ์สอน ส่วนมาก 21 ปีขึ้นไป มีจำนวน 61 คน (39.4 %) การเข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนมาก เคยเข้าร่วมอบรม มีจำนวน 148 คน (95.5%) ความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนมาก มีความรู้ปานกลาง 100 คน (64.5%) ระดับชั้นที่สอน ครูผู้สอนในระดับประถมต้น มีมากที่สุด จำนวน 58 คน (37.4%) เงินเดือน 6,800 – 10,000 มีจำนวน 99 คน (63.9%)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็น ของครูโรงเรียนสตรีวรนาถ บางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชาการ ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการประเมินผล ดังปรากฏในตาราง 2 – 7

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวม และรายด้าน

ด้าน	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ด้านครูผู้สอน	4.29	0.43	มาก
ด้านผู้เรียน	3.90	0.59	มาก
ด้านเนื้อหาวิชาการ	4.09	0.51	มาก
ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอน	4.12	0.51	มาก
ด้านการประเมินผล	3.86	0.63	มาก
รวม	4.05	0.47	มาก

จากตาราง 2 แสดงว่า ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86 - 4.29$)

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านครูผู้สอน โดยรวม และรายข้อ

ความคิดเห็นด้านครูผู้สอน	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
1. ผู้สอนสำรวจและเตรียมตนเองให้พร้อมด้าน การศึกษาเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้....	4.53	0.60	มากที่สุด
2. ผู้สอนสำรวจและเตรียมข้อมูลให้แก่ผู้เรียนได้ ศึกษา ค้นคว้าตามความถนัดของผู้เรียน.....	4.25	0.65	มาก
3. ผู้สอนได้จัดทำแผนการสอน โดยคำนึงถึง ความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน.....	4.33	0.64	มาก
4. ผู้สอนได้จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เกิด ความคิดสร้างสรรค์ และสร้างความรู้ของตน เอง.....	4.34	0.62	มาก
5. ผู้สอนฝึกให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับ จากการค้นคว้าไปประยุกต์ใช้.....	4.32	0.60	มาก
6. ผู้สอนมีความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	4.36	0.58	มาก
7. ผู้สอนใช้เทคนิควิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียน แต่ละคน มีความกระตือรือร้น.....	4.32	0.59	มาก
8. ผู้สอนเตรียมการจัดการเรียนการสอน โดย ผสมผสานกระบวนการเรียนรู้.....	4.23	0.60	มาก
9. ผู้สอนวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการจัด กระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ.....	4.15	0.58	มาก
10. ผู้สอนได้กำหนดเป้าหมาย เพื่อให้ผู้เรียนได้ ศึกษาตามความถนัด ความสนใจด้วยตน เอง.....	4.12	0.66	มาก
11. ผู้สอนได้วางแผนจัดกระบวนการในการเรียน รู้ให้มีความต่อเนื่อง.....	4.21	0.61	มาก
รวม	4.29	0.43	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในระดับมากที่สุด มี 1 ข้อ ได้แก่ ผู้สอนสำรวจและเตรียมตนเองให้พร้อมด้านการศึกษา เนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.53$) นอกนั้นอยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{x} = 4.12 - 4.36$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถ
บางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านผู้เรียนโดยรวม และรายข้อ

ความคิดเห็นด้านผู้เรียน	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
12. ผู้เรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลและวางแผนในการเรียนรู้.....	3.87	0.76	มาก
13. ผู้เรียนได้ปฏิบัติและสรุปเป็นสาระสำคัญด้านตัวผู้เรียนมากกว่าการฟังครูอธิบาย.....	3.70	0.83	มาก
14. ให้ผู้เรียนได้แสดงออกซึ่งความสามารถ ความถนัดและความสนใจ.....	4.12	0.70	มาก
15. ผู้เรียนได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาและสามารถแก้ไขปัญหาได้.....	3.91	0.72	มาก
16. ผู้เรียนได้ค้นพบคำตอบด้วยตนเอง เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้.....	3.92	0.76	มาก
17. ผู้เรียนได้นำประสบการณ์ในการเรียนรู้ มาแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน.....	3.90	0.75	มาก
18. ผู้เรียนทำงานอย่างเป็นระบบ มีทั้งแบบเป็นรายบุคคลและแบบเป็นรายกลุ่ม.....	4.09	0.72	มาก
19. ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด ด้วยการลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเอง.....	3.89	0.79	มาก
20. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผน และจัดทำแผนการเรียนรู้.....	3.41	1.09	ปานกลาง
21. ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อให้เกิดการกระฉับกระเฉงและตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา.....	4.02	0.72	มาก
22. ผู้เรียนมีการเรียนรู้ด้วยการฝึกปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง.....	4.03	0.71	มาก
รวม	3.90	0.59	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมาก 11 ข้อ โดยมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 14 ได้แก่ ให้ผู้เรียนได้แสดงออกซึ่งความสามารถ ความถนัดและความสนใจ ($\bar{x} = 4.12$) และมีเพียง 1 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง คือข้อ 20 ได้แก่ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนและจัดทำแผนการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.41$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านเนื้อหาวิชาการ โดยรวมและรายข้อ

ความคิดเห็นด้านเนื้อหาวิชาการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
23. เนื้อหาวิชาการมีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึง ประสงค์.....	4.20	0.63	มาก
24. จัดเนื้อหาให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้จากของ จริง สถานที่จริง และประสบการณ์จริง.....	3.99	0.78	มาก
25. จัดเนื้อหาให้ผู้เรียนได้เกิดการคิด วิเคราะห์ กระบวนการต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดผลงาน.....	4.06	0.66	มาก
26. จัดเนื้อหาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ อย่าง สัมพันธ์เชื่อมโยงเข้าใจ และมีความหมายต่อ การนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของผู้ เรียน.....	4.09	0.65	มาก
27. จัดสิ่งแวดล้อม บรรยากาศ ที่เอื้อต่อการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความสะดวก รอบรู้ และก่อให้เกิด การเรียนรู้ เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตน เอง.....	4.17	0.70	มาก
28. จัดเนื้อหาให้ผู้เรียน รู้จักการสังเกต มีความ คิดอย่างรอบคอบ และสามารถสรุปเป็นองค์ ความรู้ได้.....	4.03	0.68	มาก
29. จัดเนื้อหาวิชาในหลักสูตร ให้สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียน.....	4.06	0.62	มาก
30. จัดเนื้อหาวิชา ที่มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด ความคิดสร้างสรรค์.....	4.13	0.64	มาก
31. จัดเนื้อหาวิชา ให้มีการบูรณาการความรู้ ที่มี ความสัมพันธ์กันเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสม..	4.03	0.66	มาก
32. จัดเนื้อหาวิชาที่มีความทันสมัย ทันต่อเหตุ การณ์สอดคล้องกับเทคโนโลยีและเป็น ปัจจุบัน.....	4.18	0.62	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ความคิดเห็นด้านเนื้อหาวิชาการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
33. จัดเนื้อหาวิชาให้มีความยืดหยุ่น และผู้เรียนมี โอกาสในการเลือกเรียนรู้.....	4.05	0.65	มาก
รวม	4.09	0.51	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านเนื้อหาวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.09$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรี วรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ ($\bar{x} = 3.99 - 4.20$) โดยมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 23 ได้แก่ เนื้อหาวิชามีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ($\bar{x} = 4.20$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวม และรายข้อ

ความคิดเห็นด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
34. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติสัมพันธ์กับเนื้อหาบทครู กับบุคคลอื่น และกับสิ่งแวดล้อมหรือสื่อการเรียนรู้อื่นๆ.....	4.19	0.67	มาก
35. จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและกระทำจริงทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้.....	4.19	0.65	มาก
36. จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นพบศักยภาพของตนเอง เช่นการอภิปราย การแลกเปลี่ยนประสบการณ์.....	4.06	0.67	มาก
37. ใช้เทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้เหมาะสมกับวิธีเรียนรู้ของผู้เรียน.....	4.22	0.62	มาก
38. จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติในการทำกิจกรรมด้วยตนเองมากกว่าจะให้ฟังครูอธิบายเพียงอย่างเดียว.....	4.14	0.71	มาก
39. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อประเภทต่างๆ ควรผสมผสานระหว่างการเรียนรู้ และสาระความรู้ต่างๆ เพื่อให้มีความสมดุลกัน.....	3.98	0.65	มาก
40. จัดกิจกรรมการใช้สื่อในการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้.....	4.17	0.59	มาก
41. จัดกิจกรรมการใช้สื่อและอุปกรณ์ต่างๆ ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง.....	4.19	0.59	มาก
42. จัดกิจกรรมการใช้สื่อและอุปกรณ์ต่างๆ สร้างความเข้าใจแก่ผู้เรียน จนเกิดประสบการณ์ ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	4.12	0.62	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ความคิดเห็นด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
43. จัดกิจกรรมนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และได้รับประสบการณ์เพิ่ม.....	3.94	0.81	มาก
รวม	4.12	0.51	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{x} = 3.94 - 4.22$) โดยมีที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 37 ได้แก่ ใช้เทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้เหมาะสมกับวิธีเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.22$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการประเมินผล โดยรวมและรายข้อ

ความคิดเห็นด้านการประเมินผล	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
44. ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมกำหนดการประเมินผลทั้งก่อนและหลังการเรียน.....	3.79	0.82	มาก
45. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย นอกเหนือจากการทดสอบ.....	3.83	0.80	มาก
46. ฝึกให้ผู้เรียนได้รู้จักการประเมินตนเอง และยอมรับผลการประเมินจากเพื่อน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้.....	4.01	0.74	มาก
47. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ที่เกิดจากการเรียนรู้.....	3.83	0.73	มาก
48. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง.....	3.86	0.73	มาก
49. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในระหว่างการเรียนรู้ มีการประเมินผลด้านความรู้ ทักษะ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น.....	3.97	0.70	มาก
50. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานที่ผู้เรียนได้สร้างขึ้นด้วยตนเอง.....	3.85	0.72	มาก
51. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานที่เกิดจากการบูรณาการในการเรียนรู้.....	3.83	0.75	มาก
52. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานจากแฟ้มสะสมงาน และการลงมือปฏิบัติจริงของผู้เรียน.....	3.88	0.74	มาก
53. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลเพื่อก่อให้เกิดคุณภาพของผลงาน.....	3.77	0.82	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ความคิดเห็นด้านการประเมินผล	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
54. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยเน้น พฤติกรรมการทำงานและผลงานของผู้ เรียนเป็นหลัก.....	3.86	0.81	มาก
รวม	3.86	0.63	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรี วรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{x} = 3.77 - 4.01$) โดยมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อ 46 ได้แก่ ฝึกให้ผู้เรียนได้รู้จักการประเมินตนเอง และยอมรับผลการประเมินจากเพื่อน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.01$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ในตอนนี้เป็นการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใน 5 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชาการ ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการประเมินผล ดังปรากฏในตาราง 8 - 17

3.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามเพศ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน โดยใช้ Z - test ดังปรากฏในตาราง 8

ตาราง 8 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามเพศ โดยรวม และรายด้าน

ความคิดเห็น	เพศ				Z	p
	ชาย (N = 8)		หญิง (N = 147)			
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D		
ด้านครูผู้สอน	4.27	0.46	4.29	0.43	0.09	0.93
ด้านผู้เรียน	4.15	0.53	3.88	0.59	1.24	0.22
ด้านเนื้อหาวิชา	4.17	0.59	4.09	0.51	0.46	0.65
ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.23	0.51	4.12	0.52	0.58	0.56
ด้านการประเมินผล	3.86	0.69	3.86	0.63	0.01	0.99
รวม	4.13	0.54	4.04	0.47	0.52	0.60

จากตาราง 8 แสดงว่า ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามอายุ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน โดยใช้ F – test ดังปรากฏในตาราง 9

ตาราง 9 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามอายุ โดยรวม และรายด้าน

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	P
1. ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	3	0.10	0.03	0.16	0.91
	ภายในกลุ่ม	151	28.21	0.19		
	รวม	154	28.31			
2. ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	0.93	0.31	0.88	0.45
	ภายในกลุ่ม	151	52.90	0.35		
	รวม	154	53.83			
3. ด้านเนื้อหาวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.25	0.08	0.30	0.81
	ภายในกลุ่ม	151	40.14	0.27		
	รวม	154	40.40			
4. ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.90	0.30	1.15	0.33
	ภายในกลุ่ม	151	39.78	0.26		
	รวม	154	40.69			
5. ด้านการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	3	0.26	0.09	0.22	0.89
	ภายในกลุ่ม	151	60.57	0.40		
	รวม	154	60.83			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	0.29	0.10	0.43	0.73
	ภายในกลุ่ม	151	33.84	0.22		
	รวม	154	34.13			

จากตาราง 9 แสดงว่า ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 5 ด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามสถานภาพสมรส เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน โดยใช้ Z – test ดังปรากฏในตาราง 10

ตาราง 10 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามสถานภาพสมรส โดยรวม และรายด้าน

ความคิดเห็น	สถานภาพสมรส				Z	p
	โสด		สมรส			
	(N = 71)		(N = 84)			
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
ด้านครูผู้สอน	4.34	0.43	4.24	0.42	1.53	0.13
ด้านผู้เรียน	4.00	0.57	3.80	0.60	2.11*	0.04*
ด้านเนื้อหาวิชาการ	4.12	0.53	4.06	0.50	0.68	0.50
ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.19	0.51	4.07	0.51	1.43	0.16
ด้านการประเมินผล	3.90	0.64	3.83	0.62	0.67	0.51
รวม	4.11	0.47	4.00	0.47	1.44	0.15

จากตาราง 10 แสดงว่า ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามประสบการณ์การสอน เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน โดยใช้ F-test ดังปรากฏในตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามประสบการณ์การสอน โดยรวม และรายด้าน

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	P
1. ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.26	0.13	0.71	0.49
	ภายในกลุ่ม	152	28.05	0.18		
	รวม	154	28.31			
2. ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.54	0.27	0.76	0.47
	ภายในกลุ่ม	152	53.30	0.35		
	รวม	154	53.83			
3. ด้านเนื้อหาวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.01	0.01	0.03	0.97
	ภายในกลุ่ม	152	40.38	0.27		
	รวม	154	40.40			
4. ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.47	0.24	0.89	0.41
	ภายในกลุ่ม	152	40.21	0.26		
	รวม	154	40.69			
5. ด้านการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	0.29	0.15	0.37	0.69
	ภายในกลุ่ม	152	60.54	0.40		
	รวม	154	61.83			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.10	0.05	0.21	0.81
	ภายในกลุ่ม	152	34.04	0.22		
	รวม	154	34.13			

จากตาราง 11 แสดงว่า ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.5 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามการเข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 ที่ว่า ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีการเข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน โดยใช้ Z – test ดังปรากฏในตาราง 12

ตาราง 12 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามการเข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวม และรายด้าน

ความคิดเห็น	การเข้าร่วมอบรม				Z	p
	เคยเข้าร่วม (N = 148)		ไม่เคยเข้าร่วม (N = 7)			
	X	S.D	$\bar{x}$	S.D		
ด้านครูผู้สอน	4.29	0.42	4.25	0.61	0.25	0.80
ด้านผู้เรียน	3.87	0.58	4.42	0.51	2.42*	0.02*
ด้านเนื้อหาวิชาการ	4.08	0.51	4.29	0.50	1.04	0.30
ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.11	0.51	4.34	0.52	1.17	0.25
ด้านการประเมินผล	3.84	0.63	4.26	0.43	1.73	0.09
รวม	4.04	0.47	4.31	0.46	1.50	0.14

จากตาราง 12 แสดงว่า ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีการเข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านผู้เรียน แตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 6 ที่ว่า ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน โดยใช้ F – test ดังปรากฏในตาราง 13

ตาราง 13 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวม และรายด้าน

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.73	0.36	2.00	0.14
	ภายในกลุ่ม	152	27.58	0.18		
	รวม	154	28.31			
2. ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.33	0.67	1.93	0.15
	ภายในกลุ่ม	152	52.50	0.35		
	รวม	154	53.83			
3. ด้านเนื้อหาวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.21	0.60	2.34	0.10
	ภายในกลุ่ม	152	39.19	0.26		
	รวม	154	40.40			
4. ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.27	0.14	0.51	0.60
	ภายในกลุ่ม	152	40.42	0.27		
	รวม	154	40.69			
5. ด้านการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	0.88	0.44	1.21	0.33
	ภายในกลุ่ม	152	59.95	0.39		
	รวม	154	60.83			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.61	0.30	1.37	0.26
	ภายในกลุ่ม	152	33.53	0.22		
	รวม	154	34.13			

จากตาราง 13 แสดงว่า ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.7 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามระดับชั้นที่สอน เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 7 ที่ว่า ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีระดับชั้นที่สอนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน โดยใช้ F – test ดังปรากฏในตาราง 14

ตาราง 14 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามระดับชั้นที่สอน โดยรวม และรายด้าน

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	4	0.22	0.06	0.29	0.88
	ภายในกลุ่ม	150	28.09	0.19		
	รวม	154	28.31			
2. ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	4	0.59	0.15	0.42	0.80
	ภายในกลุ่ม	150	53.24	0.35		
	รวม	154	53.83			
3. ด้านเนื้อหาวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	4	0.42	0.11	0.40	0.81
	ภายในกลุ่ม	150	39.97	0.27		
	รวม	154	40.40			
4. ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ระหว่างกลุ่ม	4	0.65	0.16	0.61	0.66
	ภายในกลุ่ม	150	40.03	0.27		
	รวม	154	40.69			
5. ด้านการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	4	1.51	0.38	0.95	0.44
	ภายในกลุ่ม	150	59.32	0.40		
	รวม	154				
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	4	0.44	0.11	0.49	0.74
	ภายในกลุ่ม	150	33.69	0.22		
	รวม	154	34.13			

จากตาราง 14 แสดงว่า ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีระดับชั้นที่สอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.8 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามเงินเดือน เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 8 ที่ว่า ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีเงินเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน โดยใช้ F – test ดังปรากฏในตาราง 15

ตาราง 15 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามเงินเดือน โดยรวม และรายด้าน

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.73	0.36	2.00	0.14
	ภายในกลุ่ม	152	27.58	0.18		
	รวม	154	28.31			
2. ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.33	0.67	1.93	0.15
	ภายในกลุ่ม	152	52.50	0.35		
	รวม	154	53.83			
3. ด้านเนื้อหาวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.21	0.60	2.34	0.10
	ภายในกลุ่ม	152	39.19	0.26		
	รวม	154	40.40			
4. ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.27	0.14	0.51	0.60
	ภายในกลุ่ม	152	40.42	0.27		
	รวม	154	40.69			
5. ด้านการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	0.88	0.44	1.12	0.33
	ภายในกลุ่ม	152	59.95	0.39		
	รวม	154				
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.61	0.30	1.37	0.26
	ภายในกลุ่ม	152	33.53	0.22		
	รวม	154	34.13			

จากตาราง 15 แสดงว่า ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีเงินเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จากแบบสอบถาม 155 ฉบับ มีผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะจำนวน 139 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.70 ดังปรากฏในตาราง 16 - 20

ตาราง 16 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านครูผู้สอน

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านครูผู้สอน	ความถี่
1	ควรจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เกิดความคิดสร้างสรรค์	29
2	ควรดูแลให้คำแนะนำ และชี้แนะให้ผู้เรียน เมื่อไม่เข้าใจ	25
3	ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	19
4	ควรควบคุมให้ผู้เรียนได้ร่วมมือกันในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้	16
5	ควรใฝ่รู้ มีความกระตือรือร้น ค้นคว้าเพิ่มเติม	15
6	ควรเตรียมการสอนทุกครั้ง เพื่อให้เป็นไปตามแผนการสอน	12
7	ควรมีสื่อ อุปกรณ์ ที่เหมาะสมกับวัย เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน	10
8	ควรมีความเข้าใจเนื้อหา และเทคนิคเสริมแรงให้ผู้เรียนกล้าปฏิบัติจริง	6
9	ควรมีความรู้กว้างขวาง ในเนื้อหาที่สอนและได้รับความรู้จากการอบรม	4
10	ควรค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม เพื่อนำประสบการณ์มาแก้ปัญหา	3
	รวม	139

จากตาราง 16 ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ได้ให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือ ควรจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เกิดความคิดสร้างสรรค์ (N = 29) รองลงมา คือ ครูควรให้คำแนะนำและชี้แนะให้ผู้เรียน เมื่อไม่เข้าใจ (N = 25) และครูควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นต้น (N = 19) ตามลำดับ

ตาราง 17 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านผู้เรียน

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านผู้เรียน	ความถี่
1	ควรได้ฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดทักษะกระบวนการคิด	20
2	ควรได้แสดงความคิดเห็น นำเสนอผลงานด้วยตนเอง	16
3	ควรนำความรู้ที่ได้รับมาปรับปรุง ประยุกต์ใช้ในชีวิตรประจำวัน	12
4	ควรมีการเตรียมพร้อม มีความรับผิดชอบต่อการเรียน	10
5	ควรมีระเบียบวินัย มีจริยธรรม คุณธรรม	7
6	ควรทำงานอย่างเป็นระบบ เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	6
7	ควรมีความคิดสร้างสรรค์ โดยเรียนรู้จากประสบการณ์จริง	5
8	ควรมีความสัมพันธ์กับเพื่อนในทางที่ดี แสวงหาความรู้ และตอบสนองการเรียนรู้ด้วยตนเอง	5
9	ควรได้คิดค้นหาวิธีการเรียนรู้ โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกและเป็นแบบกันเอง	3
10	ควรได้เรียนรู้วิธีการเรียนรู้ที่ตนเองสนใจ และมีความถนัด	3
	รวม	87

จากตาราง 17 ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ได้ให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือ ผู้เรียนควรได้ฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดทักษะกระบวนการคิด (N = 20) รองลงมา คือ ผู้เรียนควรได้แสดงความคิดเห็น นำเสนอผลงานด้วยตนเอง (N = 16) และผู้เรียนควรนำความรู้ที่ได้รับมาปรับปรุงประยุกต์ใช้ในชีวิตรประจำวัน (N = 12) ตามลำดับ

ตาราง 18 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านเนื้อหาวิชาการ

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านผู้เนื้อหาวิชาการ	ความถี่
1	ควรจัดเนื้อหาวิชาที่หลากหลาย สามารถบูรณาการให้สอดคล้องกับวิชาอื่นได้	28
2	เนื้อหาวิชาควรปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	16
3	ควรจัดเนื้อหาวิชาให้เกิดการคิดวิเคราะห์ กระบวนการต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดผลงาน	15
4	ควรจัดสิ่งแวดล้อม บรรยากาศ ที่เอื้อต่อการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความสะดวก รอบรู้ และก่อให้เกิดการเรียนรู้ เพื่อสร้างความรู้ด้วยตนเอง	10
5	ควรจัดเนื้อหาวิชา ให้สามารถปรับเข้ากับท้องถิ่นต่างๆ อย่าง เหมาะสม	6
	รวม	75

จากตาราง 18 ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ได้ให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือ ควรจัดเนื้อหาวิชาที่หลากหลาย สามารถบูรณาการให้สอดคล้องกับวิชาอื่นได้ (N = 28) รองลงมา คือ เนื้อหาวิชาควรปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (N = 16) และควรจัดเนื้อหาวิชาให้เกิดการคิดวิเคราะห์ กระบวนการต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดผลงาน (N = 15)

ตาราง 19 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอน	ความถี่
1	ควรใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย และทันสมัย เหมาะกับผู้เรียน	22
2	ควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม จัดทำสื่อการเรียนการสอน	12
3	ควรจัดทำสื่อการเรียนการสอนให้มีความน่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนอยากร่วมกิจกรรม	10
4	ควรสร้างแรงจูงใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้	9
5	ควรให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง และนำไปใช้ให้มากที่สุด	7
	รวม	60

จากตาราง 19 ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ได้ให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือ ควรใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย และทันสมัยเหมาะสมกับผู้เรียน (N = 22) รองลงมาคือ ควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม จัดทำสื่อการเรียนการสอน (N = 12) และควรจัดทำสื่อการเรียนการสอนให้มีความน่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนอยากร่วมกิจกรรม (N = 10) ตามลำดับ

ตาราง 20 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการประเมินผล

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านการประเมินผล	ความถี่
1	ควรมีการวัดผลและประเมินผลผู้เรียน ก่อนและหลังเรียนทุกวิชา	22
2	ควรมีการประเมินผลงานนักเรียนที่ปฏิบัติและนำไปบูรณาการกับวิชาต่างๆ ตามความเหมาะสม	20
3	ควรมีการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	18
4	ควรมีการประเมินผลอย่างหลากหลาย เพื่อให้ได้คุณภาพที่ดี	15
5	ควรให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง เพื่อให้เกิดผลงานที่มีประสิทธิภาพ	8
	รวม	83

จากตาราง 20 ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ได้ให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรมีการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนก่อนและหลังเรียนทุกวิชา (N = 22) รองลงมาคือ มีการประเมินผลงานนักเรียนที่ปฏิบัติและนำไปบูรณาการกับวิชาต่างๆ ตามความเหมาะสม (N = 20) และควรมีการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง (N = 18)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งจะสรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชาการ ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ประสบการณ์ในการสอน การเข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับชั้นที่สอน และเงินเดือน
3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของ ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จและมีความสุขในการเรียนรู้
2. ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการพัฒนาครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีคุณธรรมและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
3. ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะเป็นแนวทางด้านการวิจัยในการดำเนินการปรับปรุงแก้ไข เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ ประชากรที่ใช้คือ ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน รวมประชากรทั้งสิ้น 155 คน ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ครูผู้สอนในโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ทั้งหมด 155 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ ตัวแปรต้น เป็นสถานภาพของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ได้แก่ เพศ จำแนกเป็นชายและหญิง อายุ จำแนกเป็นอายุต่ำกว่า 30 ปี 31 – 39 ปี 40 – 49 ปี และสูงกว่า 50 ปีขึ้นไป สถานภาพการสมรสจำแนกเป็น โสดและสมรส ประสบการณ์ในการสอน จำแนกเป็นต่ำกว่า 10 ปี 10 – 20 ปี และตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป การเข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกเป็น เคยเข้าร่วมและไม่เคยเข้าร่วม ความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกเป็น มีความรู้ความเข้าใจน้อย และความรู้ความเข้าใจมาก ระดับชั้นที่สอน จำแนกเป็นระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษาตอนต้น ระดับประถมศึกษาตอนปลาย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เงินเดือนจำแนกเป็น 6,800 – 10,000 บาท 10,001 – 15,000 บาท และ 15,001 บาทขึ้นไป ส่วนตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชาการ ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการประเมินผล

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แตกต่างกัน
2. ครูผู้สอนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แตกต่างกัน
3. ครูผู้สอนที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แตกต่างกัน
4. ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แตกต่างกัน
5. ครูผู้สอนที่มีการเข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แตกต่างกัน
6. ครูผู้สอนที่มีความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แตกต่างกัน

7. ครูผู้สอนที่มีระดับชั้นที่สอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แตกต่างกัน
8. ครูผู้สอนที่มีเงินเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยดำเนินการตามขั้นตอน ตามลำดับคือ กำหนดประชากร ขนาดและวิธีการสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน รวมจำนวนทั้งสิ้น 155 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใน 5 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชาการ ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการประเมินผล โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของครูผู้สอน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ประสบการณ์ในการสอน การเข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับชั้นที่สอน และเงินเดือน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น ของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใน 5 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชาการ ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการประเมินผล โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
คะแนน 3	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open – ended Form) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการขอหนังสือจาก ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนด้วยตนเอง และกำหนดวันเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างวันที่ 17-28 พฤศจิกายน 2546 และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้รับคืนมา 155 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วจึงนำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความเรียบร้อยสมบูรณ์ พบว่า สามารถนำไปวิเคราะห์ได้ 155 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 คำนวณหาค่าทางสถิติต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for windows (Statistical Package for the Social Sciences) เพื่อคำนวณหาค่าสถิติจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ ทำการวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่แล้วคำนวณค่าร้อยละ ส่วนแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชาการ ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการประเมินผล ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามให้เลือกตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและตรวจให้คะแนนเป็นรายข้อและนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ใช้เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ย 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ต่อจากนั้นผู้วิจัยจึงเปรียบเทียบความแตกต่าง ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้ง 5 ด้าน โดยจำแนกตัวแปร ตามเพศ และสถานภาพสมรส การเข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้ทดสอบด้วยค่า Z (Z – test) ส่วนตัวแปรด้านอายุ ประสพการณ์ในการสอน ความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับชั้นที่สอน ใช้สถิติการทดสอบด้วยค่าเอฟ (F – test) ถ้าพบความแตกต่างจะทดสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) และขั้นตอนสุดท้ายนำแบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิดที่ผู้ตอบเสนอความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยนำมาจัดหมวดหมู่ตามเนื้อหา (Content Analysis) แจกแจงความถี่และนำเสนอเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน จำนวน 155 คน ตามตัวแปรเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ประสบการณ์ในการสอน การเข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับชั้นที่สอน และเงินเดือน พบว่า ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนเป็นเพศชาย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.20 และเพศหญิง จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 94.80 ตัวแปรด้านอายุ พบว่า ครูโรงเรียนสตรีวรนาถ บางเขนที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 16.80 อายุระหว่าง 31- 39 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 12.90 อายุระหว่าง 40 – 49 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 56.10 และอายุสูงกว่า 50 ปีขึ้นไป จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 50.90 ตัวแปรด้านสถานภาพการสมรส ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีสถานภาพเป็นโสด จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 45.80 สมรสแล้ว 84 คน คิดเป็นร้อยละ 54.20 ส่วนตัวแปรด้านประสบการณ์การสอนนั้น ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 23.80 ประสบการณ์การสอน 10 – 20 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 36.80 และประสบการณ์การสอน 21 ปีขึ้นไป จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 39.40 ตัวแปรด้านการเข้าร่วมอบรม ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่เคยเข้าร่วมอบรมจำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 95.50 และไม่เคยจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50 ตัวแปรด้านมีความรู้ความเข้าใจ ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีความรู้ความเข้าใจน้อย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.90 ปานกลางจำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 64.50 มาก จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 33.60 ด้านระดับชั้นที่สอน ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนระดับอนุบาล จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 16.80 ระดับประถมต้น จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 37.40 ระดับชั้นประถมปลายจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 ระดับมัธยมต้น จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 15.50 และระดับมัธยมปลาย จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.30 ด้านเงินเดือน ครูโรงเรียน สตรีวรนาถบางเขนที่มีเงินเดือน 6,800 – 10,000 บาท จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 63.90เงินเดือน 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 32.90 เงินเดือน 15,001 ขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.20

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แยกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชาการ ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการประเมินผล โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายด้านพบว่า ครูโรงเรียน

สตรீวรรณาถบางเขนเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{x} = 3.86 - 4.29$)

3. ผลการวิเคราะห์ ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรீวรรณาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

3.1 ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรี่วรรณาถบางเขน ด้านครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้สอนสำรวจและเตรียมตนเองให้พร้อมด้านการศึกษานี้อาหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.53$) นอกนั้นอยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{x} = 4.12 - 4.36$)

3.2 ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรี่วรรณาถบางเขน ด้านผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมาก เช่น ให้ผู้เรียนได้แสดงออกซึ่งความสามารถ ความถนัด และความสนใจ ($\bar{x} = 4.12$) ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับปานกลางมีเพียงข้อเดียว คือ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนและจัดทำแผนการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.41$)

3.3 ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรี่วรรณาถบางเขน ด้านเนื้อหาวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรี่วรรณาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{x} = 3.99 - 4.20$) เช่น เนื้อหาวิชามีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ($\bar{x} = 4.20$)

3.4 ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรี่วรรณาถบางเขน ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นของครูโรงเรียน สตรี่วรรณาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{x} = 3.94 - 4.22$) เช่น ใช้เทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้เหมาะสมกับวิธีเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.22$)

3.5 ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรี่วรรณาถบางเขน ด้านการประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรี่วรรณาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{x} = 3.77 - 4.01$) เช่น ฝึกให้ผู้เรียนได้รู้จักการประเมินตนเอง และยอมรับผลการประเมินจากเพื่อน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.01$)

5. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5.1 ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ได้ให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านครูผู้สอน ข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือ ครูควรจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เกิดความคิดสร้างสรรค์ (N = 29) รองลงมาคือ ครูควรให้คำแนะนำและชี้แนะให้ผู้เรียน เมื่อไม่เข้าใจ (N = 25) และครูควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นต้น (N = 19) ตามลำดับ

5.2 ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ได้ให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านผู้เรียน ข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือ ผู้เรียนควรได้ฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดทักษะกระบวนการคิด (N = 20) รองลงมา คือ ผู้เรียนควรได้แสดงความคิดเห็นนำเสนอผลงานด้วยตนเอง (N = 16) และผู้เรียนควรนำความรู้ที่ได้รับมาปรับปรุงประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (N = 12) ตามลำดับ

5.3 ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ได้ให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านเนื้อหาวิชาการ ข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือ ควรจัดเนื้อหาวิชาที่หลากหลาย สามารถบูรณาการให้สอดคล้องกับวิชาอื่นได้ (N = 28) รองลงมา คือ เนื้อหาวิชาควรปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (N = 16)

5.4 ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ได้ให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือ ควรใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย และทันสมัยเหมาะสมกับผู้เรียน (N = 22) รองลงมาคือ ควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม จัดทำสื่อการเรียนการสอน (N = 12)

5.5 ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ได้ให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการประเมินผล ข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือ ควรมีการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนก่อนและหลังเรียนทุกวิชา (N = 22) รองลงมาคือ มีการประเมินผลงานนักเรียนที่ปฏิบัติและนำไปบูรณาการกับวิชาต่างๆ ตามความเหมาะสม (N = 20)

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน มีความเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชาการ ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาความรู้ ความสามารถของตนเองเพื่อให้ก้าวทันความเจริญด้านเทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารตลอดเวลา

เพราะการจัดการศึกษาในปัจจุบันจำเป็นต้องมีปัจจัย และกระบวนการที่ดีมาสนับสนุน ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงต้องมองในภาพที่กว้างไกล มิใช่มองแต่เพียงเฉพาะภายในห้องเรียนเท่านั้น หรือมองแค่วิธีการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนในทุกแง่มุมของการศึกษา ฉะนั้นการศึกษาจึงเป็นกระบวนการทางสังคมอีกเรื่องหนึ่ง จะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับศักยภาพของผู้เรียนที่ได้เรียนด้วยวิธีการที่เหมาะสม สอดคล้องกับความถนัดและสิ่งที่ผู้เรียนสนใจ ดังนั้น ครูผู้สอนตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง จะต้องมียุทธศาสตร์ที่กว้างไกล เพื่อเป็นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายในระยะยาวของการศึกษา ในระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ การพัฒนาให้ผู้เรียนมีอิสระ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความมั่นใจในตนเองและมีทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการศึกษาดำเนินชีวิต ในการปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นแนวทางหนึ่งในการเปลี่ยนแปลง แก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยมีเป้าหมายเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ การปฏิรูปครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาซึ่งมีบทบาทสำคัญตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 อาจเป็นเพราะว่า ในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นั้น ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนในหมวด 4 เรื่อง แนวการจัดการศึกษาของชาติ ให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยยึดหลักการว่า ผู้เรียนสำคัญที่สุด คือ การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหรือการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และแนวการสอนในลักษณะเช่นนี้ ผู้ที่เคยผ่านการศึกษอบรมจากสถาบันผลิตครู จะต้องศึกษาวิชาชีพครู ซึ่งส่วนหนึ่งจะมีการศึกษาหาความรู้ในหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมาแล้วทั้งนั้น ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามายาวนาน คือ ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี (อ้างอิงมาจาก ; ศักดิ์ชัย นิรัญทวี. 2543 : 7) ที่เคยให้ความรู้ไว้ว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องผู้เรียนเป็นสำคัญนี้ ได้รับอิทธิพลมาจากแนวคิดทางปรัชญาการศึกษา กลุ่มพิพัฒนาการนิยม (Progressivism) หรือการศึกษาแผนใหม่และเป็นแนวปรัชญาการศึกษา ที่ท่านนำมาเผยแพร่ร่วมกับนักวิชาการที่เรียนจบมาจากสหรัฐอเมริกา เมื่อเกือบ 50 ปีมาแล้ว โดยที่ท่านได้อธิบายถึงหลักสำคัญทางการศึกษาที่เป็นพื้นฐานของผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น เราจำเป็นต้องรู้เสียก่อนว่าผู้เรียนจะมาเรียนมีลักษณะอย่างไร (Nature of learning) เราจำเป็นต้องรู้ด้วยว่า ผู้เรียนนั้นอาจเรียนรู้ได้อย่างไรและในการให้การศึกษา นั้นต้องดูแลเนื้อหา และวิธีการที่จะใช้สอน ให้เหมาะสมกับลักษณะของสังคมที่ผู้คนอาศัยอยู่ด้วย (Nature of Society)

2. จากการศึกษาความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยปรากฏดังนี้

2.1 ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ด้านครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน มีความเข้าใจในการจัดการเรียน

การสอนที่ต้องมีความหลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดสร้างสรรค์ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทุกขั้นตอน และมุ่งพัฒนากระบวนการคิด ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและมีอิสระ ได้สัมผัสกับบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดี มีความคุ้นเคยและเรียนรู้ความเป็นจริงของชีวิตและธรรมชาติ หน้าที่ครูที่สำคัญคือ การพิจารณาบทเรียนต่างๆ ที่มีทั้งในและนอกหลักสูตร แล้วพยายามทำให้บทเรียนแต่ละบทมีความหมายและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ จากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สอดคล้องกับคำกล่าวของ โลเวนเฟลด์ (Lowenfeld : 8 – 10) ที่ว่า ครูต้องเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นออกมาเป็นอิสระและสร้างบรรยากาศในห้องเรียน ให้เด็กรู้สึกเป็นอิสระ ไม่ถูกควบคุมจากระเบียบวินัยที่เคร่งครัดจนเกินไป นอกจากนั้น เลิศ อานันทนะ และวราภรณ์ รักวิจัย (2527 : 25, 2533 : 85 – 86) กล่าวว่า ครูควรจัดประสบการณ์ต่างๆ ให้ตรงกับพัฒนาการของเด็ก โดยให้เด็กทุกคนมีโอกาสในการแสดงออกอย่างอิสระ เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสเลือกเรียนตามความสนใจและความถนัด

2.2 ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ด้านผู้เรียน พบว่า ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน มีความคิดเห็นด้านผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เพราะครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้ ครูต้องเข้าใจแนวคิดและทักษะที่จะปลูกฝังให้นักเรียนอย่างหลากหลาย ต้องจัดบูรณาการให้เป็นเรื่องเดียวกันให้ได้ ครูต้องเป็นนักวางแผน เป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มองความเชื่อมโยงในสิ่งต่างๆ ได้อย่างชัดเจน จากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สอดคล้องกับ รุช (Ruth. 1985 : 48 – 56) กล่าวว่า การได้เล่นกับเพื่อน เด็กจะได้รับประสบการณ์ตรงในการแก้ปัญหาหลายด้าน มีการถ่ายทอดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีการขยายความรู้ให้เพื่อนและช่วยเพื่อนร่วมกันทำกิจกรรม รวมทั้งสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ สุวิทย์ มูลคำ (2541 : 15) ว่า การประเมินผลจากสภาพจริงจะต้องเป็นการประเมินที่กระทำไปพร้อมๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน ควรใช้ข้อมูลที่หลากหลาย มีการเน้นคุณภาพของผลงานที่ผู้เรียนสร้างขึ้น เป็นการประเมินพฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียนที่แสดงออกมาจริง เน้นประเมินตนเองและเน้นการมีส่วนร่วมระหว่างผู้เรียนและครูผู้สอน

2.3 ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ด้านเนื้อหาวิชาการ พบว่า ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนมีความคิดเห็น ด้านเนื้อหาวิชาการอยู่ในระดับมาก อาจจะเป็นเพราะในปัจจุบันความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาการในการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม โดยใช้กิจกรรมการฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และทำงานอย่างมีเป้าหมายร่วมกัน มีการปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดในระหว่างการทำงานเป็นกลุ่ม (Face to Face Promotive Interaction) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดประโยชน์มากมายหลายแง่มุม ทั้งประโยชน์ในด้านการเรียนรู้ เนื้อหาวิชาต่างๆ ประโยชน์ในด้านการเรียนรู้วิธีการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น โดยการปรับความคิดให้ยอมรับและเข้าใจกัน การเรียนรู้วิธีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ความรู้สึกของกันและกัน ตลอดจนประโยชน์ในด้านความสัมพันธ์ที่ดี ผลการศึกษา

ค้นคว้าครั้งนี้ สอดคล้องกับ ชานนท์ (Shantz. 1975 : 6 – 12) ที่ได้กล่าวว่า การที่เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทั้งทางวัตถุและบุคคลนั้น มีส่วนช่วยให้เด็กเรียนรู้ถึงวิธีการปฏิบัติตนตลอดจนเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา เด็กจะเริ่มเข้าใจและยอมรับความแตกต่าง โดยเฉพาะการที่เด็กได้ทำงานร่วมกัน มีการสื่อสารกัน ทำให้เข้าใจความคิด ความรู้สึกผู้ร่วมงาน และสอดคล้องกับความคิดเห็นของพันทิพา อุทัยสุข และสิวิวรรณ ศรีพหล (2539 : 54 – 77) ได้กล่าวไว้ว่า การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย วิธีสอนด้วยการบรรยาย การใช้คำถาม การสาธิต ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน นอกเหนือจากการเตรียมการสอน เตรียมบทเรียน เตรียมการประเมินผล สอดคล้องกับ เสาวภา ณ นคร (2542 : 4 – 5) กล่าวถึง การสอนของครูเป็นศูนย์กลางว่า ครูจะมีบทบาทถ่ายทอดความรู้ ครูพูดส่วนใหญ่เน้นเนื้อหาความรู้ และยังสอดคล้องกับ สมชาย ชูชาติ (2538 : 92) กล่าวถึง การสอนแบบบรรยายเป็นการสอนที่ผู้สอนเป็นฝ่ายอธิบาย ถ่ายทอดความรู้ในรูปของคำพูด โดยผู้สอนเป็นฝ่ายเตรียมเนื้อหาและกิจกรรม ถ้าครูผู้สอนไม่ยึดติดกับเนื้อหา เวลา และให้โอกาสผู้เรียนทุกคนค้นพบตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้

2.4 ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากสื่อ ประสบการณ์รอบตัวจากกิจกรรมต่างๆ มีมากมาย ซึ่งจะได้รับความรู้และประสบการณ์ลงมือปฏิบัติและกระทำจริงทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนค้นพบศักยภาพของตนเอง เช่น การอภิปราย การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ มีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ด้วยการอภิปรายผลจากการทำกิจกรรม ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สอดคล้องกับความคิดเห็นของ เสาวภา ณ นคร (2542 : 4 – 5) ได้กล่าวไว้ว่า การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หน้าที่ครูจะเตรียมกิจกรรม คำถามที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนพูดและทำกิจกรรม เน้นให้นักเรียนคิดทำ และแสดงออกเพื่อแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มุ่งการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนักปรัชญา กลุ่มมนุษยนิยม (Humanism) กล่าวไว้ว่า ครูควรฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักใช้เหตุผลมีความชื่นชมหรือมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของกลุ่ม Constructivist ที่มุ่งการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้ด้วยการสืบค้น (Inquiry) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิวัฒน์ วดีศิริ (2542 : บทคัดย่อ) เรื่อง การปฏิบัติงานตามแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ เป็นกระบวนการพัฒนาให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น และยังสอดคล้องกับ สุรางค์ โค้วตระกูล (2536 : 270) ได้กล่าวว่า ผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำ และมีส่วนร่วมในกิจกรรม ประสบการณ์ต่างๆ ที่จะนำมาซึ่งการเรียนรู้และพัฒนาเต็มตามศักยภาพของตนเอง จัดบรรยากาศของห้องเรียนให้อยากรู้อยากเห็น และวิธีการเรียนรู้ด้วยการค้นพบเอง ใช้เทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้เหมาะสมกับวิธีเรียนรู้ของผู้เรียน

2.5 ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ด้านการประเมินผล พบว่า ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน มีความเข้าใจในการเรียนรู้กระบวนการว่า การเรียนรู้แต่ละครั้งเกิดขึ้นได้อย่างไร เรียนรู้ด้วยวิธีการและมีขั้นตอนตั้งแต่เริ่มต้นจนจบอย่างไร โดยการเปิดโอกาสและจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้ศึกษาวิเคราะห์ ประเมินผลและปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ให้เหมาะสมพร้อมจะนำไปใช้ในการเรียนรู้ ผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์ตรงในการแก้ปัญหาหลายด้าน มีการขยายความรู้ให้เพื่อนและร่วมกันทำกิจกรรม สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้และสอดคล้องกับแนวคิดของ สุวิทย์ มูลคำ (2541 : 15) ว่า การประเมินจากสภาพจริงจะต้องเป็นการประเมินที่กระทำไปพร้อมๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ผู้เรียนควรใช้ข้อมูลที่หลากหลาย มีการเน้นคุณภาพของผลงานที่ผู้เรียนสร้างขึ้น และเน้นการประเมินตนเอง รวมทั้งเน้นการมีส่วนร่วม เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

3.1 ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูเพศชายและครูเพศหญิงมีโอกาสได้รับความรู้ความเข้าใจต่อการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างเท่าเทียมกัน หน่วยงานหลายแห่งเปิดโอกาสให้มีการอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และนำมาปฏิบัติเท่าเทียมกัน จึงทำให้มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3.2 ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30 – 49 ปี และสูงกว่า 50 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นวัยผู้ใหญ่ และเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2538 : 19) ที่กล่าวไว้ว่า ผู้ใหญ่วัยกลางคนมีพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน และมีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ จึงทำให้ครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.3 ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนมีความรับผิดชอบต่อการจัดการเรียนการสอนเท่าเทียมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรัส คำรัตน์ (2534

: บทคัดย่อ) เรื่อง ศึกษาความต้องการในการพัฒนาการสอนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ครูที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความต้องการพัฒนาการสอนโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยที่ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีสถานภาพเป็นโสด มีระดับความคิดเห็นในด้านดังกล่าวมากกว่าครูที่มีสถานภาพสมรส

3.4 ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีความคาดหวังให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และทำงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคม ตามบทบาทหน้าที่ของตน มุ่งเน้นให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูจึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดประสบการณ์ต่างๆ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ

3.5 ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการเข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่า โอกาสในการได้รับความรู้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเปิดโอกาสให้มีการฝึกอบรมและนำมาปฏิบัติเท่าเทียมกัน จึงทำให้มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยที่ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่เคยเข้าร่วมอบรม มีระดับความคิดเห็นในด้านดังกล่าวมากกว่าครูที่ไม่เคยเข้าร่วมอบรม อาจเป็นเพราะว่า ครูที่เคยเข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญชอบการค้นคว้าในสิ่งที่แปลกใหม่อยู่ตลอดเวลา ซึ่งมีข้อคิดที่น่าสนใจจากผลงานวิจัยของ อูไรพร พานิชกุล (2539 : 120) พบว่า ครูที่เคยเข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีพฤติกรรมด้านการสอนมากกว่าครูที่ไม่เคยเข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ครูที่เคยเข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีความรู้ ความเข้าใจและเกิดความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการสอนมากกว่าครูที่ไม่เคยเข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และงานวิจัยของเฉลิม หิรัญชาติ (2541 : 88) พบว่า ครูผู้สอนที่ผ่านการฝึกอบรม และครูผู้สอนที่ไม่ผ่านการฝึกอบรม มีการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน

3.6 ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเป็นผู้มีประสบ

การณ์ในการทำงานแตกต่างกัน เพราะครูผู้สอนจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์อันพึงประสงค์ สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข และผู้เรียนทุกคนสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 28)

3.7 ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีระดับชั้นที่สอนต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยรวมมีการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน เพราะเนื่องจากผู้สอนแต่ละระดับชั้นมีการเตรียมเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ตรงตามเป้าหมาย ตามความสนใจของผู้เรียน การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผลแตกต่างกัน อาจเนื่องมาจาก การกระตุ้นใจในการใช้สื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพแห่งการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ (2544 : 67) พบว่า นิสิตที่มีระดับชั้นปีที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน

3.8 ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อเงินเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเนื่องจากครูที่มีเงินเดือน เป็นครูที่สอนมานาน มีความชำนาญการสอนมาเป็นเวลาหลายปี ให้ผู้เรียนได้ฝึกลงมือกระทำจริง ทำงานอย่างเป็นระบบไม่ว่าจะเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อนำไปแก้ไขปัญหาและค้นพบคำตอบด้วยตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภักดี มีแม่แก้ว (2538 : 71) พบว่า ครูที่มีเงินเดือนต่างกัน มีสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ได้เสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้ง 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

4.1 ด้านครูผู้สอน คือ ควรจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เกิดความคิดสร้างสรรค์

4.2 ด้านผู้เรียน คือ ควรได้ฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดทักษะกระบวนการคิด

4.3 ด้านเนื้อหาวิชาการ คือ ควรจัดเนื้อหาวิชาที่หลากหลาย สามารถบูรณาการให้สอดคล้องกับวิชาอื่นได้

4.4 ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ควรใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลายและทันสมัยเหมาะสมกับผู้เรียน

4.5 ด้านการประเมินผล คือ ควรมีการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนก่อนและหลังเรียนทุกวิชา เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. โรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีการพัฒนาครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการแก่ครูผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทุกภาคเรียน
3. ควรมีการวิจัยประเมินผลหรือติดตามผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาก่อให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามความคิดเห็นของผู้เรียน ครู ผู้บริหารหรือผู้ปกครองนักเรียน
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบ เรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียน
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญกับกลุ่มครูผู้สอนระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษาตอนต้น ระดับประถมศึกษาตอนปลาย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนเอกชนที่ขึ้นอยู่กับการกำกับดูแลของคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.)

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. (2539). *การประเมินผลตามสภาพจริง*. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

-----, คณะอนุกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้. (2543). "แนวทางสู่การปฏิบัติ," *การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. กรมสามัญศึกษา. (2542). "การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง," *เอกสารชุดแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *คำชี้แจงประกอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมศาสนา.

กรมวิชาการ. (2539). *"คู่มือการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา"*. การสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

-----, (2542). *"การประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน"* เอกสารชุดแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฯ.

-----, (2540). *การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

กรมสามัญศึกษา. หน่วยศึกษานิเทศ. (2542) *การจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ :

โกวิทย์ ประवालพฤษณ์. (2540) . *แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) ผ่านเบญจเพส*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ.

ขจิตพรรณ ทองคำ. (2536). *การเล่นบทบาทสมมติ โดยเด็กมีส่วนร่วมในการจัดสื่อการเรียนรู้ที่มีผลต่อการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและความสามารถทางภาษา*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (วิชาเอกปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

จันทบุรี วิชัยทัตะ. (2536). *ปัญหาการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เอกชน กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา)*. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- เฉลิม หิรัญชาติ. (2541). ปัญหาการจัดการเรียนการสอนลูกเสือสามัญของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การประถมศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร
- ทีศนา แหมมณี. (2542, พฤษภาคม). “การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง”, วิชาการ. 2(5) : 3 - 30.
- , (2542 : มีนาคม – มิถุนายน). “การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง”, คุรุศาสตร์. 2 (3) : 1 – 72.
- , (2542. พฤษภาคม). “การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โมเดลชิปปา (CIPPA MODEL),” วารสารวิชาการ 2 (5) : 2 – 13.
- ธนาทิพ ฉัตรภูติ. (อ้างอิงในสารานุกรม ฉบับที่ 39 (2544)
- นวลจิตต์ เขาวีรติพงศ์. (2544, สิงหาคม). “การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ในยุคปฏิรูปการศึกษา,” วารสารวิชาการ. 4(8) : 22 – 28
- , (2542, เมษายน). “การสอนโดยให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง แบบ CIPPA” วารสารวิชาการ. 2(4): 15 – 17.
- นิวัติ วดีศรี. “การศึกษาการปฏิบัติงานตามแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูที่เห็นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษา”. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2542. อัดสำเนา.
- ธนู ฤทธิกุล. (2542. มิถุนายน). “การเรียนรู้ที่เห็นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” , วารสารวิชาการ. 2(5) : 42 – 43
- บังอร อนุเมธางกูร. สอนอย่างไรจึงให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้. วารสารราชภัฏจะเชิงเตรา. 2541.
- ปิยาภรณ์ รัตนกรกุล. “ผลการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้การแบ่งกลุ่มแบบกลุ่มสัมฤทธิ์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3”. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536. ถ่ายเอกสาร.
- ประยูร ผ่องอำไพ. (2544) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ประเสริฐ ลีอานนท์กุล. (2546) การจัดการเรียนการสอนที่เห็นผู้เรียนเป็นสำคัญ. สารนิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- พันทิพา อุทัยสุข และ สิริวรรณ ศรีพล. “วิทยาการสอน”. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดดุสิตการพิมพ์. 2539.

รุ่ง แก้วแดง. การปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, 2543.

วาสนา เลื่อมสุทธิ. (2544). ความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนกรุงธน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร, รายงานวิจัย กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

วัฒนพร ระวังทุกข์. (2541). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : บริษัทเลิฟแอนด์สโนว์เพรส จำกัด

----- (2541?). การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : บริษัทตันอ้อ 1999 จำกัด

ศักดิ์ชัย หิรัญทวี. (2543) รายงานการวิจัยประกอบการร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

สมใจ นิธินันท์. (2540). การศึกษาทักษะการใช้คำถามของครูนอกโรงเรียนสายสามัญ ในหมวดวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิตระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์. คม. (วิชาเอกการศึกษานอกระบบ). กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร

สีปพนนท์ เกตุทัต และคณะ (2538 : การศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์สู่ความก้าวหน้าและความมั่นคงของชาติโดยในศตวรรษหน้า. เอกสารประกอบการสัมมนาระดับชาติ เรื่องยุทธศาสตร์การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์ ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

เสาวภา ณ นคร. “รูปแบบการเรียนการสอนนักเรียนเป็นศูนย์กลาง”. ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชีพศึกษา 4 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีพศึกษา. 2 (3) : 4 – 5. (2542, มกราคม – มิถุนายน)

สุจิต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์มพรรย์. (2523) วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. “จิตวิทยาเพื่อการฝึกอบรมผู้ใหญ่”. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : ชีระป้อม, 2544.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

----- (2539). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 – 2544). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

สำราญ ภาคทอง (2545). “เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับครู ศูนย์การเรียนชุมชน”. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอเมืองเพชรบุรี กรมการศึกษานอกโรงเรียน : กระทรวงศึกษาธิการ, ถ่ายเอกสาร

- สุเทพ บุญซื่อน. (2540). "แนวคิดดำเนินการ," การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์.
- สุบิน ณ อัมพร. (2545). *สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง* ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครนายก. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวิทย์ มูลคำ. "แฟ้มสะสมงาน". พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2523.
- อัญชลี มัดธนู และคณะ (2543). รายงานการวิจัยการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 10. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการการวิจัยการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ. ถ่ายเอกสาร.
- Cronbach, Lee Joseph. (1970). **Essential of Psychological Testing**. 3rd ed. New York : Harper and Row.
- Duku, Ishmeal Adu – Mensah. (1999). **Let and Growth of the Cross – Cultural Learner Center** . Concept Functional Cultural Litaracy, University of Toronto.
- Lowenfeld, v. **Creative and Mental Growth**. New york : Macmillan, Revised Edition, 1957.
- Ruth, P.E. "Small Group Cooperative Learning Improving Academic, Social Gains in the Classroom, " **MASS Bulletin**. 69 (479) : 48 – 56 ; March, 1985.
- Yamane, Taro. (1970). **Staristics-An Introductory Analysis**. 2nd ed. Tokyo : John Weatherhill, Inc.
- Zhang, Fengju. (1998) . **Learners Peception on Language Issues in Urran Adult Basic Education**. A Study of Chinese Esol Learners in Boston Community Learning Center.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน
ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แบบสอบถามนี้สร้างขึ้น เพื่อศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาครู ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด การตอบแบบสอบถามนี้จะไม่มีผลกระทบเสียหายใด ๆ แก่ผู้ตอบ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์โปรดตอบแบบสอบถามตามความจริง แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชาการ ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการประเมินผล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อทราบข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ

- () 1. ชาย
() 2. หญิง

2. อายุ

- () 1. ต่ำกว่า 30 ปี
() 2. 31 – 39 ปี
() 3. 40 – 49 ปี
() 4. 50 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพการสมรส

- () 1. โสด
() 2. สมรส

4. ประสบการณ์การสอน

- () 1. ต่ำกว่า 10 ปี
() 2. 10 – 20 ปี
() 3. ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป

5. การเข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- () 1. เคยเข้าร่วม
() 2. ไม่เคยเข้าร่วม

6. ความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- () 1. มีความรู้ความเข้าใจน้อย
() 2. มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง
() 3. มีความรู้ความเข้าใจมาก

7. ระดับชั้นที่สอน

- () 1. ระดับอนุบาล
() 2. ระดับประถมศึกษาตอนต้น
() 3. ระดับประถมศึกษาตอนปลาย
() 4. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
() 5. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

8. เงินเดือน

()	1. 6,800 – 10,000 บาท
()	2. 10,001 – 15,000 บาท
()	3. 15,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

คำชี้แจง 1. กรุณาอ่านข้อความข้างล่างต่อไปนี้ และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ท่านเห็นด้วยเพียงช่องเดียว

2. ความหมายของเลขคะแนนในตาราง คือ

คะแนน 5	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
คะแนน 3	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ด้านครูผู้สอน</u>					
1. ผู้สอนสำรวจและเตรียมตนเองให้พร้อมด้วยการศึกษาเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้.....					
2. ผู้สอนสำรวจและเตรียมข้อมูลให้แก่ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าตามความถนัดของผู้เรียน.....					
3. ผู้สอนได้จัดทำแผนการสอนโดยคำนึงถึงความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน.....					
4. ผู้สอนได้จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เกิดความคิดสร้างสรรค์และสร้างความรู้ของตนเอง..					
5. ผู้สอนฝึกให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการค้นคว้าไปประยุกต์ใช้.....					
6. ผู้สอนมีความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....					
7. ผู้สอนใช้เทคนิควิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียนแต่ละคนมีความกระตือรือร้น.....					
8. ผู้สอนเตรียมการจัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานกระบวนการเรียนรู้.....					
9. ผู้สอนได้วางแผนปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ.....					
10. ผู้สอนได้กำหนดเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าตามความถนัด ความสนใจด้วยตนเอง.....					
11. ผู้สอนได้วางแผนจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีความต่อเนื่อง.....					

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ด้านผู้เรียน</u>					
12. ผู้เรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลและวางแผนในการเรียนรู้.....					
13. ผู้เรียนได้ปฏิบัติและสรุปเป็นสาระสำคัญด้วยตัวผู้เรียนมากกว่าการฟังครูอธิบาย.....					
14. ให้ผู้เรียนได้แสดงออกซึ่งความสามารถ ความถนัดและความสนใจ.....					
15. ผู้เรียนได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาและสามารถแก้ไขปัญหาได้...					
16. ผู้เรียนได้ค้นพบคำตอบด้วยตนเองเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้.....					
17. ผู้เรียนได้นำประสบการณ์ในการเรียนรู้มาแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน.....					
18. ผู้เรียนทำงานอย่างเป็นระบบ มีทั้งแบบเป็นรายบุคคลและแบบเป็นกลุ่ม.....					
19. ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด ด้วยการลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเอง.....					
20. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนและจัดทำแผนการเรียนรู้.....					
21. ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อให้เกิดการกระฉับกระเฉงและตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา.....					
22. ผู้เรียนมีการเรียนรู้ด้วยการฝึกปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง.....					
<u>ด้านเนื้อหาวิชาการ</u>					
23. เนื้อหาวิชาการมีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์....					
24. จัดเนื้อหาให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้จากของจริง สถานที่จริง และประสบการณ์จริง.....					

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
25. จัดเนื้อหาให้ผู้เรียนได้เกิดความคิด วิเคราะห์ กระบวนการต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดผลงาน.....					
26. จัดเนื้อหาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อย่างสัมพันธ์ เชื่อมโยง เข้าใจ และมีความหมายต่อการนำไปใช้ แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของผู้เรียน.....					
27. จัดสิ่งแวดล้อม บรรยากาศ ที่เอื้อต่อการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความสะดวก รอบรู้ และก่อให้เกิดการเรียนรู้ เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง..					
28. จัดเนื้อหาให้ผู้เรียนรู้จักการสังเกต มีความคิดอย่างรอบคอบ และสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ได้.....					
29. จัดเนื้อหาวิชาในหลักสูตร ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน.....					
30. จัดเนื้อหาวิชา ที่มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์.....					
31. จัดเนื้อหาวิชา ให้มีการบูรณาการความรู้ที่มีความสัมพันธ์กัน เข้าด้วยกันอย่างเหมาะสม.....					
32. จัดเนื้อหาวิชา ที่มีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ สอดคล้องกับเทคโนโลยีและเป็นปัจจุบัน.....					
33. จัดเนื้อหาวิชา ให้มีความยืดหยุ่นและผู้เรียนมีโอกาสในการเลือกเรียนรู้.....					
<u>ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอน</u>					
34. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน กับครู กับบุคคลอื่น และกับสิ่งแวดล้อม หรือสื่อการเรียนรู้อื่น ๆ					

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
35. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและกระทำจริงทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้.....					
36. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นพบศักยภาพของตนเอง เช่น การอภิปราย การแลกเปลี่ยนประสบการณ์.....					
37. ใช้เทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อให้เหมาะสมกับวิธีเรียนรู้ของผู้เรียน.....					
38. จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติในการทำกิจกรรมด้วยตนเองมากกว่าจะให้ฟังครูอธิบายเพียงฝ่ายเดียว..					
39. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อประเภทต่างๆ ควรผสมผสานระหว่างการเรียนรู้ และสาระความรู้ต่างๆ เพื่อให้มีความสมดุลกัน.....					
40. จัดกิจกรรมการใช้สื่อในการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้.....					
41. จัดกิจกรรมการใช้สื่อและอุปกรณ์ต่างๆ ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง.....					
42. จัดกิจกรรมการใช้สื่อและอุปกรณ์ต่างๆ สร้างความเข้าใจแก่ผู้เรียนจนเกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....					
43. จัดกิจกรรมนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และได้รับประสบการณ์เพิ่ม.....					
<u>ด้านการประเมินผล</u>					
44. ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมกำหนดการประเมินผลทั้งก่อนและหลังการเรียน.....					
45. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย นอกเหนือจากการทดสอบ.....					

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
46. ฝึกให้ผู้เรียนได้รู้จักการประเมินตนเองและยอมรับผลการประเมินจากเพื่อน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้.....					
47. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ที่เกิดจากการเรียนรู้.....					
48. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง.....					
49. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในระหว่างการเรียนรู้ มีการประเมินผลด้านความรู้ ทักษะ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น.....					
50. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน ที่ผู้เรียนได้สร้างขึ้นด้วยตนเอง.....					
51. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน ที่เกิดจากการบูรณาการในการเรียนรู้.....					
52. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานจากแฟ้มสะสมงาน และการลงมือปฏิบัติจริงของผู้เรียน...					
53. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผล เพื่อก่อให้เกิดคุณภาพของผลงาน...					
54. ผู้เรียนมีส่วนร่วมประเมินผลโดยเน้นพฤติกรรม การปฏิบัติงานและผลงานของผู้เรียนเป็นหลัก.....					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ก. ด้านครูผู้สอน

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- ข้อเสนอแนะ.....

.....

ข. ด้านผู้เรียน

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- ข้อเสนอแนะ.....

.....

ค. ด้านเนื้อหาวิชาการ

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- ข้อเสนอแนะ.....

.....

ง. ด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- ข้อเสนอแนะ.....

.....

จ. ด้านการประเมินผล

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- ข้อเสนอแนะ.....

.....

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

ที่ ศส ๐๖๑๙.๑๐.๐๕/๑๖๘

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑ 10110

๑๕ กันยายน 2546

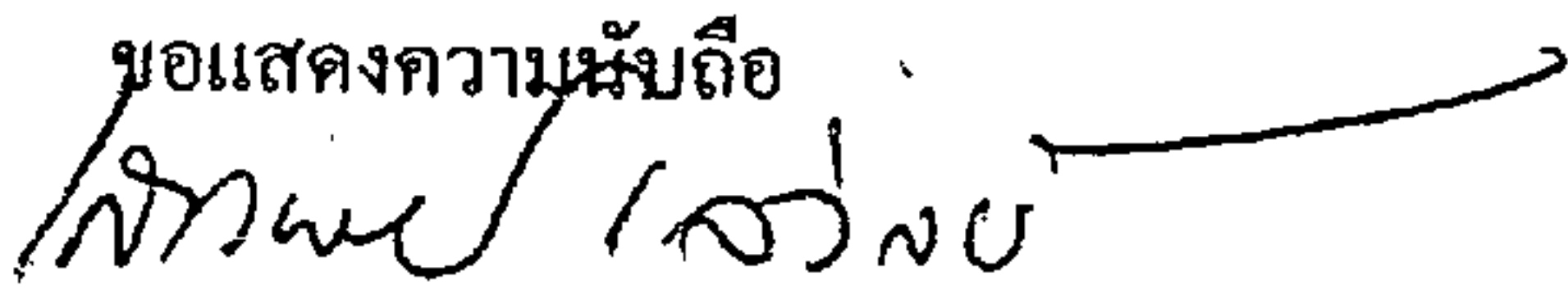
เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบถาม

เรียน รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นาง ชนิศา วิเชียรวงษ์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำงานวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมี รองศาสตราจารย์ คร.เสาวนีย์ เลวลย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอเรียนเชิญท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านนี้ ให้ความอนุเคราะห์ ตรวจสอบเครื่องมือ ซึ่งเป็นแบบสอบถาม เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลย์)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5574

ที่ ศส ๐๖๑.๑๐.๐๖/๒๕

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๑๖ กันยายน 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบถาม

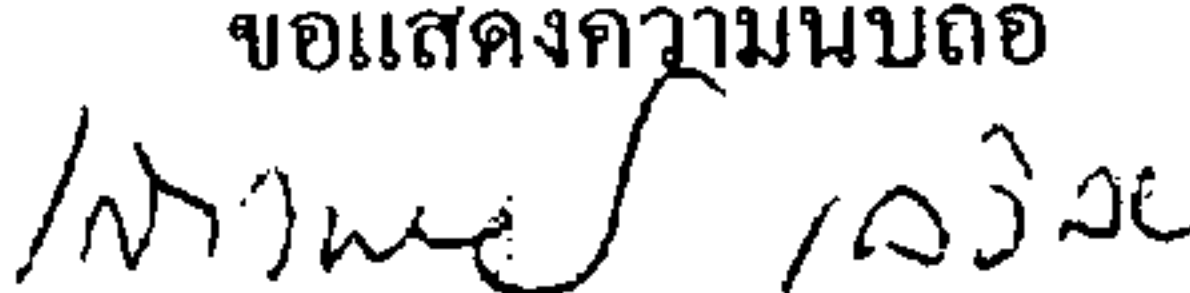
เรียน พันเอกหญิง ดร.ณัฐสุดา มงคลศิริ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นาง ชนิศา วิเชียรวงษ์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำงานวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอเรียนเชิญท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านนี้ ให้ความอนุเคราะห์ ตรวจสอบเครื่องมือ ซึ่งเป็นแบบสอบถาม เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลัย)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5574

ที่ ศธ ๐๒๑๙.๑๐.๐๖/๑๖๘

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑ 10110

๑๕ กันยายน 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบถาม

เรียน อาจารย์ มนต์ อารีย์พงษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นาง ชนิศา วิเชียรวงษ์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำงานวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สทวนีย์ เลวลย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอเรียนเชิญท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านนี้ ให้ความอนุเคราะห์ ตรวจสอบเครื่องมือ ซึ่งเป็นแบบสอบถาม เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

/สทวนีย์ เลวลย์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สทวนีย์ เลวลย์)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5574

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพของเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์

รองคณบดีฝ่ายวางแผนพัฒนา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พันเอกหญิง ดร.ณัฐสุดา มงคลสิริ

อาจารย์ภาควิชาเคมี โรงเรียนนายร้อย

พระจุลจอมเกล้าฯ

อาจารย์มนัส อารีย์พงษ์

ศึกษานิเทศน์ สังกัดคณะกรรมการการศึกษา

เอกชน (สช.)

ภาคผนวก ง
คำดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินเครื่องมือวิจัย

เรื่อง

ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน

ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

คำชี้แจง แบบสอบถามเพื่อการวิจัยตอนที่ 2 จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นถึงระดับความสามารถของครูโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในแต่ละหัวข้อ หากท่านผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเห็นว่าคำถามในข้อใดที่ตรงความประสงค์ของการวิจัย โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง 1 หากคำถามในข้อใด ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง -1 และหากไม่แน่ใจว่าตรงหรือไม่ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง 0

ลำดับที่	ความคิดเห็น	การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย (%)
		รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์	พันเอกหญิง ดร.ณัฐสุดา มงคลศิริ	นายมนัส อารีย์พงษ์	
1	<u>ด้านครูผู้สอน</u> ผู้สอนสำรวจและเตรียมตนเองให้พร้อม ด้วยการศึกษาเนื้อหาและจุดประสงค์ การเรียนรู้....	1	1	1	100%
2	ผู้สอนสำรวจและเตรียมข้อมูลให้แก่ผู้ เรียนได้ศึกษา ค้นคว้าตามความถนัด ของผู้เรียน.....	1	1	1	100%
3	ผู้สอนได้จัดทำแผนการสอนโดยคำนึงถึง ความต้องการเรียนรู้ของผู้ เรียน.....	1	1	1	100%
4	ผู้สอนได้จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน ได้เกิดความคิดสร้างสรรค์และสร้าง ความรู้ของตนเอง.....	1	1	1	100%

ลำดับที่	ความคิดเห็น	การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย (%)
		รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์	พันเอกหญิง ดร.ณัฐสุดา มงคลศิริ	นายมนัส อารีย์พงษ์	
5	ผู้สอนฝึกให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการค้นคว้าไปประยุกต์ใช้.....	1	1	1	100%
6	ผู้สอนมีความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	1	1	1	100%
7	ผู้สอนใช้เทคนิควิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียนแต่ละคนมีความกระตือรือร้น...	1	1	1	100%
8	ผู้สอนเตรียมการจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานกระบวนการเรียนรู้.....	1	1	1	100%
9	ผู้สอนวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ.....	1	1	1	100%
10	ผู้สอนได้กำหนดเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามความถนัด ความสนใจด้วยตนเอง.....	1	1	1	100%
11	ผู้สอนได้วางแผนจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีความต่อเนื่อง.....	1	1	1	100%
12	<u>ด้านผู้เรียน</u> ผู้เรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลและวางแผนในการเรียนรู้...	1	1	1	100%
13	ผู้เรียนได้ปฏิบัติและสรุปเป็นสาระสำคัญด้านตัวผู้เรียนมากกว่าการฟังครูอธิบาย.....	1	1	1	100%

ลำดับที่	ความคิดเห็น	การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย (%)
		รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์	พันเอกหญิง ดร.ณัฐสุดา มงคลศิริ	นายมนัส อารีย์พงษ์	
14	ให้ผู้เรียนได้แสดงออกซึ่งความสามารถ ความถนัดและความสนใจ..	1	1	1	100%
15	ผู้เรียนได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาและสามารถแก้ไขปัญหาได้.....	0	1	1	67%
16	ผู้เรียนได้ค้นพบคำตอบด้วยตนเอง เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้.....	1	1	1	100%
17	ผู้เรียนได้นำประสบการณ์ในการเรียนรู้ มาแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน..	1	1	1	100%
18	ผู้เรียนทำงานอย่างเป็นระบบ มีทั้งแบบเป็นรายบุคคลและแบบเป็นรายกลุ่ม.....	1	1	1	100%
19	ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด ด้วยการลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเอง.....	1	1	1	100%
20	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผน และจัดทำแผนการเรียนรู้.....	1	1	1	100%
21	ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อให้เกิดการกระตุ้นกระเจงและตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา.....	1	1	1	100%
22	ผู้เรียนมีการเรียนรู้ด้วยการฝึกปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง	1	1	1	100%

ลำดับที่	ความคิดเห็น	การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย (%)
		รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์	พันเอกหญิง ดร.ณัฐสุดา มงคลศิริ	นายมนัส อารีย์พงษ์	
23.	<u>ด้านเนื้อหาวิชาการ</u> เนื้อหาวิชามีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	0	1	1	67%
24.	จัดเนื้อหาให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้จากของจริง สถานที่จริง และประสบการณ์จริง.....	1	1	1	100%
25.	จัดเนื้อหาให้ผู้เรียนได้เกิดการคิดวิเคราะห์ กระบวนการต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดผลงาน.....	1	1	1	100%
26.	จัดเนื้อหาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ อย่างสัมพันธ์เชื่อมโยงเข้าใจ และมีความหมายต่อการนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของผู้เรียน.....	1	1	1	100%
27.	จัดสิ่งแวดล้อม บรรยากาศ ที่เอื้อต่อการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความสะดวก รอบรู้ และก่อให้เกิดการเรียนรู้ เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง.....	0	1	1	67%
28.	จัดเนื้อหาให้ผู้เรียน รู้จักการสังเกต มีความคิดอย่างรอบคอบ และสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ได้.....	1	1	1	100%
29.	จัดเนื้อหาวิชาในหลักสูตร ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน...	1	1	1	100%

ลำดับที่	ความคิดเห็น	การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย (%)
		รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์	พันเอกหญิง ดร.ณัฐสุดา มงคลศิริ	นายมนัส อารีย์พงษ์	
30.	จัดเนื้อหาวิชา ที่มีการส่งเสริมให้ผู้เรียน เกิดความคิดสร้างสรรค์.....	1	1	1	100%
31.	จัดเนื้อหาวิชา ให้มีการบูรณาการ ความรู้ ที่มีความสัมพันธ์กันเข้าด้วยกัน อย่างเหมาะสม.....	1	1	1	100%
32.	จัดเนื้อหาวิชาที่มีความทันสมัย ทันต่อ เหตุการณ์สอดคล้องกับเทคโนโลยีและ เป็นปัจจุบัน.....	1	1	1	100%
33.	จัดเนื้อหาวิชาให้มีความยืดหยุ่น และผู้ เรียนมีโอกาสในการเลือกเรียนรู้...	1	1	1	100%
34.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนให้ผู้เรียน ได้ปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหาบทครู กับ บุคคลอื่น และกับสิ่งแวดล้อมหรือสื่อ การเรียนรู้อื่นๆ.....	0	1	1	67%
35.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน เพื่อให้ผู้ เรียนได้ลงมือปฏิบัติและกระทำจริงทุก ขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้...	1	1	1	100%
36.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน เพื่อให้ผู้ เรียนได้ค้นพบศักยภาพของตนเอง เช่น การอภิปราย การแลกเปลี่ยนประสบ การณ์.....	1	1	1	100%
37.	ใช้เทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้เหมาะสมกับวิธีเรียนรู้ของผู้ เรียน.....	1	1	1	100%

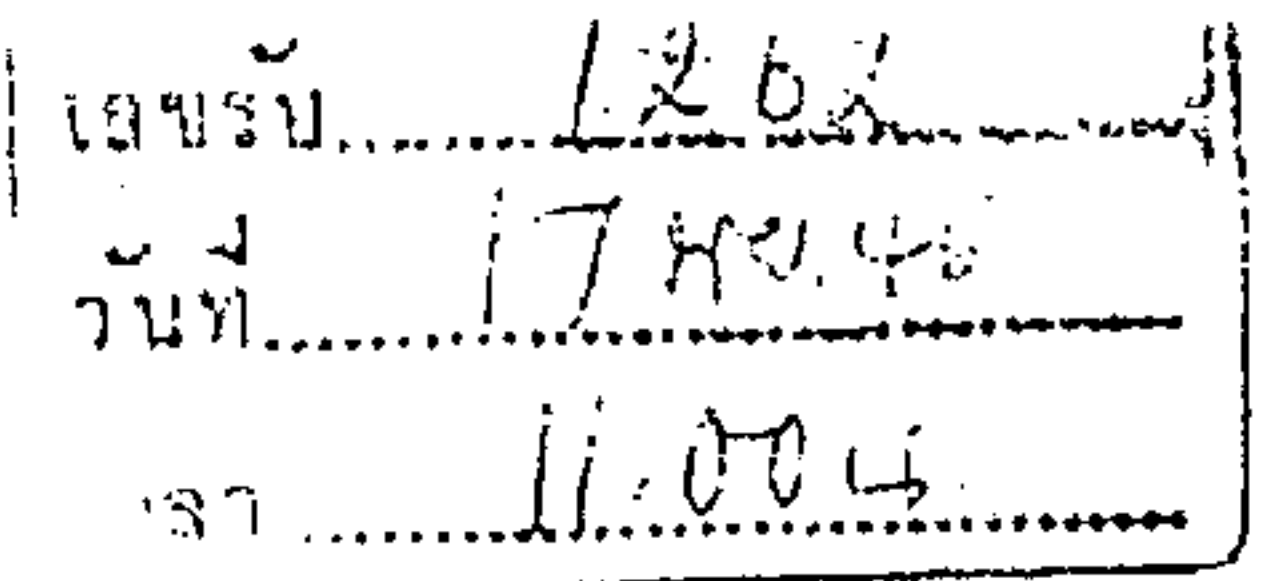
ลำดับที่	ความคิดเห็น	การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย (%)
		รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์	พันเอกหญิง ดร.ณัฐสุดา มงคลศิริ	นายมนัส อารีย์พงษ์	
38.	จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติในการทำกิจกรรมด้วยตนเองมากกว่าจะให้ฟังครูอธิบายเพียงอย่างเดียว.....	1	1	1	100%
39.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อประเภทต่างๆ ควรผสมผสานระหว่างการเรียนรู้ และ สาระความรู้ต่างๆ เพื่อให้มีความสมดุลกัน.....	1	1	1	100%
40.	จัดกิจกรรมการใช้สื่อในการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้.....	1	1	1	100%
41.	จัดกิจกรรมการใช้สื่อและอุปกรณ์ต่างๆ ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง.....	1	1	1	100%
42.	จัดกิจกรรมการใช้สื่อและอุปกรณ์ต่างๆ สร้างความเข้าใจแก่ผู้เรียน จนเกิดประสบการณ์ ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	1	1	1	100%
43.	จัดกิจกรรมนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และได้รับประสบการณ์เพิ่ม.....	1	1	1	100%

ลำดับที่	ความคิดเห็น	การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย (%)
		รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์	พันเอกหญิง ดร.ณัฐสุดา มงคลศิริ	นายมนัส อารีย์พงษ์	
44.	<u>ด้านการประเมินผล</u> ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมกำหนดการประเมินผลทั้งก่อนและหลังการเรียน.....	1	1	1	100%
45.	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย นอกเหนือจากการทดสอบ.....	1	1	1	100%
46.	ฝึกให้ผู้เรียนได้รู้จักการประเมินตนเองและยอมรับผลการประเมินจากเพื่อนเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้.....	1	1	1	100%
47.	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ที่เกิดจากการเรียนรู้.....	1	1	1	100%
48.	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง.....	1	1	1	100%
49.	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในระหว่างการเรียนรู้ มีการประเมินผลด้านความรู้ ทักษะ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น.....	0	1	1	67%
50.	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานที่ผู้เรียนได้สร้างขึ้นด้วยตนเอง...	1	1	1	100%

ลำดับที่	ความคิดเห็น	การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย (%)
		รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์	พันเอกหญิง ดร.ณัฐสุดา มงคลศิริ	นายมนัส อารีย์พงษ์	
51.	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานที่เกิดจากการบูรณาการในการเรียนรู้.....	1	1	1	100%
52.	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานจากแฟ้มสะสมงาน และการลงมือปฏิบัติจริงของผู้เรียน.....	1	1	1	100%
53.	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลเพื่อก่อให้เกิดคุณภาพของผลงาน.....	1	1	1	100%
54	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยเน้นพฤติกรรมการทำงานและผลงานของผู้เรียนเป็นหลัก.....	1	1	1	100%

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัย

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

สิ่งนี้คือสมบัติของ $\mathbb{R}$ บน $\mathbb{R}$

จึงเรียนมาเพื่อขอควมอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้สิทธิเก็บข้อมูลดังกล่าวมาทราบ
เป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับทราบและอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

[illegible]

Amundson

ห้องศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เทวักข์

หัวหน้าภาควิชาการศึกษานักเรียน

10/10/2560
กาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่
โทร. 02-664-1000 ต่อ 5574

- 2. 9. 11
- 2. 10. 11

[illegible]

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล	นางชนิสรา วิเชียรวงษ์
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ.2501
สถานที่ทำงาน	1408 โรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ถนนพหลโยธิน แขวงจอมพล เขตจตุจักร จังหวัดกรุงเทพฯ 10900

ประวัติการศึกษา

2531	ปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต คบ. วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์
2547	การศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม.(สาขาการศึกษาผู้ใหญ่) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ